

برای انجام هر فعالیتی نیاز هست که شخص علاقمند به اون فعالیت ، قبل از هر اقدامی یک آشنایی نسبی حد اقلی به اصول اولیه آن کار و فعالیت داشته باشد . اینکه نوع کالا یا خدمتی که میخواهد تولید و به معرض فروش بگذارد چیست ؟ مواد اولیه مورد نیاز آن کالا از کجا و چگونه تامین میشود ؟ بازار هدف آن کالا یا خدمت کجاست ؟ فعالان فعلی آن باز (رقبا) چه افراد یا گروههایی هستند ؟ توان رقابتی خود در مقایسه با آنها به چه میزان خواهد بود ؟ و دهها سؤال دیگر که باید قبل از ورود به عرصه فعالیت برای آنها پاسخی بیابد تا با شروع فعالیت بتواند با کترین دغدغه وارد عرصه فعالیت شود .

شاید بتوان گفت که یکی از ویژگی های یک تولید کننده خوب آن است که قبل از تولید ، کالای خود را فروخته باشد و بدین منظور آشنائی با اصول اولیه بازاریابی و همچنین تکنیکها و فنون مذاکره از ویژگیهای کسانی است که در کسب و کار خود موفقیتهایی داشته اند . بازاریابی و فروش حرفه ای و چگونگی مذاکره برای جذب مشتری و عقد قرارداد و هر یک مباحث تخصصی خود را می طلبد که موضوع بحث این کتاب نیست و در جای خود باید به آنها پرداخته شود.

اما جدای از همه اینها، برای انجام هر فعالیتی الزامات قانونی و مقرراتی وجود دارد که عدم آگاهی و یا بی توجهی به آنها یکی از مهمترین عوام عدم موفقیت یا شکست در کار هست . بعنوان مثال وقتی شما میخواهید یک فعالیت صنفی در شهر محل زندگی خود راه اندازی کنید ضمن آشنایی با اصول اولیه نوع کار و حرفه ای که میخواهید شروع کنید باید بدانید چه مجوزهایی را لازم دارید ؟ از چه مراجعی باید این مجوزها را اخذ کنید ؟ پس از اخذ مجوز و شروع فعالیت چه تکالیفی در قبال مرجع صادر کننده مجوز و دولت دارید؟ و و پس از آگاهی از این الزامات قانونی لازم هست قبل از اینکه فعالیت خود را شروع کرده و احیانا بخشی از سرمایه ای را که با هزار خون و دل خوردن بدست آورده بودید صرف کرده باشید و بعد بدنبال اخذ مجوز بیفتید و تازه متوجه شوید که شما به دلایل قانونی شرایط شروع این فعالیت را نداشتید !

وقتی شروع یا فعالیت صنفی در داخل کشور و در شهر محل زندگی شما که تابع قوانین داخل کشور خودتان هست اینقدر الزامات و مقررات قانونی دارد بطور قطع آغاز یک فعالیت در سطح بین الملل که هم از قوانین داخلی پیروی میکند و هم قوانی و مقررات بین المللی ، به مطالعه و آگاهی بیشتری نیاز دارد .

همانگونه که اشاره شد راه اندازی هر کسب و کار و انجام هر فعالیتی علاوه بر آشنایی به اصول اولیه فوق ، مستلزم آشنایی با قوانین و مقررات و آگاهی از الزامات آن فعالیت و کسب و کار است . فعالیتهای اقتصادی و بازرگانی و بویژه فعالیت در حوزه تجارت خارجی نیز نه تنها از این قاعده نیست که به دلیل وجود قوانین مختلف و متنوع داخلی و بین المللی حاکم بر این فرآیند ، ضرورت آشنایی و آگاهی از این قوانین و مقررات شرط لازم برای ورود به این عرصه میباشد .

ما اراده کردیم تا حاصل بیش از ۳ دهه تجربه های علمی و آموزشی و اجرائی خودمان را که نتیجه قریب نیم قرن تلاش در حوزه تدریس در دانشگاههای مختلف و مسئولیتهای اجرائی مرتبط میباشد در قالب سلسله کتابهای کاربردی تحت عنوان (کتاب کار) تدوین نموده و در اختیار خوانندگان محترم ، فعالان اقتصادی و بویژه تولید کنندگان و تجار و بازرگانان قرار دهیم .

با توجه به نقش تجارت خارجی در دنیای امروز و اهمیت روز افزون آن در رشد و توسعه اقتصادی کشورهای دنیا و قوانین و مقررات مختلف حاکم بر تجارت جهانی ، ضرورت تدوین سلسله کتابهای کار در زمینه قوانین و مقررات مربوطه در کشور بیش از پیش احساس میشود بر همین اساس این موضوع در اولویت کار قرار گرفت و در ابتدا با هدف آشنایی با قوانین و مقررات داخلی کشور در حوزه تجارت خارجی کار را شروع کردیم .

یکی از مهمترین قوانین داخلی که در این زمینه تصویب و به اجرا گذاشته شده و ضرورت همه فعالان اقتصادی و بویژه تجار و بازرگانان با آن آشنا شوند ، قانون مقررات صادرات و واردات و آئین نامه های اجرائی آن است .

این قانون همه ساله توسط سازمان توسعه تجارت ایران به نمایندگی از وزارت بازرگانی (صنعت ، معدن و تجارت) * به همراه آخرین اصلاحات آئین نامه های اجرائی آن و دستورالعملهای مرتبط ، در کتابی تحت همین عنوان تجدید چاپ میشود که کاملترین کتاب در این زمینه هست و به همه فعالان این عرصه توصیه میشود این کتاب را در دفتر کار خود داشته باشند . در این کتاب علاوه بر متن خود قانون و آئین نامه های اجرایی مربوطه ، جداول مربوط به مآخذ تعرفه های گمرکی کلیه کالاها و خدمات قابل صدور و ورود در چهارچوب مورد نظر سازمانهای بین المللی و از جمله سازمان تجارت جهانی (WTO) وجود دارد و تجار و بازرگانان و کارگزاران گمرکی و ترخیص کاران و ... میتوانند در صورت نیاز به این کتاب بعنوان یک کتاب مرجع ، رجوع کرده و پاسخ سئوالات خود را در درون آن بیابند .

« این قانون در زمانی به تصویب مجلس رسیده است که وزارت بازرگانی از وزارت صنایع و معادن جدا بوده است و ساماندهی تجارت خارجی از تکالیف وزارت بازرگانی بوده ولی در حال حاضر این دو وزارتخانه در هم ادغام شده و وزارت صنعت ، معدن و تجارت را تشکیل داده اند . با عنایت به اینکه در متن قانون از عنوان وزارت بازرگانی استفاده شده ما نیز در این کتاب از همین عنوان استفاده خواهیم کرد و هر جا اسم وزارت بازرگانی گرفته شد منظور وزارت صنعت ، معدن و تجارت فعلی است »

از آنجائی که کتاب فوق یک کتاب مرجع بوده و مباحث و بویژه مواد قانونی مرتبط با هر موضوع بصورت مجزا از هم و در قسمتهای مختلف کتاب بیان شده است ، کار با آن کتاب برای بهره برداران و بویژه تجار و بازرگانان جوان و تازه کار چندان راحت نیست.

در این کتاب تلاش شده است تا با نگاهی کاربردی ، مواد قانون و آئین نامه اجرائی آن بصورت موضوعی و پیوسته و در یک جا جمع اوری شود و هر جا توضیحاتی لازم بود در همان سرفصل ارائه گردد تا خوانندگان محترم بتوانند با صرف کمترین زمان، به اطلاعات مفید و کار بردی بیشتری در مورد موضوع مورد نظر خود

دست یافته و پاسخ سئوالات خود را بیابد و به همین دلیل عنوان کتاب کار برای آن انتخاب شده است . مطالعه این کتاب به بخش قابل توجهی از نیازهای عمومی شما در زمینه قوانین مقررات صادرات و واردات و آئین نامه اجرائی آن پاسخ میدهد اما بدان معنی نیست که شما را از رجوع به کتاب مرجع بطور صد در صد بی نیاز نماید . لذا همچنان توصیه میشود آن کتاب را بعنوان یک کتاب مرجع در محل کار خود داشته باشید تا در صورت نیاز خاص ، بویژه در زمینه آگاهی از کد کالا و مآخذ تعرفه کالاها به آن مراجعه نمائید .

مقررات صادرات و واردات

مهمترین مقررات در ارتباط با صادرات و واردات در قالب « قانون مقررات صادرات و واردات » مصوب مجلس شورای اسلامی بیان شده است . آخرین نسخه قانون فوق مشتمل بر بیست و چهار ماده و بیست و پنج تبصره در جلسه روز یکشنبه چهارم مهر ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۲،۷،۱۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است . قانون مقررات صادرات و واردات همه ساله به همراه آئین نامه اجرائی و سایر دستورالعملهای مرتبط و به روز شده ، توسط سازمان توسعه تجارت ایران تجدید چاپ میشود . بر اساس ماده ۱ این قانون کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون از تاریخ لازم الاجراء شدن آن لغو میگردد .

دایره شمول قانون و وظایف کمیته دائمی مقررات صادرات و واردات

مواد قانون * (ق.م.ص.و)

« با عنایت به اینکه مواد قانون و آئین نامه اجرائی مقررات صادرات و واردات بصورت توأمان در این کتاب مورد استفاده قرار گرفته است ، با هدف دقت بیشتر و پیشگیری از برداشت اشتباه در مواد ذکر شده ، در مواد مربوط به قانون مقررات صادرات و واردات بر کلمه قانون تاکید شده است »

ماده ۱ قانون - مقررات صادرات و واردات کالا و انجام خدمات مربوطه نسبت به کلیه صادرکنندگان، واردکنندگان و نیز آنهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است به موجب این قانون تعیین و کلیه قوانین مغایر با آن لغو می‌گردد.

مواد آئین نامه (آ.ق.م.ص.و)

ماده ۱ (اصلاحی ۰۳، ۰۵، ۱۴۰۰) - کمیته دائمی مقررات صادرات و واردات متشکل از نمایندگان نهاد ریاست جمهوری، وزارت بازرگانی وزارت راه و ترابری، وزارت نفت، وزارت امور خارجه، وزارت کار و امور اجتماعی، وزارتخانه های صنعتی و معدنی، وزارت کشاورزی، وزارت جهاد سازندگی، وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت تعاون، سازمان برنامه و بودجه، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک ایران، اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران) و اتاق تعاون، تهیه پیش نویس لوایح قانونی، مصوبات هیات دولت، شورای اقتصاد و کمیسیون اقتصاد هیأت دولت را در موارد زیر به عهده خواهد داشت:

1- لایحه مقررات صادرات و واردات، لوایح موردی برای انجام اصلاحات و تغییرات لازم در قانون مقررات صادرات و واردات.

2- لایحه برای لغو انحصاراتی که مانع رشد تولید یا تجارت است.

3- آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات، اصلاحات و تغییرات موردی روی آیین نامه اجرایی قانون مذکور.

4- اصلاحات و تغییرات مندرجات جدول تعرفه گمرکی ضمیمه مقررات صادرات و واردات.

5- طرح تصویبنامه های هیات وزیران، شورای اقتصاد و کمیسیون اقتصاد هیات وزیران در رابطه با مقررات صادرات و واردات

6- کمیته مذکور همچنین بررسی و اظهارنظر و اقدام روی پیشنهادهای مربوط به مقررات صادرات و واردات را نیز به عهده خواهد داشت.

تبصره ۱ - کمیته موضوع این ماده در وزارت بازرگانی و به ریاست معاون وزیر بازرگانی تشکیل می گردد. دبیرخانه کمیته مذکور در وزارت بازرگانی خواهد بود. نظر کمیته به مراجع ذی ربط منعکس خواهد گردید.

تبصره ۲(اصلاحی ۱۳۹۴، ۰۶، ۲۲) -در مواردی که دستگاه های اجرایی دیگری در ارتباط با موضوع باشند نماینده دستگاه اجرایی ذی ربط با حق رأی به جلسه دعوت خواهد شد.

نظرات و تصمیمات این کمیته که تکالیف اجرایی را تعیین میکند همه ساله در کتاب تجدید چاپ شده سازمان توسعه تجارت که تحت عنوان قانون مقررات صادرات و واردات همه ساله منتشر میشود منعکس و در موارد موردی دیگر نیز در طول سال توسط دبیرخانه به کلیه دستگاههای ذیربط ابلاغ میشود.

کارت بازرگانی و شرایط و ضوابط آن

همانگونه که در مقدمه این بحث گفته شد ، برای هر فعالیتی مجوزهایی لازم هست که قبل از آغاز آن فعالیت باید آن مجوزها از مراجع قانونی پیش بینی شده اخذ گردد . با صدور آن مجوزها، به افراد اجازه فعالیت در آن رشته داده میشود . بعنوان مثال برای راه اندازی یک فعالیت صنفی نیاز هست از اتحایه مربوطه پروانه کسب اخذ شود . برای شروع فعالیت تجاری در حوزه تجارت خارجی هم ابتدا باید مجوز لازم از مراجع قانونی اخذ گردد . اولین و مهمترین مجوز در این حوزه ، ضرورت داشتن «کارت بازرگانی» است . شرایط و الزامات و فرآیند لازم برای اخذ کارت بازرگانی و همچنین مراجع قانونی صادر کننده در همین قانون و آئین نامه اجرایی آن ذکر شده است .

مواد قانون (ق.م.ص.و)

ماده ۳ قانون - مبادرت به امر صادرات و واردات کالا به صورت تجاری مستلزم داشتن کارت بازرگانی است که توسط اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران صادر و به تأیید وزارت بازرگانی می‌رسد.

تبصره ۱ - ملاک تجاری بودن کالا و نیز نحوه صدور، تمدید و ابطال کارت بازرگانی مطابق آیین‌نامه اجرایی خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد

تبصره ۲ - مرجع رسیدگی و اظهار نظر قطعی هنگام بروز اختلاف بین متقاضی کارت و اتاق، وزارت بازرگانی می‌باشد.

تبصره ۳ - شرکتهای تعاونی مرزنشین، ملوانان، پیلهوران و کارگران ایرانی مقیم خارج از کشور دارای کارنامه شغلی از وزارت کار و امور اجتماعی (مجاز) از داشتن کارت بازرگانی معاف می‌باشند.

مواد آئین نامه (آ.ا.ق.م.ص.و)

ماده ۱۰ (اصلاحی ۱۲، ۲۴، ۱۴۰۱) - در اجرای ماده ۳ قانون، ملاک تجاری بودن، نحوه صدور، تمدید و ابطال کارت بازرگانی و موارد معافیت از داشتن آن، به شرح زیر اعلام می‌گردد:

همانگونه که در متن ماده ۱۰ آئین نامه اشاره شده، موضوعات مورد بحث در این ماده شامل چند بخش به شرح زیر است:

۱ - ملاک تجاری بودن کالا

۲ - نحوه و شرایط صدور کارت بازرگانی

۳ - نحوه و شرایط تمدید کارت بازرگانی

۴ - موارد معافیت از داشتن کارت بازرگانی

۵ - نحوه و شرایط ابطال کارت بازرگانی

برای ایجاد انسجام در بیان مطالب، هر بخش را بصورت مجزا مطرح خواهیم کرد اما فراموش نکنیم که همه این مباحث ذیل ماده ۱۰ آئین نامه اجرائی قانون مقررات صادرات و واردات می‌باشند.

ملاک تجاری بودن کالا

گفته شد که برای صادرات و واردات کالاهای تجاری نیاز به داشتن کارت بازرگانی هست. اما اینکه چه کالاهایی تجاری محسوب میشوند را طبق بند ۱ ماده ۱۰ آئین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات، گمرک تعیین میکند.*

«شرایط و ضوابط تجاری بودن کالا و الزامات مربوط به کالاهای تجاری در قانون امور گمرکی و آئین نامه اجرائی آن به تفصیل بیان شده است. برای اطلاعات بیشتر میتوانید به کتابهای کار مربوط به قانون امور گمرکی از همین نویسنده مراجعه فرمائید.»

بند ۱ ماده ۱۰ - ملاک تجاری بودن کالا :

کالاهایی که به تشخیص گمرک برای فروش، وارد یا صادر میگردد، اعم از اینکه به همان شکل یا پس از انجام عملیات تولیدی، تفکیک و بسته بندی به فروش برسد تجاری تلقی خواهد شد.

تبصره - موارد زیر تجاری تلقی نمیگردد:

- 1- نمونه های تجاری و صنعتی و نمونه برای بررسی و آزمایش در حدی که میتواند نمونه تلقی شود.
- 2- ماشین آلات، تجهیزات و اجزا و قطعات مربوط مورد نیاز واحدهای تولیدی فاقد کارت بازرگانی که درمواقع لزوم در حد نیاز خود با تشخیص وزارت بازرگانی رأساً وارد می نمایند.
- 3- عملیات ورود و صدور کالا یا خدمت توسط سازمانها و مؤسسات دارای ردیف بودجه.
- 4- صدور کالا توسط صادرکنندگان مبتدی برای یک دوره حداکثر ۶ ماهه در آغاز کار با مجوز وزارت بازرگانی.

نحوه و شرایط صدور کارت بازرگانی

بند ۲ ماده ۱۰. (اصلاحی ۱۴۰۰، ۰۵، ۰۳) - چگونگی صدور کارت بازرگانی

کارت بازرگانی توسط اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران) در تهران یا سایر شهرستانها به نام متقاضیانی که واجد شرایط زیر باشند برای مدت یک سال با رشته فعالیت خاص حسب درخواست متقاضی صادر می گردد که پس از تأیید وزارت بازرگانی معتبر خواهد بود.

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۳۸۹، ۰۳، ۰۸) - کارت بازرگانی کلیه شرکت های تعاونی و اتحادیه های مربوط فقط توسط اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران در تهران یا سایر شهرستانها صادر می گردد که پس از تأیید وزارت بازرگانی معتبر خواهد بود.

تبصره ۲ (اصلاحی ۱۴۰۱، ۱۲، ۲۴) - کارت بازرگانی کلیه شرکت های تعاونی و اتحادیه های مربوط فقط توسط شعب اتاق تعاون ایران به نمایندگی از اتاق مذکور صادر می گردد که پس از تأیید وزارت صنعت، معدن و تجارت معتبر خواهد بود.

تبصره ۳ (اصلاحی ۱۹، ۵، ۱۴۰۱) - سقف ارزشی واردات برای دریافت کنندگان کارت بازرگانی بر اساس رتبه بندی اعتباری سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه بندی اعتباری تعیین می شود. در صورت عدم امکان رتبه بندی این سقف در سال اول پانصد هزار (۵۰۰/۰۰۰) دلار خواهد بود. سقف ارزشی واردات در زمان ثبت سفارش اعمال خواهد شد. در صورت ارایه گواهی مبنی بر نداشتن بدهی گمرکی، سقف تعیین شده به میزان مبلغ وارداتی که بدهی گمرکی آن تسویه شده است مجدداً قابل استفاده خواهد بود. واحدهای تولیدی دارای پروانه بهره برداری از مراجع قانونی ذی ربط صرفاً برای تأمین نیاز تولیدی خود از شمول این تبصره مستثنی هستند. تعداد رشته فعالیت و نوع آن مخصوصاً در مورد کالاهای اساسی، حساس و ضروری نیز برای هر بازرگان بر اساس رتبه بندی اعتباری سامانه مذکور تعیین خواهد شد. افزایش سقف یاد شده برحسب نوع کالا با تأیید وزیر صنعت، معدن و تجارت مجاز می باشد.

تبصره ۴ (اصلاحی ۲۴، ۱۲، ۱۴۰۱) - سقف ارزشی صادرات برای دریافت کنندگان کارت بازرگانی بر اساس رتبه بندی اعتباری سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه بندی اعتباری، در صورت عدم امکان رتبه بندی، این سقف در سال اول با لحاظ شاخص‌هایی نظیر گردش حساب بانکی شخص حقیقی یا حقوقی، مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره و سرمایه ثبتي شخص حقوقی حداکثر پانصد هزار (۵۰۰۰۰۰) دلار تعیین می‌شود. در صورت ارائه گواهی مبنی بر نداشتن تعهد ارزی، سقف تعیین شده به میزان مبلغ رفع تعهد شده مجدداً قابل استفاده خواهد بود.

جهت صادرات محصول تولیدشده واحد تولیدی دارای پروانه بهره برداری توسط خود آن‌ها یا اشخاص زیر، در صورت کافی نبودن سقف تعیین شده، به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت به میزان مورد نیاز دارنده کارت بازرگانی به سقف مذکور اضافه می‌شود:

۱. شخص حقیقی یا حقوقی، که مالکیت بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) آن واحد تولیدی را دارد .
۲. شخص حقوقی تحت مالکیت واحد تولیدی (با مالکیت بیش از پنجاه درصد) (50%)
۳. شخص حقوقی که با واحد تولیدی مذکور هر دو تحت مالکیت شخص واحد (با مالکیت بیش از پنجاه درصد (50%) باشند.

شرایط احراز صلاحیت متقاضیان کارت بازرگانی

گفته شد که صادر کنندگان و وارد کنندگان انواع کالاها، اعم از اینکه از بخش خصوصی باشند یا بخش دولتی، برای واردات و صادرات کالاهای تجاری موظف به اخذ کارت بازرگانی از وزارت بازرگانی می باشند. هر دو گروه تابع شرایط خاص مربوط به خود می باشند که در آئین نامه اجرائی این قانون بصورت مشروح بیان شده است. فعالان بخش خصوصی اعم از ایرانیان و یا اتباع دیگر کشورها میتوانند در دو قالب شخص حقیقی و شخص حقوقی اقدام به اخذ کارت بازرگانی نمایند که هر یک تابع شرایط خاص خود می باشد. بنابر این مطالب بنده ۲ ماده ۱۰ را در سه بخش زیر بطور مجزا مطرح می کنیم.

۲-۱- اشخاص حقیقی ایرانی

۲-۲- اشخاص حقیقی غیر ایرانی

۲-۳- اشخاص حقوقی *

« منظور از شخص حقیقی یعنی یک فرد با هویت شخصی خودش و بنام خودش تقاضای اخذ کارت نماید اما شخص حقوقی یعنی شرکت های ثبت شده متقاضی کارت بازرگانی که در این حالت کارت بنام جایگاه حقوقی فرد مثلا بعنوان مدیرعامل یا هر عنوان دیگری به تشخیص هیات مدیره آن شرکت صادر میشود. »

۲-۱- شرایط احراز اشخاص حقیقی ایرانی

۲-۱- (اصلاحی ۰۳، ۰۸، ۱۳۸۹) - اشخاص حقیقی ایرانی

۲-۱-۱- داشتن حداقل سن ۱۸ سال تمام در موردخانمها

۲-۱-۲- داشتن برگ پایان خدمت نظام وظیفه یا برگ معافیت برای آقایان.

۲-۱-۳- داشتن سه سال سابقه فعالیت تجاری یا تولیدی به تایید دو نفر از دارندگان کارت بازرگانی یا ارائه مدارک دانشگاهی یا داشتن مجوز تولید از یکی از وزارتخانه های تولیدی.

۲-۱-۴- داشتن محل کسب متناسب با رشته فعالیت، اعم از ملکی یا استیجاری.

۲-۱-۵- داشتن دفاتر پلمپ شده و ارائه اظهارنامه ثبتی.

۲-۱-۶- داشتن حساب جاری در یکی از بانکها و ارائه گواهی بانک مبنی بر خوش حسابی.

۲-۱-۷- عدم اشتغال تمام وقت در وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی و قوای سه گانه.

۲-۱-۸- عدم ورشکستگی به تقصیر و تقلب.

۲-۱-۹- عدم محکومیت مؤثر کیفری.

۲-۱- (اصلاحی ۱۲، ۲۴، ۱۴۰۱) اشخاص حقیقی ایرانی

۲-۱-۱- داشتن حداقل سن بیست سال تمام.

۲-۱-۲- داشتن حداقل مدرک دیپلم متوسطه.

تبصره (اصلاحی ۱۴۰۱، ۱۲، ۲۴) - اشخاص حقیقی و حقوقی زیر از ارائه مدرک موضوع جزء مذکور معاف میباشند:

۱- دارندگان پروانه بهره برداری از مراجع قانونی ذی ربط مشروط به گذشت دو سال از تاریخ صدور پروانه.
۲- ارائه کنندگان مدارک مثبت مبنی بر حداقل سه سال سابقه فعالیت در زمینه تجارت با تشخیص اتاق های بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران و تعاون ایران.

۳-۱-۲- داشتن محل کسب با کاربری غیرمسکونی در سند اعم از ملکی یا استیجاری دارای شناسه رهگیری به نام شرکت یا یکی از صاحبین امضای مجاز (برای اشخاص حقوقی) و داشتن محل کسب با کاربری غیر مسکونی اعم از ملکی یا استیجاری دارای شناسه رهگیری به نام متقاضی (برای اشخاص حقیقی). متقاضیان با داشتن حداقل (۲) سال سابقه تسلیم اظهارنامه مالیاتی مشروط بر آنکه مبلغ فروش کالا و خدمات آنها در سال قبل بیشتر از یک برابر حداقل نصاب معاملات بزرگ اعلامی در ابتدای هر سال بر اساس ماده (۳) قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳- و تبصره (۱) آن باشد و نیز شرکت های دانش بنیان دارای تأییدیه از معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رییس جمهور، از شمول این شرط مستثنی هستند.

تبصره (اصلاحی ۱۴۰۱، ۱۲، ۲۴) - برای احراز کاربری غیر مسکونی محل کسب موضوع این جزء، ملاک نوع کاربری مندرج در سند مالکیت حدنگار (تک برگ) است.

۴-۱-۲- داشتن دفاتر قانونی و رایحه اظهارنامه ثبتی.

تبصره (اصلاحی ۱۴۰۰، ۰۵، ۰۳) - برای احراز این شرایط بازدید از محل و رایحه مدارک مثبت و حسب مورد تأیید اتاق های بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران) و تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران الزامی است.

۵-۱-۲- داشتن حساب جاری مورد تأیید بانک مرکزی.

۶-۱-۲- عدم اشتغال (اعم از تمام وقت و پاره وقت) و همچنین هرگونه رابطه استخدامی یا مشاوره با وزارتخانه ها و سازمان ها و شرکت ها و مؤسسات دولتی، قوای سه گانه و نهادهای نظامی، انتظامی، عمومی غیردولتی و انقلابی.

۷-۱-۲- عدم ورشکستگی به تقصیر و تقلب.

۸-۱-۲- نداشتن محکومیت مؤثر کیفری.

۹-۱-۲- رایحه گواهی سازمان امور مالیاتی ذی ربط مبنی بر پرداخت یا ترتیب پرداخت بدهی مالیات قطعی شده موضوع ماده (۱۸۶) قانون مالیات های مستقیم - مصوب ۱۳۶۶ - با اصلاحات بعدی آن.

۱۰-۱-۲- داشتن گواهی موفقیت در آزمون های توجیهی بازرگانی.

تبصره (اصلاحی ۱۲, ۲۴, ۱۴۰۱) - آزمون مذکور با محتوا و مواد آموزشی متناسب با شرایط تجارت بین المللی توسط اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون ایران با تایید وزارت صنعت معدن و تجارت برگزار می شود.

۱۱-۱-۲- نداشتن بدهی قطعی گمرکی، موضوع ماده (۷) قانون امور گمرکی - مصوب ۱۳۹۰- و یا تعیین تکلیف بدهی خود و نداشتن قاچاق و جعل گمرکی.

تبصره ۱ (اصلاحی ۰۳, ۰۵, ۱۴۰۰) - گذراندن دوره آموزشی تخصصی آشنایی با تجارت فرامرزی در اتاق های بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران) و تعاون ایران برای دریافت کارت بازرگانی توسط اشخاص حقیقی و نمایندگان مسئول از سوی اشخاص حقوقی الزامی است. دوره مذکور حداقل به مدت (۱۶) ساعت حاوی سرفصل های مشتمل بر آثار حقوقی و مالی استفاده از کارت بازرگانی، آشنایی با مقررات صادرات و واردات، مالیات، امور گمرکی، مبارزه با قاچاق کالا و ارز، سیاست های ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، اخلاق کسب و کار، اینکوترمز، اعتبارات اسنادی، قانون تجارت و سازمان ها و نهادهای داخلی و بین المللی مرتبط با تجارت یا برخی عناوین دیگر به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت می باشد. دوره مذکور با محتوا و مواد آموزشی متناسب با شرایط تجارت بین المللی با تایید وزارت صنعت، معدن و تجارت، قابل تغییر می باشد.

تبصره ۲ (اصلاحی ۰۳, ۰۵, ۱۴۰۰) - دارندگان مدرک دانشگاهی در رشته های تخصصی ذی ربط، از شمول این حکم مستثنا می باشد. شیوه نامه مربوط شامل تعداد ساعات دوره و سرفصل مباحث و رشته های ذی ربط به پیشنهاد مشترک اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران) و اتاق تعاون ایران و تأیید وزیر صنعت، معدن و تجارت ابلاغ خواهد شد.

۱۲-۱-۲- ارائه کد اقتصادی.

۲-۲- اشخاص حقیقی غیر ایرانی

۲-۲-۲- اصلاحی (۱۲, ۲۴, ۱۴۰۱) اشخاص حقیقی غیر ایرانی :

۱-۲-۲- داشتن کلیه شرایط مقرر برای اشخاص ایرانی.

۲-۲-۲- کار و اقامت معتبر. - داشتن پروانه

۳-۲-۲- عمل متقابل کشور متبوع آنها در مورد ایرانیان مقیم آن کشور.

در موارد خاص که صدور کارت بازرگانی بدون توجه به عمل متقابل کشور متبوع متقاضی به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت ضرورت داشته باشد، وزارت یاد شده می تواند مجاز بودن صدور کارت بازرگانی برای این قبیل متقاضیان را بدون رعایت شرط عمل متقابل به اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران) اعلام نماید.

۲-۳- اشخاص حقوقی

۲-۳-۱- اصلاحی (۱۴۰۱، ۱۲، ۲۴) - اشخاص حقوقی اعم از اینکه تشکیل و ثبت آنها در ایران بوده یا تشکیل آنها در خارج از کشور بوده و سپس در ایران به ثبت رسیده باشند:

۲-۳-۱-۱- مدیرعامل یا یکی از صاحبان امضای مجاز شرکت باید دارای تمامی شرایط مقرر در اجزای (۱) - ۱ - (۲ - ۲) - (۲ - ۱ - ۲) - (۲ - ۱ - ۷) - (۲ - ۱ - ۸) - (۲ - ۱ - ۱۰) و حسب مورد (۲ - ۲ - ۲) - (۲ - ۳ - ۲) - (۲) نیز باشد.

۲-۳-۱-۲- مدیرعامل و رییس هیأت مدیره شرکت دارای شرایط مقرر در بندهای ۲/ ۱/ ۱ - ۲/ ۱/ ۲ - ۲/ ۱/ ۷ - ۲/ ۱/ ۸ - ۲/ ۱/ ۹ - ۲/ ۲/ ۲ - ۲/ ۲/ ۳ باشند.

تبصره ۱ - مدیریت شرکتهای تعاونی و شرکتهای دولتی و شرکتهای موضوع قانون حفاظت صنایع مشمول محدودیت بند ۲/ ۱/ ۷ * نخواهند بود.

«۲-۱-۷-۲- عدم ورشکستگی به تقصیر و تقلب.»

تبصره ۲ - مدیران شرکتهای دولتی، شرکتهای متعلق به نهادهای انقلابی و شرکتهای موضوع قانون حفاظت صنایع به حکم مدیریت آنان توسط سازمان دولتی با نهاد ذی ربط صادر شده باشد از ارائه گواهی موضوع بند ۲/ ۱/ ۹ * معاف خواهند بود.

«۲-۱-۹-۲- ارائه گواهی سازمان امور مالیاتی ذی ربط مبنی بر پرداخت یا ترتیب پرداخت بدهی مالیات قطعی شده موضوع ماده (۱۸۶) قانون مالیات های مستقیم - مصوب ۱۳۶۶ - با اصلاحات بعدی آن.»

۲-۳-۲- مدیران عامل و اعضای هیئت مدیره دارای شرایط مقرر در جز (۶- ۱- ۲) * باشند.

«۲-۱-۶-۲- عدم اشتغال (اعم از تمام وقت و پاره وقت) و همچنین هرگونه رابطه استخدامی یا مشاوره با وزارتخانه ها و سازمان ها و شرکت ها و مؤسسات دولتی، قوای سه گانه و نهادهای نظامی، انتظامی، عمومی غیردولتی و انقلابی.»

موارد ذیل مشمول محدودیت جزء (۶- ۱- ۲) و شرایط (۱۰- ۱- ۲) * نمی شود:

۱- شرکت ها و مؤسسات دولتی

۲- نهادهای انقلابی

۳- نهادهای عمومی غیردولتی

۴- شرکت‌ها و مؤسسات متعلق به بندهای (۱) تا (۳) (با مالکیت بیش از پنجاه درصد)

۵- شرکت‌ها و مؤسسات متعلق به بند (۴) (با مالکیت بیش از پنجاه درصد)

۶- شرکت‌های تعاونی

۷- اعضای هیأت علمی

«۱۰-۱-۲- داشتن گواهی موفقیت در آزمون‌های توجیهی بازرگانی.»

۳-۳-۲- شرکت‌ها باید دارای شرایط مقرر در اجزای (۳-۱-۲) - (۴-۱-۲) - (۵-۱-۲) - (۷-۱-۲) باشند.

۴-۳-۲- شرکت‌ها باید دارای شرایط مقرر در اجزای (۴-۱-۲)، (۵-۱-۲)، (۶-۱-۲)، (۸-۱-۲) و (۲-۱-۲) باشند.

تبصره (اصلاحی ۱۲، ۲۴، ۱۴۰۱) - کارت بازرگانی اشخاص حقوقی با رعایت مفاد بندهای یادشده به نام شرکت صادر می‌گردد.

بند ۳ ماده ۱۰ - شرایط و نحوه تمدید کارت بازرگانی

بند ۳ (اصلاحی ۱۲، ۲۴، ۱۴۰۱) - چگونگی تمدید کارت بازرگانی

درخواست تمدید کارت از طریق سامانه جامع تجارت صورت می‌پذیرد. متقاضیان تمدید کارت بازرگانی باید شرایط زیر را داشته باشند:

۱-۳- (اصلاحی ۱۲، ۲۴، ۱۴۰۱) - دارا بودن تمامی شروط لازم برای صدور کارت بازرگانی

۲-۳- (اصلاحی ۱۲، ۲۴، ۱۴۰۱) - نداشتن تعهد ارزی سررسید شده واردات و صادرات

۳-۳- (اصلاحی ۱۲، ۲۴، ۱۴۰۱) - نداشتن بدهی حق بیمه برای متقاضیان حقیقی دارای کارگاه و متقاضیان حقوقی تمدید کارت بازرگانی

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۲، ۲۴، ۱۴۰۱) - هر شخص حقیقی یا حقوقی فقط می‌تواند یک فقره کارت بازرگانی داشته باشد.

تبصره ۲ (اصلاحی ۱۲، ۲۴، ۱۴۰۱) - دارندگان کارت بازرگانی حق واگذاری آن به غیر را ندارند. در صورت احراز واگذاری کارت، اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران) و اتاق تعاون ایران و وزارت صنعت، معدن و تجارت می‌توانند نسبت به تعلیق و یا ابطال کارت اقدام نمایند.

تبصره ۳ (اصلاحی ۱۲، ۲۴، ۱۴۰۱) - دارنده کارت بازرگانی مطابق ماده (۱۸۶) قانون مالیات های مستقیم، مسئول پرداخت مالیات است و مسئولان صدور، تجدید و تمدید کارت بازرگانی در صورت عدم رعایت ماده مزبور مسئولیت تضامنی با مؤدی خواهند داشت و در صورت استفاده از کارت بازرگانی دیگری مطابق ماده (۲۷۴) قانون مالیات های مستقیم اقدام خواهد شد. در هر حال ماده (۱۸۲) قانون یاد شده اعمال خواهد شد و واردکننده مطابق قانون امور گمرکی مشمول پرداخت حقوق ورودی است.

تبصره ۴ (اصلاحی ۱۲، ۲۴، ۱۴۰۱) - وزارت صنعت، معدن و تجارت می تواند با استناد به رتبه بندی اشخاص موضوع تبصره (۳) بند (۲) این ماده، در زمان تمدید کارت بازرگانی، متقاضی را صرفاً از یکی از شروط مندرج در بندهای (۳ - ۱ - ۲)، (۵ - ۱ - ۲)، (۳ - ۲) و (۳ - ۳) برای حداکثر (۲) سال معاف نموده و آن را در رتبه بندی افراد لحاظ نماید. همچنین وزارت صنعت، معدن و تجارت می تواند نداشتن سوء اثر ناشی از چک برگشتی یا عدم آن را در رتبه بندی اخیر منظور نماید. دستورالعمل این تبصره توسط وزیر صنعت، معدن و تجارت با همکاری اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون ایران تهیه و ظرف سه ماه ابلاغ می گردد.

تبصره ۵ (اصلاحی ۰۸، ۰۶، ۱۳۹۷) - دارنده کارت بازرگانی مطابق ماده (۱۸۶) قانون مالیات های مستقیم مسئول پرداخت مالیات است و مسئولان صدور، تجدید و تمدید کارت بازرگانی در صورت عدم رعایت ماده مزبور مسئولیت تضامنی با مؤدی خواهند داشت و در صورت استفاده از کارت بازرگانی دیگری مطابق ماده (۲۷۴) قانون مالیات های مستقیم اقدام خواهد شد. در هر حال ماده (۱۸۲) قانون یاد شده اعمال خواهد شد و واردکننده مطابق قانون امور گمرکی مشمول پرداخت حقوق ورودی است.

بند ۴ ماده ۱۰- موارد معافیت از داشتن کارت بازرگانی

بند ۴- (اصلاحی ۱۲، ۲۴، ۱۴۰۱) - موارد معافیت از داشتن کارت بازرگانی:

۴-۱- شرکت های تعاونی مرز نشینان برای ورود کالاهای مورد نیاز خانوارهای مرز نشین طبق فهرست مربوط و به تعداد، مقدار و ارزش تعیین شده و صدور کالاهای در ازای کالاهای وارداتی.

۴-۲- ملوانان ایرانی شاغل در شناورها که بین سواحل ایران و سایر کشورها در تردد هستند، برای ورود کالاهای مورد نیاز خانواده خود به تعداد، مقدار و ارزش تعیین شده.

۴-۳- پيله وران، برای ورود کالاهای قابل ورود مورد نیاز استان خود و استان های همجوار در صورت اخذ کارت پيله وری و مجوز ورود از سازمان صنعت، معدن و تجارت شهر یا استان مربوط.

۴-۴- کارگران ایرانی شاغل در خارج از کشور در صورت داشتن کارنامه شغلی از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی طبق فهرست مربوط و در حد تعداد، مقدار یا ارزش تعیین شده .

۴-۵- کالاهایی که ورود و صدور آنها به تشخیص گمرک برای فروش نمی باشد.

بند ۵ ماده ۱۰ - نحوه و شرایط ابطال کارت بازرگانی

بند ۵ - (اصلاحی ۱۲، ۲۴، ۱۴۰۱) - در صورتی که بین متقاضیان کارت بازرگانی و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران یا اتاق تعاون ایران اختلاف پیدا شود، هر یک از طرفین می توانند موضوع اختلاف را با ذکر دلایل خود جهت اتخاذ تصمیم نهایی به وزارت صنعت، معدن و تجارت منعکس نمایند.

بند ۶ - (اصلاحی ۱۲، ۲۴، ۱۴۰۱) - در صورتی که بعد از صدور کارت برای وزارت صنعت، معدن و تجارت مشخص شود که دارنده کارت فاقد یک یا چند شرط از شرایط دریافت کارت می باشد یا بعد از صدور فاقد شرط یا شرایط مذکور گردیده است، وزارت مذکور می تواند رأساً نسبت به ابطال کارت اقدام نموده و موضوع را به اطلاع اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران) یا اتاق تعاون ایران حسب مورد برساند. لکن در صورتی که این امر برای اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران یا اتاق تعاون ایران مشخص گردد باید موضوع را جهت ابطال به وزارت صنعت، معدن و تجارت منعکس نماید.

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۲، ۲۴، ۱۴۰۱) - چنانچه در طول دوره اعتبار کارت بازرگانی، گزارشی مبنی بر رفتار سوء تجاری دارنده کارت بازرگانی دریافت شود، وزارت صنعت، معدن و تجارت در صورت احراز توسط کارگروهی متشکل از نمایندگان وزارت صنعت، معدن و تجارت، گمرک جمهوری اسلامی ایران و اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران) و اتاق تعاون ایران (حسب مورد)، می تواند تا زمان حصول رسیدگی توسط مراجع ذی ربط، نسبت به تعلیق یا ابطال کارت بازرگانی اقدام نماید.

تبصره ۲ (اصلاحی ۱۲، ۲۴، ۱۴۰۱) - انقضا، تعلیق یا ابطال کارت بازرگانی به هر دلیلی مانع از اصلاح یا تمدید ثبت سفارش و ترخیص یا صادرات کالاهایی که حسب مورد شروط مندرج در ماده (۱۱) و ماده (۱۱) مکرر این آیین نامه را دارند نمی گردد.

تبصره ۳ (اصلاحی ۱۲، ۲۴، ۱۴۰۱) - مکلف کردن متقاضی صدور و یا تمدید کارت بازرگانی به وارد کردن اطلاعات در سامانه و یا ارائه مدارک مربوطه برای بیش از یکبار ممنوع است.

تبصره ۴ (اصلاحی ۱۲، ۲۴، ۱۴۰۱) - جزءهای (۱ - ۱) تا (۳ - ۱) تبصره (۳) و جزءهای (۱) تا (۳) تبصره (۴) بند (۲) و جزء (۴ - ۱ - ۲) این ماده پس از ایجاد امکان استعلام سامانه ای (سیستمی) مالکیت توسط

وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط از جمله سازمان مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی لازم‌الاجرا خواهد بود.

تبصره ۵ (اصلاحی ۱۲، ۲۴، ۱۴۰۱) - وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است گزارش عملکرد شش ماهه تبصره‌های (۳) و (۴) بند (۲) این ماده را به هیئت وزیران ارائه نماید.

انواع کالاها

پس از آنکه کارت بازرگانی بعنوان مجوز فعالیت تجاری در زمینه صادرات و واردات اخذ شد، لازم است بدانیم طبق قوانین و مقررات صادرات و واردات چه کالاها و خدماتی را و با چه شرایطی میتوانم وارد و یا صادر نمایم. این تقسیم بندی و الزامات مربوط به هر یک از کالاها در ماده ۲ قانون و آئین نامه اجرائی این ماده ذکر شده

مواد قانون (ق.م.ص.و)

ماده ۲ قانون - کالاهای صادراتی و وارداتی به سه گروه زیر تقسیم می‌شوند:

۱ - کالای مجاز: کالایی است که صدور یا ورود آن با رعایت ضوابط، نیاز به کسب مجوز ندارد.

۲ - کالای مشروط*: کالایی است که صدور یا ورود آن با کسب مجوز امکان پذیر است.

«* از کالاهای «مشروط»، در سایر قوانین و مقررات و آئین نامه های مربوطه با عنوان کالاهای «مجاز مشروط» نام برده شده است»

۳ - کالای ممنوع: کالایی است که صدور یا ورود آن به موجب شرع مقدس اسلام (به اعتبار خرید و فروش و یا مصرف) و یا به موجب قانون ممنوع گردد.

تبصره ۱ - دولت می‌تواند بنا به مقتضیات و شرایط خاص زمانی با رعایت قوانین مربوطه صدور یا ورود بعضی از کالاها را ممنوع نماید.

تبصره ۲ - نوع و مشخصات کالاهای هر یک از موارد سه‌گانه فوق‌الذکر بر اساس آیین‌نامه‌ای که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب هیأت‌وزیران می‌رسد، معین خواهد شد.

با توجه به این تقسیم بندی ضوابط خاصی برای واردات و صادرات هر یک از گروههای کالائی فوق مترتب است که در قانون و آئین نامه اجرائی قانون مقررات صادرات و واردات به آنها اشاره شده اما مشروح این ضوابط در سایر قوانین، از جمله قانون امور گمرکی و آئین نامه اجرائی آن، قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و ... بصورت مشروح بیان شده است. به منظور اجتناب از طولانی شده مطلب و رعایت اختصار، در اینجا فقط به ذکر مواد قانون مقررات صادرات و واردات و آئین نامه اجرائی قانون مقررات صادرات و واردات اکتفا کرده و در صورت لزوم برای درک کامل مفاد مواد اشاره شده سایر قوانین و مقررات را که در متن مواد و آئین

نامه اجرائی این قانون به آنها اشاره شده باشد در ذیل همان ماده در داخل گیومه با فونتی متفاوت از متن اصلی خواهیم آورد تا خوانندگان محترم بتوانند بدون نیاز به آن منابع درک جامعی از مطلب مورد اشاره بدست آورند و علاقمندان را به سایر کتابهای کار منتشر شده از همین مولف که در ارتباط با قانون امور گمرکی و آئین نامه مربوطه تالف شده ارجاع میدهم .

تکالیف قانونی وزارتخانه ها و دستگاههای اجرائی

با توجه به گروه بندی کالاها به کالاهای مجاز ، مشروط (مجاز مشروط) و ممنوع و ضوابط حاکم بر تجارت آنها بویژه در مورد کالاهای مجاز مشروط که نیاز به کسب مجوزهای خاص دارد ، برای تسریع در امور و پیشگیری از بلاتکلیفی صادر کنندگان و وارد کنندگان ، قانونگذار تکالیفی را برای هریک از وزارتخانه های مرتبط با این موضوع تعیین نموده است که بموقع باید انجام شود تا تکلیف فعالان این عرصه (بجز در موارد خاص و موردی) از قبل روشن باشد .

پیشتر گفته شد که سازمان توسعه تجارت ایران به نمایندگی از وزارت بازرگانی ؛ مکلف هست همه ساله کتاب قانون مقررات صادرات و واردات را همراه با آخرین اصلاحات آئین نامه و دستورالعملها و ضوابط جدید مورد نظر دستگاههای ذیربط تجدید چاپ و در اختیار فعالان این عرصه و سازمانهای بهره بردار قرار دهد . در همین راستا در این قانون تکالیفی برای این وزارتخانه وسایر وزارتخانه ها و دستگاههای ذیربط تعیین شده است که در ادامه مطلب به آنها پرداخته شده است .

مواد قانون (ق.م.ص.و)

ماده ۴ قانون - وزارت بازرگانی موظف است تغییرات کلی آیین نامه اجرایی این قانون و جداول ضمیمه مقررات صادرات و واردات را قبل از پایان هر سال، برای سال بعد و تغییرات موردی آنها را طی سال، پس از نظرخواهی از دستگاههای ذیربط و اتاق ضمن منظور نمودن حقوق مکتسب تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران جهت اطلاع عموم منتشر نماید.

تبصره - کلیه بخشنامه ها و دستورالعملهای مربوط به صدور و ورود کالا منحصرأ از طریق وزارت بازرگانی به سازمانهای اجرایی ذیربط اعلام می گردد.

ماده ۵ قانون - کلیه وزارتخانه های تولیدی موظفند همه ساله پیشنهادات خود را در خصوص شرایط صدور و ورود کالاهای مشابه تولید داخلی با توجه به نیازهای داخلی و مقتضیات کشور برای سال آینده حداکثر تا پانزدهم بهمن ماه همان سال به وزارت بازرگانی اعلام نمایند.

تبصره - سایر دستگاه‌های ذیربط و اتاق می‌توانند پیشنهادات خود را نسبت به اقلام مربوطه با توجه به نیازهای داخلی و مقتضیات کشور تا تاریخ پانزدهم بهمن ماه به وزارت بازرگانی ارائه نمایند.

ماده ۹ قانون - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و گمرک ایران موظفند آمار ثبت سفارش گشایش شده و ترخیص کالا را حداکثر هر سه ماه یک بار به وزارت بازرگانی و سایر ارگانهای ذیربط و اتاق ارسال دارند.

مواد آئین نامه (آ.ا.ق.م.ص.و)

ماده ۲ (اصلاحی ۱۲، ۲۸، ۱۳۹۸) - وزارتخانه‌ها و سازمان‌هایی که ورود کالاهایی موکول به موافقت آنهاست، باید نظر کلی خود را در رابطه با ورود کالاهای مذکور تا (۱۵) آبان ماه هر سال برای اجرا در سال بعد به وزارت بازرگانی اعلام نمایند. دستگاههای اجرایی یاد شده می‌توانند نظرات تکمیلی خود را تا (۱۵) بهمن ماه هر سال به وزارت مذکور منعکس نمایند و در موارد استثنایی که به دلایلی اعلام موافقت کلی مقدور نباشد، دلایل و ضوابط صدور مجوز را به وزارت بازرگانی اعلام کنند.

تبصره (اصلاحی ۱۲، ۱۱، ۱۳۷۹) - در موارد خارج از موافقت کلی وزارتخانه‌ها و سازمانها - به استثنای کالای موکول به موافقت وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح - که وزارت بازرگانی اقدام به استعلام از وزارتخانه یا سازمان ذی ربط می‌نماید، چنانچه ظرف (۱۵) روز از تاریخ دریافت استعلام پاسخی به آن وزارت داده نشود وزارت بازرگانی مجاز است رأساً نسبت به صدور مجوز موردی اقدام نماید.

ماده ۳ - وزارتخانه‌ها و سازمانهایی که ورود یا صدور کالاهایی منوط به رعایت ضوابط استانداردها یا اخذ گواهی آنها، قبل یا بعد از اظهار کالا در گمرک میباشد، موظفند شرایط و مشخصات مورد نظر خود، همچنین نام مؤسسات و سازمانهای کنترل کننده و مجری ضوابط مذکور را با درج آگهی در جراید و انتشار مقررات ناظر به اطلاع واردکنندگان، صادرکنندگان و سازمانهای اجرایی ذی ربط برسانند.

تبصره - وزارتخانه‌ها و سازمانهای مذکور موظف هستند زمان بندی بررسی و آزمایش کالاهای تحت پوشش خود را ضمن لحاظ نمودن حداکثر تسهیل و تسریع در امور تهیه و اعلام کنند.

ماده ۴ (اصلاحی ۲۱، ۰۵، ۱۳۸۶) - وزارتخانه‌ها و سازمانهای مسؤول تعیین ضوابط، مقررات و استانداردهای بهداشت انسانی، دامی و نباتی که برای ترخیص و ورود کالا رعایت آنها ضرورت دارد موظف هستند بدون در نظر گرفتن موافقت یا مخالفت خود با ورود یا صدور کالا، ضوابط یاد شده را به وزارت بازرگانی اعلام نمایند و وزارت یاد شده به صورت عام با انتشار در رسانه‌های گروهی به اطلاع واردکنندگان و صادرکنندگان و سازمانهای اجرایی برسانند، در غیر اینصورت وزارتخانه یا سازمان مسؤول نمی‌تواند از ترخیص کالاهایی که ضوابط آنها را اعلام نکرده است جلوگیری نماید.

تبصره ۲ (اصلاحی ۱۳۸۶، ۰۵، ۲۱) - موارد استثناء و نیز هرگونه اعمال محدودیت در مبادی ورودی و خروجی کشور با اعلام وزارت بازرگانی در کمیسیون ماده (۱) آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات* تعیین می شود. ورود کالاهایی که سابقه قبلی ورود از کشور مبدأ را ندارد جزو استثنائات خواهد بود.

«* کمیسیون مذکور همان کمیسیون تصمیم گیر در ارتباط با موضوعات مرتبط با مقررات صادرات و واردات است که با عضویت نمایندگان دستگاههای مرتبط با دبیری وزارت بازرگانی تشکیل و دبیرخانه آن در این وزارتخانه مستقر هست که در ماده ۱ آیین نامه اجرائی قانون مقررات صادرات و واردات در فوق به ترکیب آن اشاره شد»

ماده ۵ - (با توجه به اینکه مربوط به ثبت سفارش بوده در بخش مجوز واردات آمده است)

ماده ۶- در مواردی که برای کالاهای وارداتی، استاندارد اجباری تعیین و از طریق وزارت بازرگانی اعلام می شود همچنین در مورد سایر استانداردها و ضوابط موضوع ماده ۳ این آیین نامه، واردکنندگان موظف هستند استانداردها و ضوابط مورد نظر را در قراردادهای خرید و اوراق ثبت سفارش کالا جهت الزام فروشنده به ارسال کالا طبق استانداردها و ضوابط تعیین شده قید نموده، همچنین در اوراق مذکور ارائه برگ بازرسی کالا مبنی بر تأیید رعایت استانداردها و ضوابط مذکور را شرط پرداخت وجه قرار دهند. وزارت بازرگانی و بانک حسب مورد موظفند از ثبت آماری و صدور مجوز ورود، و ثبت سفارش کالاهای وارداتی مشمول استانداردها و ضوابط مذکور که نکات بالا در پیش فاکتور و سایر اوراق ثبت سفارش آنها رعایت نشده باشد خودداری نمایند.

ماده ۷ - مقررات و دستورالعملهای سیستم بانکی کشور برای ورود و صدور کالا همچنین مقررات و دستورالعملهای شورای عالی هماهنگی ترابری کشور، شورای عالی بیمه، شرایط صدور گواهیهای موضوع ماده ۶ فوق که در چهارچوب وظایف و اختیارات وزارتخانهها و سازمانهای متولی امر، صادر و عیناً ظرف سه روز از طریق وزارت بازرگانی اعلام می شود جزو ضوابط ورود و صدور کالا می باشد که رعایت آنها در مورد کلیه کالاهای قابل ورود یا قابل صدور الزامی است.

مجوز واردات

پس از اطلاع از نوع کالا و شرایط ورود آن ، گام بعدی برای واردات کالا به کشور ، اخذ مجوز ورود کالا است . بر اساس ماده ۸ قانون مقررات صادرات و واردات کلیه وارد کنندگان کالاهای مختلف اعم از دولتی و یا غیر دولتی باید برای اخذ مجوز صرفاً از طریق وزارت بازرگانی اقدام نمایند و بدین منظور باید اقدام به ثبت سفارش نمایند .

مواد قانون (ق.م.ص.و)

ماده ۸ قانون - واردکنندگان کالاهای مختلف اعم از دولتی و غیر دولتی جهت اخذ مجوز ورود و ثبت سفارش باید منحصراً به وزارت بازرگانی مراجعه نمایند.

تبصره ۱ - موافقت با ورود کالا، مجوز ترخیص نیز تلقی شده و نیازی به اخذ مجوز جداگانه نیست.
تبصره ۲ - خانوارهای مرزنشین یا شرکتهای تعاونی آنها، ملوانان، پیلهوران و کارکنان شناورها که اقدام به ورود کالا جهت مصرف شخصی خود می نمایند از موضوع این ماده مستثنی می باشند

مواد آئین نامه (آ.ق.م.ص.و)

ماده ۵ - با توجه به مفاد مواد (۱) و (۸) قانون مقررات صادرات و واردات* که از این پس به اختصار «قانون» نامیده میشود ورود کلیه کالاهای قابل ورود اعم از اینکه واردکننده از بخش دولتی یا غیردولتی باشد به استثنای موارد زیر موقوف به ثبت سفارش و اخذ مجوز ورود از وزارت بازرگانی با رعایت سایر شرایط مقرر خواهد بود.

«* در صفحات و سطرهای قبل به مفاد این دو ماده اشاره شد.»

موارد استثناء از ثبت سفارش :

1- کالاهای مورد نیاز خانوارهای مرزنشین، شرکتهای تعاونی آنها، ملوانان، کارکنان شناورها طبق فهرستی که در همین آیین نامه می آید و در حد مقرر در آن. گمرک موظف است آمار واردات کالاهای موضوع این بند را طبق فرم وزارت بازرگانی تنظیم نموده و در پایان هر ماه به وزارت مذکور ارسال نماید.

2- کالاهای خاص نظامی با تایید وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و کالاهای خاص انرژی اتمی با تایید رییس سازمان انرژی اتمی.

3- کالاهای همراه مسافران ورودی در حدی که در این آیین نامه مشخص میگردد و طبق فهرستی که وزارت بازرگانی اعلام مینماید.

4- کالاهای وارداتی از طریق پست در حدی که در این آیین نامه مشخص میشود.

5- نمونه های تجارتي و توليدي در حدی که در این آیین نامه تعیین خواهد شد.

تبصره ۱ - کالاهای اهدایی موضوع بند ۹ ماده ۳۷ قانون امور گمرکی به شرط تجاری نبودن فقط از لحاظ احراز انطباق با قانون مربوط منوط به بررسی وزارت بازرگانی خواهد بود. لکن با توجه به مفاد تبصره ذیل بند ۲۰ ماده ۳۷ قانون مذکور نیاز به مجوزهای ورود مقرر توسط دولت را نخواهد داشت.

تبصره ۲ - مجوز ورود و ثبت سفارش وزارت بازرگانی برای ترخیص کالا کافی بوده و با داشتن آنها نیاز به اخذ مجوز ترخیص از وزارت مذکور نخواهد بود لکن مواردی مانند گواهی بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا سازمان دامپزشکی و گواهی بهداشت نباتی سازمان حفظ نباتات و گواهی انطباق با استاندارد مؤسسه

استاندارد و تحقیقات صنعتی و نظایر آنها که برای تایید کیفیت کالا مستلزم بازدید کالا در مبدأ یا بعد از ورود به گمرک و نمونه برداری از آن است و اخذ آنها قانوناً الزامی است مشمول مفاد تبصره یک ماده ۸ قانون* نمی باشد.

«تبصره ۱ ماده ۸ قانون - موافقت با ورود کالا، مجوز ترخیص نیز تلقی شده و نیازی به اخذ مجوز جداگانه نیست.»

تبصره ۳ - در مورد واردات کارگران و ایرانیان شاغل در کشورهای خارجی روش ثبت سفارش به صورت خاص با هماهنگی وزارت بازرگانی و وزارت کار و امور اجتماعی تعیین خواهد شد.

شرایط و ضوابط مربوط به حمل و نقل

مواد قانون (ق.م.ص.و)

ماده ۶ قانون - اولویت حمل کلیه کالاهای وارداتی کشور با وسایل نقلیه ایرانی است، دستورالعمل مربوط به استفاده از وسایل نقلیه خارجی اعم از دریایی، هوایی، جاده‌ای و راه‌آهن را شورای عالی هماهنگی ترابری کشوری بر اساس آیین‌نامه مصوب هیأت وزیران تهیه می‌نماید.

ماده ۷ قانون - دولت موظف است اماکن خاصی را برای نگهداری امانی کالاهای مورد نیاز جهت تعمیر و تجهیز ناوگانهای تجاری دریایی و هوایی کشور اختصاص دهد.

تبصره ۱ - ترانزیت کالاهای موضوع این ماده از یک مبداء به مبدای دیگر، با رعایت مقررات مربوط به ترانزیت مجاز می‌باشد.

تبصره ۲ - این گونه کالاها از شمول پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هر گونه عوارض معاف می‌باشند.

تبصره ۳ - آن قسمت از نیازمندیهای ناوگانهای یاد شده که از داخل کشور قابل تأمین باشد، از هر گونه تعهد و اخذ مجوزهای صادراتی معاف می‌باشد.

مواد آئین نامه (آ.ا.ق.م.ص.و)

ماده ۱۲ - حمل کالاهای صادراتی کشور با وسایل نقلیه خارجی مجاز است و نیاز به کسب مجوز شورای عالی هماهنگی و ترابری کشور وزارت راه و ترابری ندارد.

تبصره - وزارت راه و ترابری (شورای عالی هماهنگی ترابری کشور) با استفاده از روش‌های اقتصادی مشوق‌هایی برای حمل کالاهای صادراتی با وسایل نقلیه ایرانی پیش‌بینی نماید.

ماده ۱۳ - شورای عالی هماهنگی ترابری کشور در رابطه با اولویت حمل کالاهای وارداتی توسط وسائط نقلیه ایرانی اعم از دریایی، هوایی، جاده‌ای و راه‌آهن، دستورالعملهای مربوط را با توجه به نکات زیر تصویب و جهت اجرا به کلیه ارگانهای ذی‌ربط ابلاغ خواهد نمود:

۱ - تعیین روشهای مناسب برای کاهش تشریفات اداری و استفاده از ابزارهای اقتصادی به منظور گرایش صاحبان کالا به استفاده بیشتر از ناوگان ایرانی.

۲ - ایجاد تسهیلات برای وسایل نقلیه ایرانی.

ماده ۱۴ - گمرک ایران مسئول اجرای ماده ۷ قانون مقررات صادرات و واردات* خواهد بود و موظف است آمار کالاهای ترانزیت شده از این گونه محل‌ها را هر سه ماه اعلام نماید.

سازمان بنادر و کشتیرانی، شرکت انبارهای عمومی و سایر سازمانها و شرکتهایی که در ارتباط با اجرای این ماده هستند، مکلف به تبعیت از دستورهای گمرک می‌باشند.

«ماده ۷ - دولت موظف است اماکن خاصی را برای نگهداری امانی کالاهای مورد نیاز جهت تعمیر و تجهیز ناوگانهای تجاری دریایی و هوایی کشور اختصاص دهد.

تبصره ۱ - ترانزیت کالاهای موضوع این ماده از یک مبدا به مبادی دیگر، با رعایت مقررات مربوط به ترانزیت مجاز می‌باشد.

تبصره ۲ - این گونه کالاها از شمول پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هر گونه عوارض معاف می‌باشند.

تبصره ۳ - آن قسمت از نیازمندیهای ناوگانهای یاد شده که از داخل کشور قابل تأمین باشد، از هر گونه تعهد و اخذ مجوزهای صادراتی معاف می‌باشد.»

کالاهای ممنوعه و محدودیتهای واردات و صادرات

مواد قانون (ق.م.ص.و)

در بند ۳ ماده ۲ قانون مقررات صادرات و واردات گفته شد که کالاهای ممنوع، کالایی است که صدور یا ورود آن به موجب شرع مقدس اسلام (به اعتبار خرید و فروش و یا مصرف) و یا به موجب قانون ممنوع گردد.

مواد آئین نامه (آ.ا.ق.م.ص.و)

ماده ۸ - الف: کالای ممنوعه قانونی عبارت است از کالایی که ورود یا صدور آن به موجب قوانین ممنوع شده است.

ب: کالای ممنوعه توسط دولت شامل کلیه کالاهایی است که در جدول ضمیمه مقررات صادرات و واردات یا دیگر مصوبات دولت غیر مجاز اعلام شده است.

ماده ۹ - هر گونه معامله تجاری با رژیم اشغالگر قدس ممنوع است.

ماده ۱۰ - (در بخش کارت بازرگانی مطرح شد).

تغییر شرایط و مقررات صادرات و واردات کالا

برخی از کالاها در شرایط عادی ممنوع یا مجاز مشروط نیستند اما گاهی به اقتضای شرایط جامعه و ضرورت‌های ایجاب شده، بر اساس تصمیمات موردی و خاص دولت یا مراجع قانونی تصمیم گیر ممنوع یا مجاز مشروط شده و یا شرایط ورود و صدور آنها تغییر می یابد. در چنین شرایطی، برای کالاهایی که طبق روال معمول قبل از تصمیم جدید، ثبت سفارش شده و اقداماتی انجام شده باشد بر اساس مفاد ماده ۱۱ اقدام خواهد شد.

ماده ۱۱- کالاهایی که به موجب جدول ضمیمه این آیین‌نامه یا تصویب‌نامه‌های خاص از طرف دولت ممنوع اعلام می‌شود همچنین کالاهایی که شرط ورود آنها در جهت محدودیت تغییر می‌کند در صورت انطباق با یکی از شرایط ذیل و با رعایت مقررات قبل از ممنوعیت توسط دولت یا تغییر شرط ورود قابل ترخیص خواهد بود:

۱ - قبل از ممنوع شدن توسط دولت یا تغییر شرط ورود در گمرک موجود بوده و در دفاتر گمرک به ثبت رسیده باشد.

۲ - برای کالا قبل از ممنوعیت توسط دولت یا تغییر شرط ورود، اعتبار اسنادی گشایش شده و بارنامه حمل قبل از انقضای مهلت اعتبار صادر گردد.

۳ - برای کالا قبل از ممنوعیت توسط دولت یا تغییر شرط ورود از طریق بروات اسنادی پس از تأیید ثبت سفارش توسط بانک مجاز ثبت سفارش گردیده و برای برات مربوط توسط وارد کننده قبولی نوشته شده و اولین بارنامه حمل قبل از انقضای مدت اعتبار ثبت سفارش صادر شده باشد و ظرف مهلت‌های ذیل بند ۴ این ماده به کشور وارد گردد.

۴ - در مورد کالاهای بدون انتقال ارز (بدون تعهد سیستم بانکی برای پرداخت وجه) که مجوزهای لازم برای ورود آنها بر اساس مقررات قبل از ممنوعیت توسط دولت یا تغییر شرط ورود کسب شده باشد. در صورتی که اولین بارنامه حمل قبل از ممنوعیت یا تغییر شرط ورود صادر و ظرف مهلت‌های زیر به کشور وارد گردد:

الف - در صورت حمل از طریق هوایی حداکثر ظرف ۲۰ روز از تاریخ صدور اولین بارنامه حمل

ب - در صورت حمل از طریق دریا، زمین یا به طور مرکب از طریق دریا و زمین از تاریخ صدور اولین بارنامه حمل به شرح زیر مهلت خواهد داشت:

۱ - در مورد کالاهایی که از کشورها و امارات عربی خلیج فارس و کشورهای همجوار خریداری و حمل می‌گردد ۲۰ روز.

۲ - در مورد سایر کشورها از طریق زمین ۴۰ روز، دریایی یا دریایی و زمینی ۵۵ روز.

تبصره ۱ - در مورد کالاهای موضوع این ماده چنانچه مجوز قبلی وزارت بازرگانی قبل از ممنوعیت توسط دولت یا تغییر شرط ورود کسب شده باشد، باید بارنامه ظرف مهلت مندرج در مجوز صادر و کالا ظرف مهلت‌های تعیین شده در بندهای الف و ب فوق وارد شود.

تبصره ۲ - موارد استثنا با موافقت کمیسیون موضوع ماده یک قابل انجام خواهد بود.

مبادلات مرزی ، ملوانان ، پيله وران و کارگران شاغل در خارج از کشور

به منظور حمایت از مرزنشینان و افزایش ماندگاری هموطنان ساکن در مناطق مرزی با هدف حفظ امنیت کشور ، و همچنین برای پيله وران شاغل در استانهای مرزی و ملوانان شاغل در روی کشتی ها و نیروهای کار که با مجوز وزارت تعاون ، کار و رفاه اجتماعی در سایر کشورها شاغل هستند ، معافیت های ویژه ای در نظر گرفته شده تا این عزیزان با رعایت آن شرایط و ضوابط بتوانند کالاها را بدون پرداخت حقوق رودی وارد کشور نمایند . شرایط و ضوابط قانونی مربوط به این معافیتها را در ادامه مرور میکنیم .

مواد قانون (ق.م.ص.و)

ماده ۱۰ قانون - دولت موظف است در آیین‌نامه اجرایی نکات ذیل را در خصوص مبادلات مرزی مشخص نماید.

۱ - نقاط یا اعماقی از حاشیه‌های مرزی که ساکنین آنها مجاز به مبادلات مرزی هستند.

۲ - نوع و مقدار کالاهای قابل صدور و ورود توسط خانوارهای مرزنشین یا شرکتهای تعاونی آنها، کارگران ایرانی شاغل مجاز در خارج، پيله وران مرزنشین، ملوانان و کارکنان شناورهایی که بین سواحل جمهوری اسلامی ایران و سایر کشورها در تردد هستند.

۳ - شرایطی که اشخاص و گروه‌های یاد شده باید داشته باشند.

۴ - شرایط صدور و ورود کالا و انجام تعهدات.

تبصره ۱ - کالاهای قابل ورود که خانوارهای مرزنشین یا شرکتهای تعاونی آنان و کارکنان شناورها برای مصارف شخصی خود، وارد کشوری نمایند با تصویب هیأت وزیران در مورد ارزاق عمومی از پرداخت سی درصد (۳۰٪) تا حداکثر معادل صد درصد (۱۰۰٪) حقوق گمرکی و سودبازرگانی متعلقه و در مورد لوازم خانگی از پرداخت حداکثر تا معادل پنجاه درصد (۵۰٪) حقوق گمرکی و سود بازرگانی متعلقه معاف می‌باشند.

تبصره ۲ - کارگران و ایرانیان شاغل مجاز در خارج از کشور می‌توانند ماشین آلات صنعتی، ابزار و مواد اولیه مورد نیاز کشور را با رعایت میزان و با استفاده از معافیت درصدی از سود بازرگانی که متفقاً توسط وزارت بازرگانی، وزارت کار و امور اجتماعی و وزارتخانه‌های صنعتی ذیربط تعیین و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، وارد نمایند.

ماده ۱۱ قانون - به دولت اختیار داده می‌شود در هر یک از مناطق مرزی که ایجاد بازارچه مرزی را مفید تشخیص می‌دهد با رعایت اولویت نظیر استعداد محلی، ضرورت اشتغال و توسعه روابط تجاری با کشور همسایه نسبت به ایجاد آن اقدام نماید.

مواد آئین نامه (آ.ا.ق.م.ص.و)

ماده ۱۵ - اهالی نقاط جمعیتی متصل به مرزهای جنوب و جنوب شرقی کشور که در این نقاط ساکن هستند با دریافت کارت مبادلات مرزی مشمول تسهیلات مبادلات مرزی خواهند بود.

تبصره ۱ - نقاط جمعیتی موضوع این ماده به نحوی که حداکثر (۱,۲۰۰,۰۰۰) نفر مشمول تسهیلات مبادلات مرزی شوند، توسط وزارت کشور تعیین و به گمرک اعلام می‌گردد.

تبصره ۲ - کارت مبادلات مرزی توسط اداره بازرگانی محل و در صورت نبودن آن بخشداری محل در اسفند ماه هر سال تا پایان فروردین ماه سال بعد به نام سرپرست خانواده صادر می‌گردد و به مدت یک سال اعتبار دارد. تمدید کارت‌های مبادلات مرزی برای سال‌های بعد موکول به انجام تشریفات مقرر در این ماده می‌باشد.

تبصره ۳ - نوزادان خانواده‌های دارنده کارت مبادلات مرزی در صورتی که عضو ششم به بعد خانواده باشند، مشمول تسهیلات مبادلات مرزی نخواهند بود.

ماده ۱۶ - دارندگان کارت مبادلات مرزی می‌توانند با تحویل کارت خود به شرکت تعاونی مرزنیسان محل، در آن عضو شوند. شرکت تعاونی پس از دریافت کارت، مهر خود را در محل مخصوص روی کارت خواهد زد. شرکت مذکور فهرستی از کارتهایی را که دریافت و مهر نموده تهیه کرده و به تأیید اداره بازرگانی یا بخشداری محل می‌رساند. شرکت تعاونی می‌تواند با ارائه فهرست مذکور به میزان مجموع سهمیه اعضای خود در چهارچوب مقررات مربوط اقدام به مبادله مرزی نماید. خانواده‌هایی که کارت آنها توسط تعاونی مهر نشده و مایل به عضویت در تعاونی نیستند یا تعاونی در محل آنان تشکیل نگردیده است می‌توانند با ارائه کارت خود بدون حق توکیل در حد سهمیه تعیین شده مبادله مرزی نمایند.

تبصره - شرکت‌های تعاونی مرزنیسان می‌توانند همانند سایر اشخاص حقوقی، خارج از مقررات مربوط به مبادلات مرزی در چهارچوب مقررات عموم صادرات و واردات اقدام به صادرات و واردات کالا نمایند.

ماده ۱۷ - دارندگان کارت مبادلات مرزی یا شرکت تعاونی آنان مجازند کلیه کالاهایی را که صدور آنها مجاز است یا با صادرات آنها موافقت کلی شده است با رعایت سایر مقررات صادر کرده و در مقابل، در حد سقف ارزشی یک میلیون (۱,۰۰۰,۰۰۰) ریال در سال برای هر نفر بدون اخذ مجوزهای مقرر در جداول مقررات صادرات و واردات طبق فهرست زیر اقدام به واردات کالاهای مورد نیاز خود بنمایند.

الف - "فهرست کالاهای قابل ورود توسط دارندگان کارت مبادلات مرزی یا تعاونی‌های مرز نشینان و میزان معافیت گمرکی آنها".

- ۱ - برنج خوراکی - (۵۰) کیلوگرم برای هر نفر در سال یا معافیت کامل حقوق گمرکی و سود بازرگانی.
- ۲ - روغن نباتی خوراکی (جامد و مایع) با رعایت تاریخ مصرف و استاندارد مربوط (۱۵) کیلوگرم برای هر نفر در سال با معافیت (۵۰٪) حقوق گمرکی و سود بازرگانی.
- ۳ - چای سیاه - (۲) کیلوگرم برای هر نفر در سال با معافیت کامل حقوق گمرکی و سود بازرگانی.
- ۴ - قند و شکر جمعاً (۲۰) کیلوگرم برای هر نفر در سال با معافیت (۵۰٪) حقوق گمرکی و سود بازرگانی.
- ۵ - تمر هندی - (۵) کیلوگرم برای هر نفر در سال فقط برای نقاط ساحلی مشمول، با معافیت (۵۰٪) حقوق گمرکی و سود بازرگانی.
- ۶ - ادویه (شامل زردچوبه، فلفل سیاه، زنجبیل، هل، میخک و دارچین - جمعاً (۳) کیلوگرم) برای هر نفر در سال با معافیت (۵۰٪) حقوق گمرکی و سود بازرگانی.
- ۷ - چرخ خیاطی خانگی دستی یا صنعتی کامل - یک دستگاه برای هر پنج نفر در سال با معافیت (۵۰٪) حقوق گمرکی و سود بازرگانی.
- ۸ - فلاسک چای - یک دستگاه برای هر پنج نفر در سال با معافیت (۳۰٪) حقوق گمرکی و سود بازرگانی.
- ۹ - شیشه فلاسک چای - یک عدد برای هر پنج نفر در سال با معافیت (۳۰٪) حقوق گمرکی و سود بازرگانی.
- ۱۰ - فانوس بادی - یک عدد برای هر پنج نفر در سال با معافیت (۵۰٪) حقوق گمرکی و سود بازرگانی.
- ۱۱ - چوب چهار تراش فقط برای نقاط ساحلی مشمول - بدون محدودیت.
- ۱۲ - چوب ساج برای لنج‌سازی - بدون محدودیت.
- ۱۳ - موتور برای قایق و لنج باری و صیادی یا قطعات منفصله آن - بدون محدودیت.
- ۱۴ - میخ مخصوص لنج‌سازی - بدون محدودیت.
- ۱۵ - دستگاه و ابزار نجاری برای لنج‌سازی یا قطعات منفصله آن - بدون محدودیت.
- ۱۶ - روغن سیفه برای مصرف در لنج - بدون محدودیت.
- ۱۷ - سیم گرگور برای ساخت قفس صید ماهی - بدون محدودیت.
- ۱۸ - لاستیک‌روئی و تویی برای وسایل نقلیه - یک حلقه تویی و یک حلقه‌روئی برای هر نفر در سال.
- ۱۹ - قلاب ماهیگیری به میزان مصرف سالانه افرادی که به کار صید ماهی اشتغال دارند با رعایت ضوابط

شیلات

۲۰ - موتور ژنراتور برق تا (۲۰) کیلووات برق - یک دستگاه برای هر (۲۰) نفر در سال با معافیت (۲۵٪) حقوق گمرکی و سود بازرگانی.

۲۱ - کمپرسور یخچال و کولر - یک دستگاه برای هر (۱۰) نفر در سال با معافیت (۳۰٪) حقوق گمرکی و سود بازرگانی.

۲۲ - قطعات یدکی ماشین آلات کشاورزی - بدون محدودیت.

۲۳ - کولرگازی برای هر خانوار یک عدد.

ب - شرایط ورود کالاهای مجاز در مبادلات مرزی

۱ - ساخت یا محصول کشورهای ممنوع معامله نباشد.

۲ - مجوزهای مربوط به بهداشت انسانی، حیوانی و نباتی و استاندارد (در چهارچوب مقررات مربوط) و گواهی سازمان انرژی اتمی ایران (در چهارچوب دستورالعمل مورد تفاهم این سازمان با وزارت تعاون که به گمرک اعلام می‌گردد) اخذ شود.

تبصره: هر گونه تغییر در جهت افزایش یا کاهش ارقام فهرست موضوع این ماده و میزان معافیت گمرکی آنها با تصویب هیأت وزیران صورت خواهد گرفت.

ماده ۱۸ - کالاهای مورد نیاز خانواده‌های ملوانان: استفاده از مزایای موضوع ماده ۱۰ قانون توسط کارکنان و ملوانان شناورهای که بین سواحل جمهوری اسلامی ایران و سایر کشورها تردد می‌کنند منوط به داشتن کارت شناسایی معتبر از سازمان بنادر و کشتیرانی است. کارکنان و ملوانانی که کارت مذکور را داشته باشند، از مزایای شرکت‌های تعاونی مرزنشینان یا خانواده‌های مرزنشین برخوردار می‌باشند و می‌توانند به تعداد افراد تحت تکفل خود کالاهای قابل ورود شرکت‌ها یا خانواده‌های مذکور را با رعایت شرایط مقرر و یا استفاده از تسهیلات پیش‌بینی شده وارد و ترخیص نمایند.

ماده ۱۹ - افراد ساکن بخش‌های مرزی کشور که سه سال مستمر در این مناطق سکونت داشته و دارای اهلیت مندرج در ماده (۲۱۱) قانون مدنی* برای خرید و فروش کالا می‌باشند می‌توانند با دریافت کارت پیمانه به نام خود، نسبت به مبادلات مرزی در چهارچوب مقررات ماده (۲۱)** اقدام نمایند.

«* ماده ۲۱۱ قانون مدنی - برای این که متعاملین اهل محسوب شوند باید بالغ و عاقل و رشید باشند.»

«** در ادامه همین مبحث ملاحظه خواهید کرد»

تبصره - کارت پیمانه توسط اداره بازرگانی محل صادر می‌گردد و دارای یکسال اعتبار از تاریخ صدور، می‌باشد.

ماده ۲۰ - دارندگان کارت پبله‌وری می‌توانند بدون حق توکیل، ظرف یک سال اعتبار کارت خود، کالاهایی را که صادرات آنها مجاز یا با صادرات آنها موافقت کلی شده است، با رعایت مقررات مربوط به کشور یا کشورهای مقابل محل سکونت خود صادر کرده و در مقابل کالاهای صادر شده، کالاهای مجاز یا مشروط مورد نیاز خود را - که فهرست آن توسط وزارت بازرگانی تهیه و اعلام می‌گردد - با کسب مجوزهای مربوط در جداول مقررات صادرات و واردات و پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی مربوط، از کشورهای مذکور و مناطق آزاد تجاری و صنعتی یا مناطق ویژه حراست شده گمرکی وارد و ترخیص نمایند.

ماده ۲۱ - کارگران و ایرانیان شاغل در خارج کشور که دارای کارنامه شغلی از وابسته کار جمهوری اسلامی ایران در کشور متوقف فیه یا وزارت کار و امور اجتماعی هستند، مجازند سالانه جمعاً تا سقف ارزشی بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال ماشین‌آلات صنعتی، ابزارآلات و مواد اولیه به استثنای اقلام موضوع فهرست زیر را با کسب مجوز وابسته کار یا وزارت کار و امور اجتماعی و بدون انتقال ارز از طریق کلیه مبادی ورودی کشور با پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی یا از طریق مناطق آزاد تجاری - صنعتی یا مناطق ویژه حراست شده گمرکی و با استفاده از (۴۰٪) معافیت سود بازرگانی در مورد ماشین‌آلات و ابزار و (۲۰٪) معافیت سود بازرگانی در مورد مواد اولیه، بدون ارائه کارت بازرگانی و بدون اخذ مجوزهای مقرر در جداول مقررات صادرات و واردات با رعایت سایر مقررات مربوط از گمرک ترخیص نمایند. برای ترخیص، ارائه کارنامه شغلی و جواز وابسته کار یا وزارت کار و امور اجتماعی کافی است و حضور دارنده کارنامه شغلی الزامی نمی‌باشد.

تبصره ۱ - کارگران و ایرانیان شاغل در خارج کشور که مشمول این ماده می‌باشند می‌توانند عاملیت واردات کالا را به تعاونی کارگران شاغل در خارج کشور یا در صورت نبودن تعاونی به اشخاص دیگر واگذار کنند.

تبصره ۲ - واردات کالا توسط کارگران یاد شده و ایرانیان شاغل در خارج کشور از سایر مبادی ورودی کالا و یا مازاد بر سقف مندرج در این ماده مطابق مقررات عمومی کشور خواهد بود.

" ماشین‌آلات، ابزارآلات و مواد اولیه که ورود آنها توسط " کارگران و ایرانیان شاغل در خارج از کشور غیر مجاز است "

۱ - دستگاه چاپ ملخی

۲ - دستگاه چاپ روی نایلون

۳ - دستگاه بستنی‌یخی اتوماتیک

۴ - دستگاه چاپ طلاکوب صحافی

۵ - ماشین بالانس تعمیرگاهی

۶ - مولتی تیلر

- ۷ - روتوتیلر
- ۸ - مبدل‌های حرارتی
- ۹ - چرخ خیاطی برقی خانگی
- ۱۰ - ماشین ساخت درب چوبی
- ۱۱ - ماشینهای خراطی چوب
- ۱۲ - مینی لودر
- ۱۳ - کانال کن
- ۱۴ - انواع دیگ‌های بخار، دیگهای چدنی، مبدل‌های حرارتی و غیره
- ۱۵ - خشک‌کن‌های غلات و علوفه و سبزیجات (ثابت و متحرک)
- ۱۶ - ماشین‌آلات کشتار دام و طیور و سردخانه
- ۱۷ - ماشین‌آلات و تجهیزات تولید خوراک دام و طیور
- ۱۸ - ماشین‌آلات و تجهیزات جوجه‌کشی
- ۱۹ - ماشین‌آلات برداشت علوفه نظیر جاپر - بیلر - موور
- ۲۰ - چاپر خودرو علوفه
- ۲۱ - نیشکر و سورتینگ و بسته‌بندی میوه
- ۲۲ - انواع ماشین‌آلات تبدیل و پروسس
- ۲۳ - انواع موتور پمپ و الکتروپمپ
- ۲۴ - انواع کمپرسور باد و پمپ‌های خلا
- ۲۵ - انواع پمپ‌ها
- ۲۶ - انواع سختی سنج
- ۲۷ - انواع اتوکلاوها
- ۲۸ - انواع پرس‌های ضربه‌ای، هیدرولیکی، قیچی، گیوتین
- ۲۹ - پرس بریک، لوله و آرماتو، خم کن و آرماتوربر
- ۳۰ - ماشین‌آلات تولید چرم
- ۳۱ - ماشین‌های سند پلاست و شات پلاست
- ۳۲ - ماشین‌آلات تولید سوسیس و کالباس
- ۳۳ - انواع لباسشویی‌های صنعتی
- ۳۴ - دستگاه شیرینگ رپ
- ۳۵ - الکتروموتورهای سه فاز ۳۰ اسب
- ۳۶ - دستگاه‌های رنگرزی پارچه و نخ
- ۳۷ - دستگاه‌های تولید فرش ماشینی

- ۳۸ - ماشین‌های بافندگی پارچه به جز Air jet و Water jet
- ۳۹ - انواع الکتروموتور گیربکس دور ثابت و متغیر و حلزونی
- ۴۰ - انواع جرثقیل‌های پشت کامیونی
- ۴۱ - انواع بالابرهای صنعتی و ساختمانی و آسانسورها
- ۴۲ - جرثقیل‌های موبیل کمتر از ۳۰ تن
- ۴۳ - ماشین‌آلات بوجاری آرد و غلات
- ۴۴ - کمپرسورهای فریونی
- ۴۵ - ماشین‌های سنگبری
- ۴۶ - انواع بذر کار و ردیف کار
- ۴۷ - ریگ و رویتواتور و کلتیراتور
- ۴۸ - انواع سم‌پاش (پشتی موتوری، فرغونی، زنبه‌ای، پشتی تراکتوری)
- ۴۹ - فاروئو
- ۵۰ - کاشت و برداشت سیب‌زمینی
- ۵۱ - ماشین‌های عمل‌آوری پسته
- ۵۲ - مرزکش
- ۵۳ - انواع تریلر
- ۵۴ - شعله افکن
- ۵۵ - انواع دیسک‌ها
- ۵۶ - لولر
- ۵۷ - مته چاله کن
- ۵۸ - انواع خرمنکوب
- ۵۹ - سفیدکن برنج
- ۶۰ - انواع تراش انیورسال
- ۶۱ - صفحه‌تراش کورس‌دار
- ۶۲ - اره لنگ
- ۶۳ - انواع فرزانیور سال افقی - عمودی
- ۶۴ - دریل رادیال
- ۶۵ - دریل ستونی
- ۶۶ - سنگ سمباده رومیزی و ماشین‌آلات سنگ تخت و سنگ‌گرد
- ۶۷ - آچار تخت و آچاررینگ
- ۶۸ - انواع انبردست، دم باریک، فازمتر، پیچ‌گوشتی، انبرکلاغی، آچار فرانسه

- ۶۹ - انواع شیرآلات و اتصالات
- ۷۰ - انواع لیفتراک غیر برقی
- ۷۱ - انواع دستگاه‌های تزریق پلاستیک
- ۷۲ - انواع الکتروموتورهای تک فاز تا چهار کیلووات
- ۷۳ - انواع تراکتور بین ۵۰ تا ۱۰۰ قوه اسب
- ۷۴ - گاوآهن اعلام از یک طرفه و دو طرفه
- ۷۵ - مواد پرتوزا و یونزا

بازارچه مرزی و ضوابط مربوط به آن

دولت میتواند در اجرای توافقنامه های منعقد شده با کشورهای هم مرز و طبق ضوابطی که قانون تعیین میکند در مناطق مرزی مکانهایی را بعنوان بازارچه مرزی تاسیس نماید تا در آنجا کالاهای تولید دوطرف با شرایط خاص و به میزان تعیین شده مورد مبادل قرار گیرد . دولت همه ساله بسته به میزان فعالیت و شرایط منطقه مرزی مربوطه، سهمیه ای را برای هریک از بازارچه های مرزی تعیین و ابلاغ می نماید . در آئین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات این شرایط و ضوابط مشخص شده است که در ادامه به این مواد اشاره شده است .

ماده ۲۲ - بازارچه مرزی محوطه‌ای است محصور، واقع در نقطه صفر مرزی و در جوار گمرکات مجاز به انجام تشریفات ترخیص کالا یا مکانهایی که طبق تفاهم‌نامه‌های منعقد شده بین جمهوری اسلامی ایران و کشورهای همجوار تعیین می‌شود. اهالی دو طرف مرز می‌توانند تولیدات و محصولات کشور را با رعایت مقررات صادرات و واردات برای داد و ستد در این بازارچه‌ها عرضه نمایند.

تبصره ۱ - استقرار گمرک در درب ورود و خروج بازارچه ضروری است و اعمال مقررات صادرات و واردات و نظارت بر رعایت آن در بازارچه، بر عهده گمرک می‌باشد.

تبصره ۲ - تأسیس بازارچه مرزی ضمن رعایت اولویت‌های مقرر در قانون باید مسبق به تفاهم نامه‌های منعقد شده دو جانبه با کشورهای همجوار باشد و پس از تصویب کمیسیون اقتصاد هیأت دولت صورت گیرد.

تبصره ۳ - فهرست کالاهای قابل داد و ستد در بازارچه و میزان ارزشی آنها را وزارت بازرگانی با در نظر گرفتن امکانات و نیازمندیهای استانهای مرزی و تفاهمات به عمل آمده با کشور مقابل و مقررات صادرات و واردات کشور، تهیه و اعلام می‌نماید.

تبصره ۴ - ورود و خروج کالا به بازارچه‌ها منوط به رعایت کلیه قوانین و شرایط مقرر برای ورود و صدور کالا است و کالاهای وارداتی به کشور از طریق بازارچه‌ها مشمول تخفیف یا معافیت حقوق گمرکی و سود بازرگانی نمی‌باشند مگر اینکه تخفیف یا معافیت به اعتبار واردکننده یا نوع کالا تعلق گیرد.

ماده ۲۳ - ایجاد تأسیسات اداری و زیربنایی، همچنین تأسیسات مورد نیاز گمرک برای استقرار مأموران خود سایر سرمایه‌گذاری‌ها در بخش ایرانی بازارچه مرزی، به عهده استانداری است ولی از نظر احداث بازارچه در نقطه صف مرزی، چگونگی حفظ انتظامات و کنترل تردد افراد باید با مرزبانی هماهنگی لازم به عمل آید.

تبصره - چگونگی فعالیت و تردد افراد به بازارچه را استانداری محل یا صدور مجوز مشخص می‌کند.

سایر مقررات

واردات و مقررات مربوطه

مواد قانون (ق.م.ص.و)

ماده ۱۲ قانون - واردات قبل از صادرات مواد و کالاهای مورد مصرف در تولید، تکمیل، آماده‌سازی و بسته‌بندی کالاهای صادراتی به صورت ورود موقت با ارائه تعهد یا سفته معتبر به گمرک از پرداخت کلیه وجوه متعلق به واردات، جز آن چه که جنبه هزینه یا کارمزد دارد، معاف است.

تبصره ۱ - چنانچه کالای ساخته شده از مواد و کالاهای وارداتی موضوع این ماده ظرف مهلت تعیین شده صادر نشود، گمرک موظف است واردکننده را جهت استیفای حقوق دولت تحت تعقیب قرار دهد.

تبصره ۲ - کالاهای موضوع این ماده از کسب مجوزهای مقرر در جدول ضمیمه مقررات صادرات و واردات معاف می‌باشند.

تبصره ۳ - واردکننده شخصاً ملزم به صادرات نبوده بلکه صادرات آن با ارائه پروانه گمرکی آن برای رفع تعهد کافی است.

نکته: (مواد ۱۳ تا ۱۵ در بخشهای دیگر مطرح شده است)

ماده ۱۶ قانون - چگونگی بررسی قیمت کالاهای وارداتی جهت ثبت سفارش در آیین‌نامه اجرایی که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، مشخص می‌گردد.

نکته: (مواد ۱۷ تا ۱۹ در بخشهای دیگر مطرح شده است)

ماده ۲۰ قانون - دولت مکلف است از ابتدای سال ۱۳۷۳ از واردکنندگان بخشهای غیر دولتی که به صورت تجاری کالا وارد می‌نمایند، برابر یک درصد (۱٪) از مجموع وجوه دریافتی بابت حقوق گمرکی و سود بازرگانی

کلیه کالاهای وارداتی را علاوه بر حقوق گمرکی و سود بازرگانی مقرر به عنوان عوارض ویژه دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور واریز نماید. همه ساله معادل صد درصد (۱۰۰٪) مبالغی که از این بابت به حساب درآمد عمومی کشور واریز می‌گردد از محل اعتباری که به همین منظور در قانون بودجه هر سال پیش‌بینی می‌شود تا بر اساس آیین‌نامه اجرایی این قانون جهت تشویق و توسعه صادرات کالاهای غیر نفتی و همچنین راه‌اندازی صندوق تضمین صادرات، آموزش و تبلیغات بازرگانی به مصرف برسانند.

ماده ۲۱ قانون - هیأت وزیران موظف است به منظور حمایت از تولیدکنندگان داخلی و تنظیم سیاست بازرگانی کشور، ضمن رعایت حال مصرف‌کنندگان، ظرف مدت ۲ ماه از تاریخ تصویب این قانون نسبت به تهیه لایحه قانونی حقوق گمرکی کالاهای وارداتی و همچنین اصلاح ماده ۳۷ قانون امور گمرکی و تسلیم آن به مجلس شورای اسلامی جهت تصویب اقدام نماید.

مواد آئین‌نامه (آ.ا.ق.م.ص.و)

ماده ۲۴ قانون - مهلت ورود موقت مواد اولیه و لوازم بسته‌بندی:

مهلت صدور کالاهای ساخته شده از مواد اولیه موضوع ماده ۱۲ قانون* یا کالاهای تکمیل، آماده‌سازی یا بسته‌بندی شده یا کالاهای موضوع ماده مذکور یک سال از تاریخ ورود مواد می‌باشد. این مهلت در مورد کالاهایی که نیاز به زمان بیشتری دارند با تشخیص و موافقت وزارتخانه تولیدی ذی‌ربط تا یک سال دیگر قابل تمدید است. در صورتی که واردکننده بخواهد مواد وارد شده را مصروف کالای صادراتی دیگری غیر آنکه قبلاً به گمرک اعلام نموده بود، بنماید باید موضوع رابه اطلاع گمرک برساند و موافقت گمرک را جلب نماید.

چنانچه کالای ساخته شده ظرف مهلت مقرر صادر نشود و برای گمرک محرز گردد که واردکننده مواد وارد شده را به مصرف دیگری رسانیده است علاوه بر تعقیب برای استیفای حقوق دولت بر اساس قوانین مربوط تحت تعقیب قرار خواهد گرفت.

«ماده ۱۲ - واردات قبل از صادرات مواد و کالاهای مورد مصرف در تولید، تکمیل، آماده‌سازی و بسته‌بندی کالاهای صادراتی به صورت ورود موقت با ارائه تعهد یا سفته معتبر به گمرک از پرداخت کلیه وجوه متعلق به واردات، جز آن چه که جنبه هزینه یا کارمزد دارد، معاف است.

تبصره ۱ - چنانچه کالای ساخته شده از مواد و کالاهای وارداتی موضوع این ماده ظرف مهلت تعیین شده صادر نشود، گمرک موظف است واردکننده را جهت استیفای حقوق دولت تحت تعقیب قرار دهد.

تبصره ۲ - کالاهای موضوع این ماده از کسب مجوزهای مقرر در جدول ضمیمه مقررات صادرات و واردات معاف می‌باشند.

تبصره ۳ - واردکننده شخصاً ملزم به صادرات نبوده بلکه صادرات آن با ارائه پروانه گمرکی آن برای رفع تعهد کافی است.»

تبصره - برای ورود موقت کالاهای موضوع این ماده گمرک با رعایت قانون امور گمرکی و آیین نامه اجرایی آن تعهد یا سفته معتبر اخذ خواهد کرد.

ماده ۲۸ - مابه‌التفاوت و سایر دریافتی‌های قابل ادغام در سود بازرگانی:

وزارت بازرگانی و وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف هستند کار ادغام مابه‌التفاوت سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان و عوارض گمرکی موضوع ماده ۱۵ قانون را با ملاک قراردادن حدود رقم ریالی آنها قبل از تصویب قانون اجازه تعیین میزان حقوق گمرکی و سود بازرگانی کالاهای وارداتی مصوب ۱۳۷۲،۷،۲۷ مجلس شورای اسلامی تا خرداد ماه سال ۱۳۷۳، در سود بازرگانی به اتمام رسانده و برای اجرا در سال آینده به گمرک ابلاغ نمایند.

تا ابلاغ میزان سود بازرگانی قابل دریافت بر اساس ادغام مبالغ فوق‌الذکر، دریافتی‌های مذکور به میزان مبلغ ریالی آنها بر اساس مأخذ قبلی قابل وصول خواهد بود.

تبصره - به وزارت راه و ترابری اجازه داده می‌شود قطعات یدکی هواپیماها و تجهیزات و ابزارهای مخصوص تعمیراتی و تجهیزات ناوبری هوایی را با معافیت از پرداخت سود بازرگانی ترخیص نماید.

ماده ۲۹ - زمان اجرای تغییرات سود بازرگانی:

کالاهایی که در زمان ابلاغ تغییرات سود بازرگانی به گمرک ایران، در گمرک موجود باشد مشمول تغییرات خواهد بود.

ماده ۳۰ - بررسی قیمت جهت ثبت سفارش:

در صورتی که بررسی قیمت کالاهای وارداتی در مراحل سفارش ضرورت پیدا کند متقاضی بررسی قیمت می‌تواند از نظر کارشناسان یا سوابق گمرکی بر اساس قانون امور گمرکی و آیین نامه اجرایی آن استفاده نماید.

ماده ۳۸ - واردات قطعی کالا به صورت بدون انتقال ارز:

۱ - قطعات یدکی، ابزار برشی، قالب نو یا مستعمل و نمونه کالا (برای تحقیق و کپی برداری) برای واحدهای تولیدی، آموزشی با تحقیقاتی همچنین نمونه دارو (فرآورده‌های دارویی، مواد اولیه و مواد جانبی) و مواد بسته‌بندی آن و تجهیزات و ملزومات پزشکی و آزمایشگاهی و بهداشتی، شیر و غذای کودک و کتب و نشریات و تجهیزات آزمایشگاهی و ملزومات تحقیقاتی علمی برای دانشگاه‌های علوم پزشکی در صورتی که جنبه تجاری نداشته باشد رأساً به نام واحد تولید یا مؤسسه آموزشی یا تحقیقاتی مربوط قابل ورود و ترخیص است.

۲ - در صورت کسر تخلیه، ضایعات کالای وارداتی و مغایرت کالای وارداتی با کالای سفارش شده که فروشنده خارجی ملزم به ارسال کالای مجانی برای جبران خسارت می‌گردد، کالای ارسالی با تشخیص گمرک ایران و موافقت وزارت بازرگانی قابل ورود و ترخیص است.

تبصره - کسر تخلیه سی‌کی‌دی کارخانجات مونتاژ و اقلام مورد نیاز برای ایفای تعهدات گارانتی با تشخیص وزارتخانه تولیدی ذی‌ربط و موافقت وزارت بازرگانی مشمول این بند خواهد بود.

۳ - در مواردی که خریدار موفق به اخذ تخفیف از فروشنده شود با مشخص نمودن ارتباط مورد با واردات قبلی خود، واردات و ترخیص کالای ارسالی بابت تخفیف با تشخیص گمرک ایران و موافقت وزارت بازرگانی بلامانع است.

۴ - کاتالوگ، روشور، تقویم، کتابچه حاوی مشخصات فنی و تجاری کالا، اسناد مربوط به حمل کالا، نقشه‌های فنی و نمونه‌های فاسد بهای ذاتی (نظیر تابلومنسوجات و غیره) بدون پرداخت سود بازرگانی و بدون کسب مجوزهای مقرر در جدول ضمیمه این آیین‌نامه قابل ترخیص می‌باشد.

۵ - کالاهای مورد نیاز پیمانکاران و مشاوران، با تشخیص و موافقت سازمان دولتی ذی‌ربط و موافقت وزارت بازرگانی قابل ورود و ترخیص است.

۶ - ورود و ترخیص موقت یا قطعی کتب و نشریات و سایر محصولات صنعت چاپ، تکثیر و کپی‌برداری در زمینه‌های علمی و فنی با موافقت وزارت فرهنگ و آموزش عالی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد و در سایر زمینه‌ها با موافقت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بدون ارائه هیچگونه مجوز دیگری قابل انجام است.

ماده ۳۹ - ورود کالا از طریق پست:

ترخیص کالاهایی که از طریق پست وارد می‌شود به استثنای اقلامی که ورود آنها شرعاً یا قانوناً ممنوع است مشروط بر آنکه جنبه تجاری پیدا نکند تا ۵۰,۰۰۰ ریال به نام هر نفر با پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی به میزان مقرر در جدول مقررات صادرات و واردات، بدون مطالبه کارت بازرگانی و مجوزهای مقرر در جدول مقررات صادرات و واردات، بدون مطالبه کارت بازرگانی و مجوزهای مقرر در جدول مقررات صادرات و واردات بلامانع است. در صورتی که ورود کالا از این طریق به صورت یک جریان تجاری درآید یا مشکلات دیگری را برای کشور ایجاد کند وزارت بازرگانی می‌تواند با هماهنگی وزارت پست و تلگراف و تلفن فهرست کالاهای مذکور را برای جلوگیری از ترخیص به گمرک اعلام نماید.

تبصره - ورود کالاهای موضوع ماده ۳۹ (بدون انتقال ارز) از طریق پست نیز امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۴۰ - مدت اعتبار ثبت سفارش وزارت بازرگانی و حداکثر مدت اعتبار برای اعتبارات اسنادی و بروات اسنادی:

مدت اعتبار ثبت سفارش وزارت بازرگانی توسط وزارت بازرگانی تعیین و اعلام می‌شود و مدت اعتبار اعتبارات اسنادی و بروات اسنادی توسط بانک مرکزی تعیین و اعلام خواهد گردید. مهلت‌های مذکور که در ابتدای هر سال توسط وزارت بازرگانی و بانک مرکزی حسب مورد تعیین و اعلام می‌گردد برای کلیه سازمانهای ذی‌ربط لازم‌الرعایه خواهد بود. موارد خاص با توافق طرفین انجام خواهد شد.

تبصره ۱ - تمدید اعتبارات اسنادی و ثبت سفارش که واردات کالای موضوع آنها ممنوع می‌گردد یا شرط ورود آنها در جهت محدودیت تغییر می‌کند منوط به موافقت وزارت بازرگانی است.

تبصره ۲ - حداکثر مهلت حمل کالاهای تجاری از محل بروات اسنادی از تاریخ ثبت سفارش در بانک توسط بانک مرکزی تعیین می‌شود.

ماده ۴۱ - گشایش اعتبار در بانک:

به استثنای کالاهای قابل ورود به صورت بدون انتقال ارز و کالاهای قابل ورود در مقابل صادرات، ورود سایر کالاها منوط به گشایش اعتبار در بانک می‌باشد، چنانچه کالاهای مذکور بودن گشایش اعتبار وارد شده باشد برای ترخیص آنها علاوه بر ارائه مجوزهای ورود باید اسناد خرید و حمل کالا پس از تودیه سپرده و پیش‌پرداخت گشایش اعتبار در بانک برای مدت مقرر توسط بانک مذکور ظهرونیس شود.

ماده ۴۲ - چگونگی ورود کالای مستعمل:

۱ - ورود خودروهای مستعمل از جمله راهسازی در چهارچوب قانون مربوط و آیین‌نامه اجرایی آن امکان‌پذیر می‌باشد.

۲ - ورود تجهیزات، دستگاه‌ها و ماشین‌آلات مستعمل برای خط تولید با رعایت مقررات مربوط منوط به تأیید وزارتخانه تولیدی ذی‌ربط می‌باشد.

۳ - در سایر موارد ورود کالاهای مستعمل با رعایت مقررات مربوط منوط به موافقت کمیسیون موضوع ماده یک این آیین‌نامه است.

تبصره - گمرک ایران موظف است کالاهای مستعمل موضوع این ماده را بر مبنای قیمت کالای نو مشابه، قیمت‌گذاری نماید.

صادرات و شرایط استرداد و مشوق ها

مواد قانون (ق.م.ص.و)

ماده ۱۳ قانون - کلیه کالاهای صادراتی کشور (به استثنای نفت خام و فرآورده‌های پایین دستی آن که تابع مقررات خاص خود است) از هر گونه تعهد یا پیمان ارزی معاف می‌باشند.

ماده ۱۴ قانون - مابه‌التفاوت اخذ شده توسط سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان و کلیه وجوه دریافتی گمرک، به استثنای آن چه جنبه هزینه و کارمزد دارد، در رابطه با کالاها، مواد، اجزا و قطعات خارجی مورد مصرف در ساخت، تکمیل، آماده‌سازی و بسته‌بندی کالاهای صادراتی بر اساس دستورالعملی که در آیین‌نامه مشخص می‌شود، به صادرکننده مسترد می‌گردد.

تبصره ۱ - در صورتی که اختلاف بین صادرکننده و گمرک وجود داشته باشد، موضوع در کمیسیون مرکب از نمایندگان وزارت بازرگانی، اتاق، وزارتخانه ذیربط، گمرک ایران و مرکز توسعه صادرات مطرح و تصمیم نهایی اتخاذ می‌شود.

تبصره ۲ - وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است حساب متمرکزی به نام سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان و گمرک ایران جهت تأمین وجوه پرداختی موضوع این ماده افتتاح و در صورت ارائه پروانه صادراتی و یا فیش پرداخت سازمان مزبور با تأیید مؤسسات فوق‌الذکر نسبت به استرداد وجوه مذکور اقدام نماید.

تبصره ۳ - در مورد مواد و کالاهای وارداتی مورد مصرف در ساخت کالاهای صادراتی، که به صورت قطعی از گمرک ترخیص شده باشد، وجوه پرداخت شده، بابت واردات قطعی پس از صدور محصول به مآخذ زمان صدور قابل استرداد می‌باشد.

تبصره ۴ - در صورتی که کالاهای مورد مصرف در ساخت اقلام صادراتی، تولید داخلی بوده، ولی مواد آن از خارج وارد شده باشد وجوه پرداختی برای مواد مزبور قابل استرداد می‌باشد.

تبصره ۵ - چنانچه کالایی تولید داخلی به سازمانها و اشخاصی که در رابطه با واردات کالای مشابه خارجی معافیت دارند، فروخته شود، وجوه پرداختی برای ورود کالاها و مواد، اجزاء و قطعات آن طبق مقررات این ماده به تولیدکننده قابل استرداد می‌باشد.

ماده ۱۵ قانون - وزارتخانه‌های بازرگانی و امور اقتصادی و دارایی موظفند ضمن عنایت به حمایت از تولیدات داخلی به منظور ساده کردن محاسبات مربوط به مبالغ دریافتی از کالاهای وارداتی از قبیل سود بازرگانی، عوارض گمرکی، مابه‌التفاوت سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، حق ثبت سفارش، حق انحصار، عوارض شهرداری، عوارض شهرداری محل (تعاون)، عوارض هلال احمر، عوارض آسفالت، عوارض هوایی،

عوارض بندری،

عوارض بهداری و غیره به استثنای مبالغی که به عنوان حقوق گمرکی، هزینه کارمزد دریافت می‌شود در مورد هر کدام از ردیف‌های تعرفه گمرکی با مأخذ مناسب در مجموع تحت عنوان "سود بازرگانی" تعیین و جهت وصول به گمرک جمهوری اسلامی ایران ابلاغ نمایند.

ماده ۱۶ قانون - (در بخش چگونگی بررسی قیمت کالاهای وارداتی آورده شده است).

ماده ۱۷ قانون - (در بخش کالاهای مسافری آورده شده است).

ماده ۱۸ قانون - وضع و اخذ هر گونه عوارض از اقلام و کالاهای صادراتی به وسیله مقامات استانی و محلی ممنوع بوده و مرتکبین، به عنوان تخلف قانونی تحت پیگرد قرار می‌گیرند.

ماده ۱۹ قانون - دولت می‌تواند همه‌ساله وجوهی را تحت عنوان تشویق صادرات در بودجه سنواتی منظور و به صورت کمک سود تسهیلات پرداختی بنا به پیشنهاد وزارت بازرگانی و تصویب هیأت وزیران به صادرکنندگان پرداخت نماید.

مواد آئین نامه (آ.ق.م.ص.و)

ماده ۲۵ - دستورالعمل استرداد:

در صورتی که مقدار مواد اولیه، اجزا و قطعات، لوازم بسته‌بندی و سایر کالاهای خارجی مصرف شده در تولید، آماده‌سازی و بسته‌بندی کالای صادراتی برای گمرک مشخص باشد باید بر اساس قیمت روز (بر مبنای سیف) مواد اولیه مثل یا مشابه مواد مذکور و درصد حقوق گمرکی، سود بازرگانی و سایر عوارض تعلق به آنها در آن تاریخ، میزان مبلغ قابل استرداد را محاسبه و نسبت به مسترد نمودن آن اقدام نماید. چنانچه مقادیر مواد به کار رفته برای گمرک مشخص نباشد باید از وزارتخانه تولیدی ذی‌ربط استعلام و بر اساس آن مبلغ قابل استرداد را محاسبه نماید. گمرک موظف است ضرایب مورد عمل خود و ضرایبی را که از طریق وزارتخانه تولیدی ذی‌ربط بدست می‌آورد از طریق مجاری مربوط به اطلاع سازمانهای ذی‌ربط و بازرگانان برساند. گمرک همچنین موظف است ضرایب مذکور را در مجموعه‌هایی گردآوری و تکثیر نموده و در اختیار متقاضیان قرار دهد.

در مواردی که صادر کننده به نظر گمرک یا وزارتخانه تولیدی معترض است می‌تواند رأساً موضوع را به کمیسیون موضوع تبصره یک ماده ۱۴ قانون که به مسئولیت مرکز توسعه صادرات ایران در آن مرکز تشکیل می‌گردد منعکس نماید.

تبصره ۱ - کالاهایی که ساخت ایران نبوده و فقط تکمیل، آماده‌سازی یا بسته‌بندی آنها در ایران صورت گرفته باشد نیز مشمول این ماده خواهد بود.

تبصره ۲ - ایفای تعهدات موضوع ماده ۱۲ قانون* از لحاظ مقدار یا تعداد کالای وارد شده به صورت ورود موقت بر اساس ضرایب موضوع این ماده محاسبه خواهد شد.

«ماده ۱۲ - واردات قبل از صادرات مواد و کالاهای مورد مصرف در تولید، تکمیل، آماده‌سازی و بسته‌بندی کالاهای صادراتی به صورت ورود موقت با ارائه تعهد یا سفته معتبر به گمرک از پرداخت کلیه وجوه متعلق به واردات، جز آن چه که جنبه هزینه یا کارمزد دارد، معاف است.

تبصره ۱ - چنانچه کالای ساخته شده از مواد و کالاهای وارداتی موضوع این ماده ظرف مهلت تعیین شده صادر نشود، گمرک موظف است واردکننده را جهت استیفای حقوق دولت تحت تعقیب قرار دهد.

تبصره ۲ - کالاهای موضوع این ماده از کسب مجوزهای مقرر در جدول ضمیمه مقررات صادرات و واردات معاف می‌باشند.

تبصره ۳ - واردکننده شخصاً ملزم به صادرات نبوده بلکه صادرات آن با ارائه پروانه گمرکی آن برای رفع تعهد کافی است.»

ماده ۲۶ - محصولات پایین دستی نفت شامل: نفت خام، نفت کوره، نفت سفید، گازوئیل، بنزین از لحاظ پیمان یا تعهد ارزی مشمول مقررات خاص خودمی‌باشد. صادرات سایر فرآورده‌های حاصل از نفت و کلیه کالاهای دیگر از پیمان ارزی معاف خواهد بود.

ماده ۲۷ - فهرست و شرایط کالاهای قابل ورود با ارز صادراتی:

الف - ورود کالاها و مواد مشروحه زیر در مقابل صادرات و با ارائه پروانه گمرکی مجاز است:

مواد اولیه، اجزا و قطعات، ماشین‌آلات و ملزومات خط تولید، روغن نباتی، برنج خوراکی، گوشت قرمز، کودهای شیمیایی، سموم دفع آفات نباتی، دارو، واکسن‌های انسانی و دامی، ذرت، پودر ماهی، کنجاله سویا، کاغذ چاپ و تحریر، قطعات یدکی خودرو، لاستیک وسایل نقلیه، چوب، شکر، کره و سایر کالاهای ضروری که توسط وزارت بازرگانی به صورت عام تعیین و اعلام خواهد شد.

تبصره - مهلت استفاده از پروانه صادراتی با کسب مجوز وزارت بازرگانی یک سال از تاریخ صدور می‌باشد.

ب - کالاهای موضوع این ماده را می‌توان به میزان ارزشی که در پروانه صادراتی مندرج است، وارد نمود.

ج - واگذاری پروانه صادراتی به سایر واردکنندگان مجاز برای واردات کالاهای فوق بلامانع است.

ماده ۴۳ - کمیته توسعه صادرات:

به منظور جلب همکاری و هماهنگی کلیه دستگاه‌های دولتی و عمومی و اتخاذ سیاست‌های لازم جهت ایجاد تسهیلات و تشویق و توسعه صادرات غیر نفتی و سرمایه‌گذاری‌های لازم در این جهت و شناسایی مشکلات و مراتع صادرات و کوشش در رفع آنها و حذف تشریفات زائد کمیته‌ای به نام کمیته توسعه صادرات غیر نفتی مرکب از رییس جمهوری و وزیر بازرگانی، صنایع، صنایع سنگین، کشاورزی، معادن و فلزات، نفت، جهاد سازندگی، تعاون، اقتصاد و دارایی، کار و امور اجتماعی، راه و ترابری، رییس کل گمرک ایران، رییس کل

مرکز توسعه صادرات ایران، رییس کل بانک مرکزی و رییس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و رییس اتاق تعاون تشکیل می‌گردد. این کمیته می‌تواند کمیته‌های فرعی و تخصصی تشکیل داده و به آنها تفویض اختیار نماید.

تبصره ۱ - لازم است در کمیته مزبور حسب مورد از کارشناسان و نمایندگان صادرکنندگان بخش خصوصی و تعاونی و عمومی دعوت به عمل آمده و بدون داشتن حق رأی شرکت نمایند.

تبصره ۲ - کمیته مزبور مکلف است کمیته‌ای را در هر استان زیر نظر استاندار و عضویت نمایندگان ثابت و تام‌الاختیار دستگاه‌های مذکور در ماده فوق تشکیل دهد.

تبصره ۳ - دبیرخانه کمیته مرکزی توسعه صادرات در مرکز توسعه صادرات ایران مستقر خواهد بود.

کالاهای مسافری

مواد قانون (ق.م.ص.و)

ماده ۱۷ قانون - مسافری که وارد کشور می‌شود، علاوه بر وسایل شخصی می‌تواند تا سقف ارزشی مصوب هیأت وزیران با معافیت از حقوق گمرکی و سود بازرگانی کالا وارد نماید، ترخیص کالاهای موضوع این ماده به شرط غیر تجاری بودن آن بلامانع است.

تبصره ۱ - فهرست کالای همراه مسافر توسط وزارت بازرگانی تهیه و اعلام می‌گردد.

تبصره ۲ - مقررات این ماده شامل مسافرین ورودی مناطق آزاد نیز می‌باشد.

تبصره ۳ - مسافری که از کشور خارج می‌شود (اعم از اتباع ایرانی و خارجی) علاوه بر وسایل شخصی خود، می‌تواند مصنوعات و محصولات داخلی را بدون سقف به شرط این که جنبه تجاری پیدا نکند و کالاهای خارجی را تا سقف ارزشی مزبور در این ماده از کشور خارج نماید.

مواد آئین نامه (آ.ق.م.ص.و)

ماده ۳۱ - مسافران ایرانی یا غیر ایرانی که از خارج کشور یا مناطق آزاد تجاری صنعتی به کشور می‌آید علاوه بر اسباب سفر و اشیای شخصی مستعمل که به شرط غیر تجاری بودن از حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف است، می‌توانند یک بار در سال تا سقف ارزشی معادل (۸۰) دلار کالا وارد و با استفاده از معافیت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و در دفعات بعد تا سقف ارزشی معادل (۸۰) دلار کالا وارد و با استفاده از معافیت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و در دفعات بعد تا سقف ارزشی معادل (۸۰) دلار بدون معافیت، ترخیص نمایند. شروط بر اینکه کالاهای وارد شده از نوع کالاهای ممنوع شرعی و قانونی نبوده و جنبه تجاری نیز نداشته باشد.

تبصره ۱ - یک دستگاه کامپیوتر دستی یا کیفی همراه مسافر جز و لوازم شخصی وی تلقی می‌گردد.

تبصره ۲ - یخچال، یخچال فریزر، فریزر، کولر، ماشین لباسشویی، ماشین ظرفشویی، اجاق گاز، تلویزیون، ویدئو، دوربین ویدئو و سرویس ظروف همراه مسافران مذکور، مشمول حقوق گمرکی و دو برابر سود بازرگانی بوده همچنین آن قسمت از کالاهای همراه مسافر که مازاد تشخیص می‌گردد به استثنای کالاهای ممنوع شرعی و قانونی، به شرط غیر تجاری بودن با پرداخت حقوق گمرکی و دو برابر سود بازرگانی قابل ترخیص است.

تبصره ۳ - کالاهایی که بر اساس فهرست کالاهای مسافری وزارت بازرگانی قابل ترخیص نباشند، مشمول تسهیلات این ماده نخواهند بود.

ماده ۳۲ - کالای همراه مسافر خروجی:

مسافران خروجی اعم از اینکه ایرانی باشند یا خارجی می‌توانند علاوه بر وسایل سفر و لوازم شخصی، کالاهای ایرانی به هر میزان و کالاهای غیر ایرانی تا سقف مقرر در آیین‌نامه مسافران ورودی را همراه ببرند مشروط بر آن که هر دو گروه کالا جنبه تجاری پیدا کنند.

تبصره ۱ - خروج اشیای عتیقه و کتب خطی ممنوع است.

تبصره ۲ - هر مسافر می‌تواند یک قطعه قالی یا دو قطعه قالیچه دست‌باف جمعاً تا ۱۲ متر مربع همراه خود از کشور خارج نماید.

تبصره ۳ - خارجیانی که به طور رسمی در ایران به کار یا تحصیلات حوزوی یا دانشگاهی اشتغال دارند در پایان کار یا تحصیل می‌توانند لوازم منزل خود را در حد متعارف بدون ارائه مجوز یا کارت بازرگانی از کشور خارج نمایند.

ماده ۳۳ - قیمت کالاهای صادراتی:

وزارت بازرگانی موظف است قیمت کالاهای صادراتی و تغییرات آن را بر اساس حدود قیمت فروش آنها در بازارهای بین‌المللی تعیین و برای استفاده آماری به گمرک ایران اعلام نماید. این قیمت‌ها فقط برای استفاده آماری گمرک پس از خروج کالا است. در مواردی که گمرک قیمت صادراتی کالا را در دست ندارد، باید پس از انجام تشریفات صدور و خارج شدن کالا از وزارت بازرگانی نسبت به استعلام قیمت اقدام نماید.

ماده ۳۴ - ارسال نمونه کالا:

ارسال کالا اعم از ساخت داخل یا خارج به عنوان نمونه تجاری، یا برای آزمایش، تجزیه یا تعمیر در صورتی که حجم تجاری نداشته و از انواع ممنوع‌الصدور شرعی یا قانونی نبوده و از نوع عتیقه نیز نباشد، بدون مطالبه کارت بازرگانی، و مجوز صدور بلامانع است و مازاد بر آن با کسب مجوزهای لازم و رعایت مقررات مربوط میسر

خواهد بود. در صورتی که خروج کالا از این طریق در رابطه با کالاهایی، در مجموع به صورت یک جریان تجاری درآید وزارت بازرگانی می‌تواند فهرست آن کالاها را برای جلوگیری از خروج به گمرکات اعلام نماید.

ماده ۳۵ - خروج کالا برای شرکت در نمایشگاه‌های خارجی:

کالاهایی که با تأیید مرکز توسعه صادرات ایران به منظور عرضه در نمایشگاه‌های خارجی به خارج از کشور ارسال می‌گردد، بدون مطالبه کارت بازرگانی و مجوز صدور با رعایت سایر مقررات، قابل خروج از کشور می‌باشد.

ماده ۳۶ - صدور کتب، نشریات، فیلم، نوار تابلو نقاشی و سایر آثار فرهنگی و هنری:

صدور کتب و نشریات، فیلم و نوار که نشر و پخش آنها در کشور ممنوع نیست، مجاز است.

صدور تابلو نقاشی و سایر آثار فرهنگی با مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مجاز می‌باشد.

ماده ۳۷ - صدور کالا از طریق پست:

ارسال کالا از طریق پست با حفظ جنبه غیر تجاری به استثنای کالاهایی که شرعاً یا قانوناً ممنوع‌الصدور هستند بدون مطالبه کارت بازرگانی و مجوز صدور به هر میزان از لحاظ قیمت با رعایت سایر مقررات مجاز است. چنانچه خروج برخی کالاها از این طریق به صورت یک جریان تجاری درآید وزارت بازرگانی می‌تواند فهرست کالاهای مذکور را برای جلوگیری از خروج آنها به گمرک اعلام نماید.

تبصره - سقف میزان کالای خارجی قابل ارسال از طریق پست حداکثر ۸۰ دلار برای هر نفر خواهد بود.

فرش دست بافت و مقررات مربوط به آن

مواد قانون (ق.م.ص.و)

ماده ۲۲ قانون - وزارت بازرگانی موظف است به منظور حفظ و صیانت فرش ایران و ایجاد زمینه مناسب برای حمایت از آن در بازارهای جهانی از صدور فرشهای صادراتی از ۳۰ رج به بالا بدون شناسنامه از تاریخ ۱۳۷۴،۱،۱ جلوگیری به عمل آورد. اتاقهای بازرگانی و صنایع و معادن از تاریخ فوق بنا به درخواست صادرکننده، به صدور شناسنامه به زاید به طور الزامی و تا تاریخ مزبور به صورت تشویقی اقدام خواهد نمود.

مواد آئین نامه (آ.ق.م.ص.و)

ماده ۴۵ - جهت کسب آمادگی‌های لازم برای اجرای ماده ۲۲ قانون، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران یا اتاق تعاون حسب مورد موظفند از ابتدای سال ۱۳۷۳ برای آن دسته از صادرکنندگان فرشهای ۳۰ رج به بالا

که خواستار شناسنامه فرش هستند با رعایت نکات زیر نسبت به صدور شناسنامه مورد تقاضای آنان اقدام نمایند.

۱ - اطلاعات مربوط به فرش از قبیل: محل و تاریخ بافت، نام نقشه، جنس تار و پود و پرز، نوع گره، طول، عرض، قطر، میزان یک نواختی لبه‌ها، ثبات رنگ، به‌زبانهای فارسی، عربی، انگلیسی، فرانسه و آلمانی در شناسنامه درج گردد.

۲ - یک قطعه عکس واضح از فرش مورد تقاضا به صورت رنگی تهیه و به شناسنامه ضمیمه گردد.

۳ - اطلاعات موضوع بند (۱) با عکس موضوع بند (۲) پس از مهر شدن توسط اتاق به صورت یک مجموعه غیر قابل تفکیک درآمده و در اختیار متقاضی قرارگیرد.

تکالیف وزارت بازرگانی در رابطه با قانون و آئین نامه

مواد قانون (ق.م.ص.و)

ماده ۲۳ قانون - وزارت بازرگانی موظف است ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این قانون نسبت به تهیه آیین‌نامه اجرایی آن اقدام و به تصویب هیأت وزیران برساند.

ماده قانون ۲۴ - وزارت بازرگانی مسئول حسن اجرای این قانون و آیین‌نامه‌های اجرایی آن می‌باشد.

مواد آئین نامه (آ.ق.م.ص.و)

ماده ۴۴ - خط‌مشی و چگونگی مصرف و استفاده از وجوه موضوع مواد ۱۹ و ۲۰ قانون * به پیشنهاد وزارت بازرگانی و تصویب هیأت وزیران تعیین خواهد شد.

«ماده ۱۹ - دولت می‌تواند همه‌ساله وجوهی را تحت عنوان تشویق صادرات در بودجه سنواری منظور و به صورت کمک سود تسهیلات پرداختی بنا به پیشنهاد وزارت بازرگانی و تصویب هیأت وزیران به صادرکنندگان پرداخت نماید.

ماده ۲۰ - دولت مکلف است از ابتدای سال ۱۳۷۳ از واردکنندگان بخشهای غیر دولتی که به صورت تجاری کالا وارد می‌نمایند، برابر یک درصد (۱٪) از مجموع وجوه دریافتی بابت حقوق گمرکی و سود بازرگانی کلیه کالاهای وارداتی را علاوه بر حقوق گمرکی و سود بازرگانی مقرر به عنوان عوارض ویژه دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور واریز نماید. همه‌ساله معادل صد درصد (۱۰۰٪) مبالغی که از این بابت به حساب درآمد عمومی کشور واریز می‌گردد از محل اعتباری که به همین منظور در قانون بودجه هر سال پیش‌بینی می‌شود تا بر اساس آیین‌نامه اجرایی این قانون جهت تشویق و توسعه صادرات کالاهای غیر نفتی و همچنین راه‌اندازی صندوق تضمین صادرات، آموزش و تبلیغات بازرگانی به مصرف برسانند»

۱. قانون مقررات صادرات و واردات

قانون مقررات صادرات و واردات

ماده ۱ - مقررات صادرات و واردات کالا و انجام خدمات مربوطه نسبت به کلیه صادرکنندگان، واردکنندگان و نیز آنهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است به موجب این قانون تعیین و کلیه قوانین مغایر با آن لغو می‌گردد.

ماده ۲ - کالاهای صادراتی و وارداتی به سه گروه زیر تقسیم می‌شوند:

۱ - کالای مجاز: کالایی است که صدور یا ورود آن با رعایت ضوابط، نیاز به کسب مجوز ندارد.

۲ - کالای مشروط: کالایی است که صدور یا ورود آن با کسب مجوز امکان‌پذیر است.

۳ - کالای ممنوع: کالایی است که صدور یا ورود آن به موجب شرع مقدس اسلام (به اعتبار خرید و فروش و یا مصرف) و یا به موجب قانون ممنوع گردد.

تبصره ۱ - دولت می‌تواند بنا به مقتضیات و شرایط خاص زمانی با رعایت قوانین مربوطه صدور یا ورود بعضی از کالاها را ممنوع نماید.

تبصره ۲ - نوع و مشخصات کالاهای هر یک از موارد سه‌گانه فوق‌الذکر بر اساس آیین‌نامه‌ای که توسط وزارت بازرگانی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، معین خواهد شد.

ماده ۳ - مبادرت به امر صادرات و واردات کالا به صورت تجاری مستلزم داشتن کارت بازرگانی است که توسط اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران صادر و به تأیید وزارت بازرگانی می‌رسد.

تبصره ۱ - ملاک تجاری بودن کالا و نیز نحوه صدور، تمدید و ابطال کارت بازرگانی مطابق آیین‌نامه اجرایی خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲ - مرجع رسیدگی و اظهار نظر قطعی هنگام بروز اختلاف بین متقاضی کارت و اتاق، وزارت بازرگانی می‌باشد.

تبصره ۳ - شرکتهای تعاونی مرزنشین، ملوانان، پیلهوران و کارگران ایرانی مقیم خارج از کشور دارای کارنامه شغلی از وزارت کار و امور اجتماعی (مجاز) از داشتن کارت بازرگانی معاف می‌باشند.

ماده ۴ - وزارت بازرگانی موظف است تغییرات کلی آیین‌نامه اجرایی این قانون و جداول ضمیمه مقررات صادرات و واردات را قبل از پایان هر سال، برای سال بعد و تغییرات موردی آنها را طی سال، پس از نظرخواهی

از دستگاه‌های ذیربط و اتاق ضمن منظور نمودن حقوق مکتسب تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران جهت اطلاع عموم منتشر نماید.

تبصره - کلیه بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوط به صدور و ورود کالا منحصراً از طریق وزارت بازرگانی به سازمانهای اجرایی ذیربط اعلام می‌گردد.

ماده ۵ - کلیه وزارتخانه‌های تولیدی موظفند همه‌ساله پیشنهادات خود را در خصوص شرایط صدور و ورود کالاهای مشابه تولید داخلی با توجه به نیازهای داخلی و مقتضیات کشور برای سال آینده حداکثر تا پانزدهم بهمن ماه همان سال به وزارت بازرگانی اعلام نمایند.

تبصره - سایر دستگاه‌های ذیربط و اتاق می‌توانند پیشنهادات خود را نسبت به اقلام مربوطه با توجه به نیازهای داخلی و مقتضیات کشور تا تاریخ پانزدهم بهمن ماه به وزارت بازرگانی ارائه نمایند.

ماده ۶ - اولویت حمل کلیه کالاهای وارداتی کشور با وسایل نقلیه ایرانی است، دستورالعمل مربوط به استفاده از وسایل نقلیه خارجی اعم از دریایی، هوایی، جاده‌ای و راه‌آهن را شورای عالی هماهنگی ترابری کشوری بر اساس آیین‌نامه مصوب هیأت وزیران تهیه می‌نماید.

ماده ۷ - دولت موظف است اماکن خاصی را برای نگهداری امانی کالاهای مورد نیاز جهت تعمیر و تجهیز ناوگانهای تجاری دریایی و هوایی کشور اختصاص دهد.

تبصره ۱ - ترانزیت کالاهای موضوع این ماده از یک مبداء به مبدای دیگر، با رعایت مقررات مربوط به ترانزیت مجاز می‌باشد.

تبصره ۲ - این گونه کالاها از شمول پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و هر گونه عوارض معاف می‌باشند.

تبصره ۳ - آن قسمت از نیازمندیهای ناوگانهای یاد شده که از داخل کشور قابل تأمین باشد، از هر گونه تعهد و اخذ مجوزهای صادراتی معاف می‌باشد.

ماده ۸ - واردکنندگان کالاهای مختلف اعم از دولتی و غیر دولتی جهت اخذ مجوز ورود و ثبت سفارش باید منحصراً به وزارت بازرگانی مراجعه نمایند.

تبصره ۱ - موافقت با ورود کالا، مجوز ترخیص نیز تلقی شده و نیازی به اخذ مجوز جداگانه نیست.

تبصره ۲ - خانوارهای مرزنشین یا شرکتهای تعاونی آنها، ملوانان، پیلهوران و کارکنان شناورها که اقدام به ورود کالا جهت مصرف شخصی خود می‌نمایند از موضوع اینماده مستثنی می‌باشند.

ماده ۹ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و گمرک ایران موظفند آمار ثبت سفارش گشایش شده و ترخیص کالا را حداکثر هر سه ماه یک بار به وزارت بازرگانی و سایر ارگانهای ذیربط و اتاق ارسال دارند.

ماده ۱۰ - دولت موظف است در آیین‌نامه اجرایی نکات ذیل را در خصوص مبادلات مرزی مشخص نماید.

۱ - نقاط یا اعماقی از حاشیه‌های مرزی که ساکنین آنها مجاز به مبادلات مرزی هستند.

۲ - نوع و مقدار کالاهای قابل صدور و ورود توسط خانوارهای مرزنشین یا شرکتهای تعاونی آنها، کارگران ایرانی شاغل مجاز در خارج، پیلهوران مرزنشین، ملوانان و کارکنان شناورهایی که بین سواحل جمهوری اسلامی ایران و سایر کشورها در تردد هستند.

۳ - شرایطی که اشخاص و گروه‌های یاد شده باید داشته باشند.

۴ - شرایط صدور و ورود کالا و انجام تعهدات.

تبصره ۱ - کالاهای قابل ورود که خانوارهای مرزنشین یا شرکتهای تعاونی آنان و کارکنان شناورها برای مصارف شخصی خود، وارد کشوری نمایند با تصویب هیأت وزیران در مورد ارزاق عمومی از پرداخت سی درصد (۳۰٪) تا حداکثر معادل صد درصد (۱۰۰٪) حقوق گمرکی و سودبازرگانی متعلقه و در مورد لوازم خانگی از پرداخت حداکثر تا معادل پنجاه درصد (۵۰٪) حقوق گمرکی و سودبازرگانی متعلقه معاف می‌باشند.

تبصره ۲ - کارگران و ایرانیان شاغل مجاز در خارج از کشور می‌توانند ماشین‌آلات صنعتی، ابزار و مواد اولیه مورد نیاز کشور را با رعایت میزان و با استفاده از معافیت درصدی از سودبازرگانی که متفقاً توسط وزارت بازرگانی، وزارت کار و امور اجتماعی و وزارتخانه‌های صنعتی ذیربط تعیین و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، وارد نمایند.

ماده ۱۱ - به دولت اختیار داده می‌شود در هر یک از مناطق مرزی که ایجاد بازارچه مرزی را مفید تشخیص می‌دهد با رعایت اولویت نظیر استعداد محلی، ضرورت اشتغال و توسعه روابط تجاری با کشور همسایه نسبت به ایجاد آن اقدام نماید.

ماده ۱۲ - واردات قبل از صادرات مواد و کالاهای مورد مصرف در تولید، تکمیل، آماده‌سازی و بسته‌بندی کالاهای صادراتی به صورت ورود موقت با ارائه تعهد یا سفته معتبر به گمرک از پرداخت کلیه وجوه متعلق به واردات، جز آن چه که جنبه هزینه یا کارمزد دارد، معاف است.

تبصره ۱ - چنانچه کالای ساخته شده از مواد و کالاهای وارداتی موضوع این ماده ظرف مهلت تعیین شده صادر نشود، گمرک موظف است واردکننده را جهت استیفای حقوق دولت تحت تعقیب قرار دهد.

تبصره ۲ - کالاهای موضوع این ماده از کسب مجوزهای مقرر در جدول ضمیمه مقررات صادرات و واردات معاف می‌باشند.

تبصره ۳ - واردکننده شخصاً ملزم به صادرات نبوده بلکه صادرات آن با ارائه پروانه گمرکی آن برای رفع تعهد کافی است.

ماده ۱۳ - کلیه کالاهای صادراتی کشور (به استثنای نفت خام و فرآورده‌های پایین دستی آن که تابع مقررات خاص خود است) از هر گونه تعهد یا پیمان ارزی معاف می‌باشند.

ماده ۱۴ - مابه‌التفاوت اخذ شده توسط سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان و کلیه وجوه دریافتی گمرک، به استثنای آن چه جنبه هزینه و کارمزد دارد، در رابطه با کالاها، مواد، اجزا و قطعات خارجی مورد مصرف در ساخت، تکمیل، آماده‌سازی و بسته‌بندی کالاهای صادراتی بر اساس دستورالعملی که در آیین‌نامه مشخص می‌شود، به‌صادرکننده مسترد می‌گردد.

تبصره ۱ - در صورتی که اختلاف بین صادرکننده و گمرک وجود داشته باشد، موضوع در کمیسیون مرکب از نمایندگان وزارت بازرگانی، اتاق، وزارتخانه ذیربط، گمرک ایران و مرکز توسعه صادرات مطرح و تصمیم نهایی اتخاذ می‌شود.

تبصره ۲ - وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است حساب متمرکزی به نام سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان و گمرک ایران جهت تأمین وجوه پرداختی موضوع این ماده افتتاح و در صورت ارائه پروانه صادراتی و یا فیش پرداخت سازمان مزبور با تأیید مؤسسات فوق‌الذکر نسبت به استرداد وجوه مذکور اقدام نماید.

تبصره ۳ - در مورد مواد و کالاهای وارداتی مورد مصرف در ساخت کالاهای صادراتی، کهبه صورت قطعی از گمرک ترخیص شده باشد، وجوه پرداخت شده، بابت واردات قطعی پس از صدور محصول به مآخذ زمان صدور قابل استرداد می‌باشد.

تبصره ۴ - در صورتی که کالاهای مورد مصرف در ساخت اقلام صادراتی، تولید داخلی بوده، ولی مواد آن از خارج وارد شده باشد وجوه پرداختی برای مواد مزبور قابل استرداد می‌باشد.

تبصره ۵ - چنانچه کالایی تولید داخلی به سازمانها و اشخاصی که در رابطه با واردات کالای مشابه خارجی معافیت دارند، فروخته شود، وجوه پرداختی برای ورود کالاها و مواد، اجزاء و قطعات آن طبق مقررات این ماده به تولیدکننده قابل استرداد می‌باشد.

ماده ۱۵ - وزارتخانه‌های بازرگانی و امور اقتصادی و دارایی موظفند ضمن عنایت به حمایت از تولیدات داخلی به منظور ساده کردن محاسبات مربوط به مبالغ دریافتی از کالاهای وارداتی از قبیل سود بازرگانی، عوارض گمرکی، مابه‌التفاوت سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، حق ثبت سفارش، حق انحصار، عوارض شهرداری، عوارض شهرداری محل (تعاون)، عوارض هلال احمر، عوارض آسفالت، عوارض هوایی، عوارض بندری، عوارض بهداشتی و غیره به استثنای مبالغی که به عنوان حقوق گمرکی، هزینه کارمزد دریافت می‌شود در مورد هر کدام از ردیف‌های تعرفه گمرکی با مآخذ مناسب در مجموع تحت عنوان "سود بازرگانی" تعیین و جهت وصول به گمرک جمهوری اسلامی ایران ابلاغ نمایند.

ماده ۱۶ - چگونگی بررسی قیمت کالاهای وارداتی جهت ثبت سفارش در آیین‌نامه اجرایی که به تصویب هیأت وزیران می‌رسد، مشخص می‌گردد.

ماده ۱۷ - مسافری که وارد کشور می‌شود، علاوه بر وسایل شخصی می‌تواند تا سقف ارزشی مصوب هیأت وزیران با معافیت از حقوق گمرکی و سود بازرگانی کالا وارد نماید، ترخیص کالاهای موضوع این ماده به شرط غیر تجاری بودن آن بلامانع است.

تبصره ۱ - فهرست کالای همراه مسافر توسط وزارت بازرگانی تهیه و اعلام می‌گردد.

تبصره ۲ - مقررات این ماده شامل مسافرین ورودی مناطق آزاد نیز می‌باشد.

تبصره ۳ - مسافری که از کشور خارج می‌شود (اعم از اتباع ایرانی و خارجی) علاوه بر وسایل شخصی خود، می‌تواند مصنوعات و محصولات داخلی را بدون سقف به شرط این که جنبه تجاری پیدا نکند و کالاهای خارجی را تا سقف ارزشی مزبور در این ماده از کشور خارج نماید.

ماده ۱۸ - وضع و اخذ هر گونه عوارض از اقلام و کالاهای صادراتی به وسیله مقامات استانی و محلی ممنوع بوده و مرتکبین، به عنوان تخلف‌قانونی تحت پیگرد قرار می‌گیرند.

ماده ۱۹ - دولت می‌تواند همه‌ساله وجوهی را تحت عنوان تشویق صادرات در بودجه سنواتی منظور و به صورت کمک سود تسهیلات پرداختی بنا به پیشنهاد وزارت بازرگانی و تصویب هیأت وزیران به صادرکنندگان پرداخت نماید.

ماده ۲۰ - دولت مکلف است از ابتدای سال ۱۳۷۳ از واردکنندگان بخشهای غیر دولتی که به صورت تجاری کالا وارد می‌نمایند، برابر یک درصد (۱٪) از مجموع وجوه دریافتی بابت حقوق گمرکی و سود بازرگانی کلیه کالاهای وارداتی را علاوه بر حقوق گمرکی و سود بازرگانی مقرر به عنوان عوارض ویژه دریافت و به حساب درآمد عمومی کشور واریز نماید. همه‌ساله معادل صد درصد (۱۰۰٪) مبالغی که از این بابت به حساب درآمد عمومی کشور واریز می‌گردد از محل اعتباری که به همین منظور در قانون بودجه هر سال پیش‌بینی می‌شود تا بر اساس آیین‌نامه اجرایی این قانون جهت تشویق و توسعه صادرات کالاهای غیر نفتی و همچنین راه‌اندازی صندوق تضمین صادرات، آموزش و تبلیغات بازرگانی به مصرف برسانند.

ماده ۲۱ - هیأت وزیران موظف است به منظور حمایت از تولیدکنندگان داخلی و تنظیم سیاست بازرگانی کشور، ضمن رعایت حال مصرف‌کنندگان، ظرف مدت ۲ ماه از تاریخ تصویب این قانون نسبت به تهیه لایحه قانونی حقوق گمرکی کالاهای وارداتی و همچنین اصلاح ماده ۳۷ قانون امور گمرکی و تسلیم آن به مجلس شورای اسلامی جهت تصویب اقدام نماید.

ماده ۲۲ - وزارت بازرگانی موظف است به منظور حفظ و صیانت فرش ایران و ایجاد زمینه مناسب برای حمایت از آن در بازارهای جهانی از صدورفرشهای صادراتی از ۳۰ رج به بالا بدون شناسنامه از تاریخ ۱۳۷۴،۱،۱ جلوگیری به عمل آورد. اتاقهای بازرگانی و صنایع و معادن از تاریخ فوق بنا به درخواست صادرکننده، به صدور شناسنامه به زاید به طور الزامی و تا تاریخ مزبور به صورت تشویقی اقدام خواهد نمود.

ماده ۲۳ - وزارت بازرگانی موظف است ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این قانون نسبت به تهیه آیین نامه اجرایی آن اقدام و به تصویب هیأت وزیران برساند.

ماده ۲۴ - وزارت بازرگانی مسئول حسن اجرای این قانون و آیین نامه های اجرایی آن می باشد.

قانون فوق مشتمل بر بیست و چهار ماده و بیست و پنج تبصره در جلسه روز یکشنبه چهارم مهر ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۲،۷،۱۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۲. آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات

آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات

ماده ۱ - کمیته دائمی مقررات صادرات و واردات متشکل از نمایندگان نهاد ریاست جمهوری، وزارت بازرگانی، وزارت راه و ترابری، وزارت نفت، وزارت امور خارجه، وزارت کار و امور اجتماعی، وزارتخانه‌های صنعتی و معدنی، وزارت کشاورزی، وزارت جهاد سازندگی، وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت تعاون، سازمان برنامه و بودجه، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک ایران، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون، تهیه پیش نویس لوایح قانونی، مصوبات هیأت دولت، شورای اقتصاد و کمیسیون اقتصاد هیأت دولت را در موارد زیر به عهده خواهد داشت:

۱ - لایحه مقررات صادرات و واردات، لوایح موردی برای انجام اصلاحات و تغییرات لازم در قانون مقررات صادرات و واردات.

۲ - لایحه برای لغو انحصاراتی که مانع رشد تولید یا تجارت است.

۳ - آیین نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات، اصلاحات و تغییرات موردی روی آیین نامه اجرایی قانون مذکور.

۴ - اصلاحات و تغییرات مندرجات جدول تعرفه گمرکی ضمیمه مقررات صادرات و واردات.

۵ - طرح تصویب نامه‌های هیأت وزیران، شورای اقتصاد و کمیسیون اقتصاد هیأت وزیران در رابطه با مقررات صادرات و واردات.

۶ - کمیته مذکور همچنین بررسی و اظهار نظر و اقدام روی پیشنهادهای مربوط به مقررات صادرات و واردات را نیز به عهده خواهد داشت.

تبصره ۱ - کمیته موضوع این ماده در وزارت بازرگانی و به ریاست معاون وزیر بازرگانی تشکیل می گردد. دبیرخانه کمیته مذکور در وزارت بازرگانی خواهد بود. نظر کمیته به مراجع ذیربط منعکس خواهد گردید.

تبصره ۲ - در مواردی که وزارتخانه‌های دیگری در ارتباط با موضوع باشند نماینده وزارتخانه ذیربط با حق رأی به جلسه دعوت خواهد شد.

ماده ۲ - وزارتخانه‌ها و سازمانهایی که ورود یا صدور کالاهایی موقوف به موافقت آنهاست باید نظر کلی خود را در رابطه با ورود یا صدور کالاهای مذکور تا ۱۵ بهمن ماه هر سال برای اجرا در سال بعد به وزارت بازرگانی اعلام دارند و موارد استثنایی که به دلایلی اعلام موافقت کلی مقدر نباشد دلایل خود و ضوابط صدور مجوز را به وزارت بازرگانی اعلام کنند.

تبصره - در موارد خارج از موافقت کلی وزارتخانه‌ها و سازمانها - به استثنای کالاهای موکول به موافقت وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح - که وزارت بازرگانی اقدام به استعلام از وزارتخانه یا سازمان ذی‌ربط می‌نماید، چنانچه ظرف ۲۰ روز از تاریخ دریافت استعلام پاسخی به آن وزارت داده نشود وزارت بازرگانی مجاز است رأساً نسبت به صدور مجوز موردی اقدام نماید. محصولات کشاورزی و دامی از شمول زمان‌بندی فوق مستثنی بوده و حسب شرایط در هر سازمان در مورد ورود یا صدور این محصولات توسط وزارتخانه‌های کشاورزی و جهاد سازندگی حسب مورد و وزارت بازرگانی مشترکاً اعلام نظر می‌شود.

ماده ۳ - وزارتخانه‌ها و سازمانهایی که ورود یا صدور کالاهایی منوط به رعایت ضوابط استانداردها یا اخذ گواهی آنها، قبل یا بعد از اظهار کالا در گمرک می‌باشد، موظفند شرایط و مشخصات مورد نظر خود، همچنین نام مؤسسات و سازمان‌های کنترل کننده و مجری ضوابط مذکور را با درج آگهی در جراید و انتشار مقررات ناظر به اطلاع واردکنندگان، صادرکنندگان و سازمان‌های اجرایی ذی‌ربط برسانند.

تبصره - وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مذکور موظف هستند زمان‌بندی بررسی و آزمایش کالاهای تحت پوشش خود را ضمن لحاظ نمودن حداکثر تسهیل و تسریع در امور تهیه و اعلام کنند.

ماده ۴ - وزارتخانه‌ها و سازمانهای مسئول صدور گواهی بهداشت انسانی، دامی و نباتی همچنین گواهی انطباق با استاندارد و نظایر آنها - که برای ورود کالا اخذ آنها ضرورت دارد ولی به عنوان مجوزهای ورود تلقی نمی‌گردند - موظف هستند بدون در نظر گرفتن موافقت یا مخالفت خود با ورود یا صدور کالای مورد تقاضا نسبت به صدور گواهی اقدام نمایند.

ماده ۵ - با توجه به مفاد مواد (۱) و (۸) قانون مقررات صادرات و واردات که از این پس به اختصار "قانون" نامیده می‌شود ورود کلیه کالاهای قابل ورود اعم از اینکه واردکننده از بخش دولتی یا غیر دولتی باشد به استثنای موارد زیر موکول به ثبت سفارش و اخذ مجوز ورود از وزارت بازرگانی با رعایت سایر شرایط مقرر خواهد بود.

موارد استثنا

۱ - کالاهای مورد نیاز خانوارهای مرزنشین، شرکتهای تعاونی آنها، ملوانان، کارکنان شناورها طبق فهرستی که در همین آیین‌نامه می‌آید و در حد مقرر در آن. گمرک موظف است آمار واردات کالاهای موضوع این بند را طبق فرم وزارت بازرگانی تنظیم نموده و در پایان هر ماه به وزارت مذکور ارسال نماید.

۲ - کالاهای خاص نظامی با تأیید وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و کالاهای خاص انرژی اتمی با تأیید رییس سازمان انرژی اتمی.

۳ - کالاهای همراه مسافران ورودی در حدی که در این آیین‌نامه مشخص می‌گردد و طبق فهرستی که وزارت بازرگانی اعلام می‌نماید.

۴ - کالاهای وارداتی از طریق پست در حدی که در این آیین‌نامه مشخص می‌شود.

۵ - نمونه‌های تجارتي و توليدي در حدی که در این آیین‌نامه تعیین خواهد شد.

تبصره ۱ - کالاهای اهدایی موضوع بند ۹ ماده ۳۷ قانون امور گمرکی به شرط تجاری نبودن فقط از لحاظ احراز انطباق با قانون مربوط منوط به بررسی وزارت بازرگانی خواهد بود. لکن با توجه به مفاد تبصره ذیل بند ۲۰ ماده ۳۷ قانون مذکور نیاز به مجوزهای ورود مقرر توسط دولت را نخواهد داشت.

تبصره ۲ - مجوز ورود و ثبت سفارش وزارت بازرگانی برای ترخیص کالا کافی بوده و با داشتن آنها نیاز به اخذ مجوز ترخیص از وزارت مذکور نخواهد بود لکن مواردی مانند گواهی بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا سازمان دامپزشکی و گواهی بهداشت نباتی سازمان حفظ نباتات و گواهی انطباق با استاندارد مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی و نظایر آنها که برای تأیید کیفیت کالا مستلزم بازدید کالا در مبدأ یا بعد از ورود به گمرک و نمونه‌برداری از آن است و اخذ آنها قانوناً الزامی است مشمول مفاد تبصره یک ماده ۸ قانون نمی‌باشد.

تبصره ۳ - در مورد واردات کارگران و ایرانیان شاغل در کشورهای خارجی روش ثبت سفارش به صورت خاص با هماهنگی وزارت بازرگانی و وزارت کار و امور اجتماعی تعیین خواهد شد.

ماده ۶ - در مواردی که برای کالاهای وارداتی، استاندارد اجباری تعیین و از طریق وزارت بازرگانی اعلام می‌شود همچنین در مورد سایر استانداردها و ضوابط موضوع ماده ۳ این آیین‌نامه، واردکنندگان موظف هستند استانداردها و ضوابط مورد نظر را در قراردادهای خرید و اوراق ثبت سفارش کالا جهت الزام فروشنده به ارسال کالا طبق استانداردها و ضوابط تعیین شده قید نموده، همچنین در اوراق مذکور ارائه برگ بازرسی کالا مبنی بر تأیید رعایت استانداردها و ضوابط مذکور را شرط پرداخت وجه قرار دهند. وزارت بازرگانی و بانک حسب مورد موظفند از ثبت آماری و صدور مجوز ورود، و ثبت سفارش کالاهای وارداتی مشمول استانداردها و ضوابط مذکور که نکات بالا در پیش فاکتور و سایر اوراق ثبت سفارش آنها رعایت نشده باشد خودداری نمایند.

ماده ۷ - مقررات و دستورالعملهای سیستم بانکی کشور برای ورود و صدور کالا همچنین مقررات و دستورالعملهای شورای عالی هماهنگی ترابری کشور، شورای عالی بیمه، شرایط صدور گواهی‌های موضوع ماده ۶ فوق که در چهارچوب وظایف و اختیارات وزارتخانه‌ها و سازمانهای متولی امر، صادر و عیناً ظرف سه روز از طریق وزارت بازرگانی اعلام می‌شود جزو ضوابط ورود و صدور کالا می‌باشد که رعایت آنها در مورد کلیه کالاهای قابل ورود یا قابل صدور الزامی است.

ماده ۸ - الف: کالای ممنوعه قانونی عبارت است از کالایی که ورود یا صدور آن به موجب قوانین ممنوع شده است.

ب: کالای ممنوعه توسط دولت شامل کلیه کالاهایی است که در جدول ضمیمه مقررات صادرات و واردات یا دیگر مصوبات دولت غیر مجاز اعلام شده است.

ماده ۹ - هر گونه معامله تجاری با رژیم اشغالگر قدس ممنوع است.

ماده ۱۰ - در اجرای ماده ۳ قانون، ملاک تجاری بودن، نحوه صدور، تمدید و ابطال کارت بازرگانی و موارد معافیت از داشتن آن، به شرح زیر اعلام می‌گردد:

۱ - ملاک تجاری بودن کالا:

کالاهایی که به تشخیص گمرک برای فروش، وارد یا صادر می‌گردد، اعم از اینکه به همان شکل یا پس از انجام عملیات تولیدی، تفکیک و بسته‌بندی به فروش برسد تجاری تلقی خواهد شد.

تبصره - موارد زیر تجاری تلقی نمی‌گردد:

۱ - نمونه‌های تجاری و صنعتی و نمونه برای بررسی و آزمایش در حدی که می‌تواند نمونه تلقی شود.

۲ - ماشین‌آلات، تجهیزات و اجزا و قطعات مربوط مورد نیاز واحدهای تولیدی فاقد کارت بازرگانی که در مواقع لزوم در حد نیاز خود با تشخیص وزارت بازرگانی رأساً وارد می‌نمایند.

۳ - عملیات ورود و صدور کالا یا خدمت توسط سازمان‌ها و مؤسسات دارای ردیف بودجه.

۴ - صدور کالا توسط صادرکنندگان مبتدی برای یک دوره حداکثر ۶ ماهه در آغاز کار با مجوز وزارت بازرگانی.

۲ - نحوه صدور کارت بازرگانی:

کارت بازرگانی توسط شعب اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در تهران یا شهرستانها به نام متقاضیانی که واجد شرایط زیر باشند صادر می‌گردد که در صورت تأیید توسط وزارت بازرگانی معتبر خواهد بود.

تبصره - شرکت‌های تعاونی می‌توانند از اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون، کارت بازرگانی دریافت نمایند.

۲,۱ - اشخاص حقیقی ایرانی

۲,۱,۱ - داشتن حداقل سن ۱۸ سال تمام در مورد خانم‌ها.

۲,۱,۲ - داشتن برگ پایان خدمت نظام وظیفه یا برگ معافیت برای آقایان.

۲,۱,۳ - داشتن سه سال سابقه فعالیت تجاری یا تولیدی به تأیید دو نفر از دارندگان کارت بازرگانی یا ارائه مدارک دانشگاهی یا داشتن مجوز تولید از یکی از وزارتخانه‌های تولیدی.

۲,۱,۴ - داشتن محل کسب متناسب با رشته فعالیت، اعم از ملکی یا استیجاری.

۲,۱,۵ - داشتن دفاتر پلمپ شده و ارائه اظهارنامه ثبتی.

۲,۱,۶ - داشتن حساب جاری در یکی از بانکها و ارائه گواهی بانک مبنی بر خوش حسابی.

۲,۱,۷ - عدم اشتغال تمام وقت در وزارتخانه‌ها و سازمانهای دولتی و قوای سه گانه.

۲,۱,۸ - عدم ورشکستگی به تقصیر و تقلب.

۲,۱,۹ - عدم محکومیت مؤثر کیفری.

۲,۲ - اشخاص حقیقی غیر ایرانی:

۲,۲,۱ - داشتن کلیه شرایط مقرر برای اشخاص ایرانی به استثنای برگ پایان خدمت وظیفه یا برگ معافیت.

۲,۲,۲ - داشتن پروانه کار و اقامت معتبر.

۲,۲,۳ - عمل متقابل کشور متبوع آنها در مورد ایرانیان مقیم آن کشور در موارد خاص که صدور کارت بازرگانی بدون توجه به عمل متقابل کشور متبوع متقاضی به تشخیص وزارت بازرگانی ضرورت داشته باشد، وزارت مذکور می‌تواند مجاز بودن صدور کارت بازرگانی برای این قبیل از متقاضیان را بدون رعایت شرط عمل متقابل به اتاق اعلام نماید.

۲,۳ - اشخاص حقوقی (اعم از اینکه تشکیل و ثبت آنها در ایران بوده یا تشکیل آنها در خارج از کشور بوده و سپس در ایران به ثبت رسیده باشند):

۲,۳,۱ - مدیر عامل و رییس هیأت مدیره شرکت دارای شرایط مقرر در بندهای ۲,۱,۱ - ۲,۱,۲، ۲,۱,۷، ۲,۱,۸ - ۲,۱,۹ - ۲,۲,۲ - ۲,۲,۳ باشند.

تبصره ۱ - مدیریت شرکت‌های تعاونی و شرکت‌های دولتی و شرکت‌های موضوع قانون حفاظت صنایع مشمول محدودیت بند ۲,۱,۷ نخواهند بود.

تبصره ۲ - مدیران شرکت‌های دولتی، شرکت‌های متعلق به نهادهای انقلابی و شرکت‌های موضوع قانون حفاظت صنایع به حکم مدیریت آنان توسط سازمان دولتی با نهاد ذی‌ربط صادر شده باشد از ارائه گواهی موضوع بند ۲,۱,۹ معاف خواهند بود.

۲,۳,۲ - شرکت نیز باید واجد شرایط مقرر در بندهای ۲,۱,۴ - ۲,۱,۵ - ۲,۱,۶ - ۲,۱,۸ باشد.

۳ - نحوه تمدید کارت بازرگانی: دارنده کارت بازرگانی یا نماینده او با در دست داشتن:

۳,۱ - گواهی تسلیم اظهارنامه مالیاتی آخرین سالی که تا آن زمان اظهارنامه مالیاتی آن پذیرفته شده است و ارائه کد اقتصادی.

۳,۲ - آگهی تغییرات در مدیریت و سایر تغییرات مربوط در صورتی که دارنده کارت شخص حقوقی باشد. جهت انجام تشریفات تمدید به اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون حسب مورد و سپس برای تأیید به وزارت بازرگانی مراجعه نماید تاریخ تمدید مبدأ اعتبار مجدد کارت خواهد بود.

۴ - موارد معافیت از داشتن کارت بازرگانی:

۴,۱ - شرکت‌های تعاونی مرزنیسان برای ورود کالاهای مورد نیاز خانوارهای مرزنیسان طبق فهرست مربوط و در حد تعداد، مقدار و ارزش تعیین شده و صدور کالاهای مابه ازای کالاهای وارداتی.

۴,۲ - ملوانان ایرانی شاغل در شناورها که بین سواحل ایران و سایر کشورها در تردد هستند برای ورود کالاهای مورد نیاز خانواده خود در حد تعداد، مقدار و ارزش تعیین شده.

۴,۳ - پیلهوران، برای ورود کالاهای قابل ورود مورد نیاز استان خود و استانهای همجوار در صورت اخذ کارت پیلهوری و مجوز ورود از اداره بازرگانی شهر یا استان مربوط.

۴,۴ - کارگران ایرانی شاغل در خارج از کشور در صورت داشتن کارنامه شغلی از وزارت کار و امور اجتماعی طبق فهرست مربوط و در حد تعداد، مقدار یا ارزش تعیین شده.

۴,۵ - کالاهایی که ورود و صدور آنها به تشخیص گمرک برای فروش نمی‌باشد.

۵ - اختلاف متقاضیان با اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون، در صورتی که بین متقاضیان کارت بازرگانی و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون اختلاف پیدا شود هر یک از طرفین می‌توانند موضوع اختلاف را با ذکر دلایل خود جهت اتخاذ تصمیم نهایی به وزارت بازرگانی منعکس نمایند.

۶ - در صورتی که بعد از صدور کارت برای وزارت بازرگانی مشخص شود که دارنده کارت فاقد یک یا چند شرط از شرایط دریافت کارت می‌باشد یا بعد از صدور فاقد شرط یا شرایط مذکور گردیده است، وزارت مذکور می‌تواند رأساً نسبت به ابطال کارت اقدام نموده و موضوع را به اطلاع اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون حسب مورد برساند. لکن در صورتی که این امر برای اتاق بازرگانی و صنایع و معادن یا اتاق تعاون مشخص گردد باید موضوع را جهت ابطال به وزارت بازرگانی منعکس نماید.

ماده ۱۱- کالاهایی که به موجب جدول ضمیمه این آیین‌نامه یا تصویب‌نامه‌های خاص از طرف دولت ممنوع اعلام می‌شود همچنین کالاهایی که شرط ورود آنها در جهت محدودیت تغییر می‌کند در صورت انطباق با یکی از شرایط ذیل و با رعایت مقررات قبل از ممنوعیت توسط دولت یا تغییر شرط ورود قابل ترخیص خواهد بود:

۱- قبل از ممنوع شدن توسط دولت یا تغییر شرط ورود در گمرک موجود بوده و در دفاتر گمرک به ثبت رسیده باشد.

۲- برای کالا قبل از ممنوعیت توسط دولت یا تغییر شرط ورود، اعتبار اسنادی گشایش شده و بارنامه حمل قبل از انقضای مهلت اعتبار صادر گردد.

۳- برای کالا قبل از ممنوعیت توسط دولت یا تغییر شرط ورود از طریق بروات اسنادی پس از تأیید ثبت سفارش توسط بانک مجاز ثبت سفارش گردیده و برای برات مربوط توسط وارد کننده قبولی نوشته شده و اولین بارنامه حمل قبل از انقضای مدت اعتبار ثبت سفارش صادر شده باشد و ظرف مهلت‌های ذیل بند ۴ این ماده به کشور وارد گردد.

۴- در مورد کالاهای بدون انتقال ارز (بدون تعهد سیستم بانکی برای پرداخت وجه) که مجوزهای لازم برای ورود آنها بر اساس مقررات قبل از ممنوعیت توسط دولت یا تغییر شرط ورود کسب شده باشد. در صورتی که اولین بارنامه حمل قبل از ممنوعیت یا تغییر شرط ورود صادر و ظرف مهلت‌های زیر به کشور وارد گردد:

الف - در صورت حمل از طریق هوایی حداکثر ظرف ۲۰ روز از تاریخ صدور اولین بارنامه حمل

ب - در صورت حمل از طریق دریا، زمین یا به طور مرکب از طریق دریا و زمین از تاریخ صدور اولین بارنامه حمل به شرح زیر مهلت خواهد داشت:

۱- در مورد کالاهایی که از کشورها و امارات عربی خلیج فارس و کشورهای همجوار خریداری و حمل می‌گردد ۲۰ روز.

۲- در مورد سایر کشورها از طریق زمین ۴۰ روز، دریایی یا دریایی و زمینی ۵۵ روز.

تبصره ۱ - در مورد کالاهای موضوع این ماده چنانچه مجوز قبلی وزارت بازرگانی قبل از ممنوعیت توسط دولت یا تغییر شرط ورود کسب شده باشد، باید بارنامه ظرف مهلت مندرج در مجوز صادر و کالا ظرف مهلت‌های تعیین شده در بندهای الف و ب فوق وارد شود.

تبصره ۲ - موارد استثنا با موافقت کمیسیون موضوع ماده یک قابل انجام خواهد بود.

ماده ۱۲ - حمل کالاهای صادراتی کشور با وسایل نقلیه خارجی مجاز است و نیاز به کسب مجوز شورای عالی هماهنگی و ترابری کشور وزارت راه و ترابری ندارد.

تبصره - وزارت راه و ترابری (شورای عالی هماهنگی ترابری کشور) با استفاده از روش‌های اقتصادی مشوق‌هایی برای حمل کالاهای صادراتی با وسایل نقلیه ایرانی پیش‌بینی نماید.

ماده ۱۳ - شورای عالی هماهنگی ترابری کشور در رابطه با اولویت حمل کالاهای وارداتی توسط وسائط نقلیه ایرانی اعم از دریایی، هوایی، جاده‌ای و راه‌آهن، دستورالعمل‌های مربوط را با توجه به نکات زیر تصویب و جهت اجرا به کلیه ارگانهای ذی‌ربط ابلاغ خواهد نمود:

۱ - تعیین روشهای مناسب برای کاهش تشریفات اداری و استفاده از ابزارهای اقتصادی به منظور گرایش صاحبان کالا به استفاده بیشتر از ناوگان ایرانی.

۲ - ایجاد تسهیلات برای وسایل نقلیه ایرانی.

ماده ۱۴ - گمرک ایران مسئول اجرای ماده ۷ قانون مقررات صادرات و واردات خواهد بود و موظف است آمار کالاهای ترانزیت شده از این گونه محل‌ها را هر سه ماه اعلام نماید.

سازمان بنادر و کشتیرانی، شرکت انبارهای عمومی و سایر سازمانها و شرکتهایی که در ارتباط با اجرای این ماده هستند، مکلف به تبعیت از دستورهای گمرک می‌باشند.

ماده ۱۵ - اهالی نقاط جمعیتی متصل به مرزهای جنوب و جنوب شرقی کشور که در این نقاط ساکن هستند با دریافت کارت مبادلات مرزی مشمول تسهیلات مبادلات مرزی خواهند بود.

تبصره ۱ - نقاط جمعیتی موضوع این ماده به نحوی که حداکثر (۱,۲۰۰,۰۰۰) نفر مشمول تسهیلات مبادلات مرزی شوند، توسط وزارت کشور تعیین و به گمرک اعلام می‌گردد.

تبصره ۲ - کارت مبادلات مرزی توسط اداره بازرگانی محل و در صورت نبودن آن بخشداری محل در اسفند ماه هر سال تا پایان فروردین ماه سال بعد به نام سرپرست خانواده صادر می‌گردد و به مدت یک سال اعتبار دارد. تمدید کارت‌های مبادلات مرزی برای سال‌های بعد موقوف به انجام تشریفات مقرر در این ماده می‌باشد.

تبصره ۳ - نوزادان خانواده‌های دارنده کارت مبادلات مرزی در صورتی که عضو ششم به بعد خانواده باشند، مشمول تسهیلات مبادلات مرزی نخواهند بود.

ماده ۱۶ - دارندگان کارت مبادلات مرزی می‌توانند با تحویل کارت خود به شرکت تعاونی مرزنشینان محل، در آن عضو شوند. شرکت تعاونی پس از دریافت کارت، مهر خود را در محل مخصوص روی کارت خواهد زد. شرکت مذکور فهرستی از کارتهایی را که دریافت و مهر نموده تهیه کرده و به تأیید اداره بازرگانی یا بخشداری محل می‌رساند. شرکت تعاونی می‌تواند با ارائه فهرست مذکور به میزان مجموع سهمیه اعضای خود در چهارچوب مقررات مربوط اقدام به مبادله مرزی نماید. خانواده‌هایی که کارت آنها توسط تعاونی

مهر نشده و مایل به عضویت در تعاونی نیستند یا تعاونی در محل آنان تشکیل نگردیده است می‌توانند با ارائه کارت خود بدون حق توکیل در حد سهمیه تعیین شده مبادله مرزی نمایند.

تبصره - شرکت‌های تعاونی مرزنشینان می‌توانند همانند سایر اشخاص حقوقی، خارج از مقررات مربوط به مبادلات مرزی در چهارچوب مقررات عموم صادرات و واردات اقدام به صادرات و واردات کالا نمایند.

ماده ۱۷ - دارندگان کارت مبادلات مرزی یا شرکت تعاونی آنان مجازند کلیه کالاهایی را که صدور آنها مجاز است یا با صادرات آنها موافقت کلی شده است با رعایت سایر مقررات صادر کرده و در مقابل، در حد سقف ارزشی یک میلیون (۱,۰۰۰,۰۰۰) ریال در سال برای هر نفر بدون اخذ مجوزهای مقرر در جداول مقررات صادرات و واردات طبق فهرست زیر اقدام به واردات کالاهای مورد نیاز خود بنمایند.

الف - "فهرست کالاهای قابل ورود توسط دارندگان کارت مبادلات مرزی یا تعاونی‌های مرزنشینان و میزان معافیت گمرکی آنها".

- ۱ - برنج خوراکی - (۵۰) کیلوگرم برای هر نفر در سال یا معافیت کامل حقوق گمرکی و سود بازرگانی.
- ۲ - روغن نباتی خوراکی (جامد و مایع) با رعایت تاریخ مصرف و استاندارد مربوط - (۱۵) کیلوگرم برای هر نفر در سال با معافیت (۵۰٪) حقوق گمرکی و سود بازرگانی.
- ۳ - چای سیاه - (۲) کیلوگرم برای هر نفر در سال با معافیت کامل حقوق گمرکی و سود بازرگانی.
- ۴ - قند و شکر جمعاً (۲۰) کیلوگرم برای هر نفر در سال با معافیت (۵۰٪) حقوق گمرکی و سود بازرگانی.
- ۵ - تمر هندی - (۵) کیلوگرم برای هر نفر در سال فقط برای نقاط ساحلی مشمول، با معافیت (۵۰٪) حقوق گمرکی و سود بازرگانی.
- ۶ - ادویه (شامل زردچوبه، فلفل سیاه، زنجبیل، هل، میخک و دارچین - جمعاً (۳) کیلوگرم برای هر نفر در سال با معافیت (۵۰٪) حقوق گمرکی و سود بازرگانی.
- ۷ - چرخ خیاطی خانگی دستی یا صنعتی کامل - یک دستگاه برای هر پنج نفر در سال با معافیت (۵۰٪) حقوق گمرکی و سود بازرگانی.
- ۸ - فلاسک چای - یک دستگاه برای هر پنج نفر در سال با معافیت (۳۰٪) حقوق گمرکی و سود بازرگانی.
- ۹ - شیشه فلاسک چای - یک عدد برای هر پنج نفر در سال با معافیت (۳۰٪) حقوق گمرکی و سود بازرگانی.
- ۱۰ - فانوس بادی - یک عدد برای هر پنج نفر در سال با معافیت (۵۰٪) حقوق گمرکی و سود بازرگانی.
- ۱۱ - چوب چهار تراش فقط برای نقاط ساحلی مشمول - بدون محدودیت.

- ۱۲ - چوب ساج برای لنج‌سازی - بدون محدودیت.
- ۱۳ - موتور برای قایق و لنج باری و صیادی یا قطعات منفصله آن - بدون محدودیت.
- ۱۴ - میخ مخصوص لنج‌سازی - بدون محدودیت.
- ۱۵ - دستگاه و ابزار نجاری برای لنج‌سازی یا قطعات منفصله آن - بدون محدودیت.
- ۱۶ - روغن سیفه برای مصرف در لنج - بدون محدودیت.
- ۱۷ - سیم گرگور برای ساخت قفس صید ماهی - بدون محدودیت.
- ۱۸ - لاستیک‌روئی و تویی برای وسایل نقلیه - یک حلقه تویی و یک حلقه رویی برای هر نفر در سال
- ۱۹ - قلاب ماهیگیری به میزان مصرف سالانه افرادی که به کار صید ماهی اشتغال دارند با رعایت ضوابط شیلات
- ۲۰ - موتور ژنراتور برق تا (۲۰) کیلووات برق - یک دستگاه برای هر (۲۰) نفر در سال با معافیت (۲۵٪) حقوق گمرکی و سود بازرگانی.
- ۲۱ - کمپرسور یخچال و کولر - یک دستگاه برای هر (۱۰) نفر در سال با معافیت (۳۰٪) حقوق گمرکی و سود بازرگانی
- ۲۲ - قطعات یدکی ماشین‌آلات کشاورزی - بدون محدودیت.
- ۲۳ - کولرگازی برای هر خانوار یک عدد.

ب - شرایط ورود:

- ۱ - ساخت یا محصول کشورهای ممنوع‌المعامله نباشد.
- ۲ - مجوزهای مربوط به بهداشت انسانی، حیوانی و نباتی و استاندارد (در چهارچوب مقررات مربوط) و گواهی سازمان انرژی اتمی ایران (در چهارچوب دستورالعمل مورد تفاهم این سازمان با وزارت تعاون که به گمرک اعلام می‌گردد) اخذ شود.
- تبصره: هر گونه تغییر در جهت افزایش یا کاهش ارقام فهرست موضوع این ماده و میزان معافیت گمرکی آنها با تصویب هیأت وزیران صورت خواهد گرفت.

ماده ۱۸ - کالاهای مورد نیاز خانواده‌های ملوانان: استفاده از مزایای موضوع ماده ۱۰ قانون توسط کارکنان و ملوانان شناورهای که بین سواحل جمهوری اسلامی ایران و سایر کشورها تردد می‌کنند منوط به داشتن کارت

شناسایی معتبر از سازمان بنادر و کشتیرانی است. کارکنان و ملوانانی که کارت مذکور را داشته باشند، از مزایای شرکت‌های تعاونی مرزنشینان یا خانواده‌های مرزنشین برخوردار می‌باشند و می‌توانند به تعداد افراد تحت تکفل خود کالاهای قابل ورود شرکت‌ها یا خانواده‌های مذکور را با رعایت شرایط مقرر و یا استفاده از تسهیلات پیش‌بینی شده وارد و ترخیص نمایند.

ماده ۱۹ - افراد ساکن بخش‌های مرزی کشور که سه سال مستمر در این مناطق سکونت داشته و دارای اهلیت مندرج در ماده (۲۱۱) قانون مدنی برای خرید و فروش کالا می‌باشند می‌توانند با دریافت کارت پبله‌وری به نام خود، نسبت به مبادلات مرزی در چهارچوب مقررات ماده (۲۱) اقدام نمایند.

تبصره - کارت پبله‌وری توسط اداره بازرگانی محل صادر می‌گردد و دارای یکسال اعتبار از تاریخ صدور، می‌باشد.

ماده ۲۰ - دارندگان کارت پبله‌وری می‌توانند بدون حق توکیل، ظرف یک سال اعتبار کارت خود، کالاهایی را که صادرات آنها مجاز یا با صادرات آنها موافقت کلی شده است، با رعایت مقررات مربوط به کشور یا کشورهای مقابل محل سکونت خود صادر کرده و در مقابل کالاهای صادر شده، کالاهای مجاز یا مشروط‌مورد نیاز خود را - که فهرست آن توسط وزارت بازرگانی تهیه و اعلام می‌گردد - با کسب مجوزهای مربوط در جداول مقررات صادرات و واردات و پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی مربوط، از کشورهای مذکور و مناطق آزاد تجاری و صنعتی یا مناطق ویژه حراست شده گمرکی وارد و ترخیص نمایند.

ماده ۲۱ - کارگران و ایرانیان شاغل در خارج کشور که دارای کارنامه شغلی از وابسته کار جمهوری اسلامی ایران در کشور متوقف فیه یا وزارت کار و امور اجتماعی هستند، مجازند سالانه جمعاً تا سقف ارزشی بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال ماشین‌آلات صنعتی، ابزارآلات و مواد اولیه به استثنای اقلام موضوع فهرست زیر را با کسب مجوز وابسته کار یا وزارت کار و امور اجتماعی و بدون انتقال ارز از طریق کلیه مبادی ورودی کشور با پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی یا از طریق مناطق آزاد تجاری - صنعتی یا مناطق ویژه حراست شده گمرکی و با استفاده از (۴۰٪) معافیت سود بازرگانی در مورد ماشین‌آلات و ابزار و (۲۰٪) معافیت سود بازرگانی در مورد مواد اولیه، بدون ارائه کارت بازرگانی و بدون اخذ مجوزهای مقرر در جداول مقررات صادرات و واردات با رعایت سایر مقررات مربوط از گمرک ترخیص نمایند. برای ترخیص، ارائه کارنامه شغلی و جواز وابسته کار یا وزارت کار و امور اجتماعی کافی است و حضور دارنده کارنامه شغلی الزامی نمی‌باشد.

تبصره ۱ - کارگران و ایرانیان شاغل در خارج کشور که مشمول این ماده می‌باشند می‌توانند عاملیت واردات کالا را به تعاونی کارگران شاغل در خارج کشور یا در صورت نبودن تعاونی به اشخاص دیگر واگذار کنند. تبصره ۲ - واردات کالا توسط کارگران یاد شده و ایرانیان شاغل در خارج کشور از سایر مبادی ورودی کالا و یا مازاد بر سقف مندرج در این ماده مطابق مقررات عمومی کشور خواهد بود.

"ماشین‌آلات، ابزارآلات و مواد اولیه که ورود آنها توسط "کارگران و ایرانیان شاغل در خارج از کشور غیر مجاز است"

- ۱ - دستگاه چاپ ملخی
- ۲ - دستگاه چاپ روی نایلون
- ۳ - دستگاه بستنی‌یخی اتوماتیک
- ۴ - دستگاه چاپ طلاکوب صحافی
- ۵ - ماشین بالانس تعمیرگاهی
- ۶ - مولتی تی‌لر
- ۷ - روتوتیلر
- ۸ - مبدل‌های حرارتی
- ۹ - چرخ خیاطی برقی خانگی
- ۱۰ - ماشین ساخت درب چوبی
- ۱۱ - ماشینهای خراطی چوب
- ۱۲ - مینی لودر
- ۱۳ - کانال کن
- ۱۴ - انواع دیگ‌های بخار، دیگ‌های چدنی، مبدل‌های حرارتی و غیره
- ۱۵ - خشک‌کن‌های غلات و علوفه و سبزیجات (ثابت و متحرک)
- ۱۶ - ماشین‌آلات کشتار دام و طیور و سردخانه
- ۱۷ - ماشین‌آلات و تجهیزات تولید خوراک دام و طیور
- ۱۸ - ماشین‌آلات و تجهیزات جوجه‌کشی
- ۱۹ - ماشین‌آلات برداشت علوفه نظیر جابر - بیلر - موور

- ۲۰ - چاپر خودرو علوفه
- ۲۱ - نیشکر و سورتینگ و بسته‌بندی میوه
- ۲۲ - انواع ماشین‌آلات تبدیل و پروسس
- ۲۳ - انواع موتور پمپ و الکتروپمپ
- ۲۴ - انواع کمپرسور باد و پمپ‌های خلا
- ۲۵ - انواع پمپ‌ها
- ۲۶ - انواع سختی سنج
- ۲۷ - انواع اتوکلاوها
- ۲۸ - انواع پرس‌های ضربه‌ای، هیدرولیکی، قیچی، گیوتین
- ۲۹ - پرس بریک، لوله و آرماتو، خم‌کن و آرماتوربر
- ۳۰ - ماشین‌آلات تولید چرم
- ۳۱ - ماشین‌های سند پلاست و شات پلاست
- ۳۲ - ماشین‌آلات تولید سوسیس و کالباس
- ۳۳ - انواع لباسشویی‌های صنعتی
- ۳۴ - دستگاه شیرینگ رپ
- ۳۵ - الکتروموتورهای سه فاز ۳۰ اسب
- ۳۶ - دستگاه‌های رنگرزی پارچه و نخ
- ۳۷ - دستگاه‌های تولید فرش ماشینی
- ۳۸ - ماشین‌های بافندگی پارچه به جز Air jet و Water jet
- ۳۹ - انواع الکتروموتور گیربکس دور ثابت و متغیر و حلزونی
- ۴۰ - انواع جرثقیل‌های پشت کامیونی
- ۴۱ - انواع بالابرهای صنعتی و ساختمانی و آسانسورها
- ۴۲ - جرثقیل‌های موبیل کمتر از ۳۰ تن

- ۴۳ - ماشین‌آلات بوجاری آرد و غلات
- ۴۴ - کمپرسورهای فریونی
- ۴۵ - ماشین‌های سنگبری
- ۴۶ - انواع بذر کار و ردیف کار
- ۴۷ - ریگ و روبتواتور و کلتیراتور
- ۴۸ - انواع سم‌پاش (پشتی موتوری، فرغونی، زنبه‌ای، پشتی تراکتوری)
- ۴۹ - فاروئو
- ۵۰ - کاشت و برداشت سیب‌زمینی
- ۵۱ - ماشین‌های عمل‌آوری پسته
- ۵۲ - مرزکش
- ۵۳ - انواع تریلر
- ۵۴ - شعله افکن
- ۵۵ - انواع دیسک‌ها
- ۵۶ - لولر
- ۵۷ - مته چاله کن
- ۵۸ - انواع خرمنکوب
- ۵۹ - سفیدکن برنج
- ۶۰ - انواع تراش انیورسال
- ۶۱ - صفحه‌تراش کورس‌دار
- ۶۲ - اره لنگ
- ۶۳ - انواع فرزانیور سال افقی - عمودی
- ۶۴ - دریل رادیال
- ۶۵ - دریل ستونی

۶۶ - سنگ سمباده رومیزی و ماشین آلات سنگ تخت و سنگ گرد

۶۷ - آچار تخت و آچاررینگ

۶۸ - انواع انبردست، دم باریک، فازمتر، پیچ گوشتی، انبرکلاغی، آچار فرانسه

۶۹ - انواع شیرآلات و اتصالات

۷۰ - انواع لیفتراک غیر برقی

۷۱ - انواع دستگاه‌های تزریق پلاستیک

۷۲ - انواع الکتروموتورهای تک فاز تا چهار کیلووات

۷۳ - انواع تراکتور بین ۵۰ تا ۱۰۰ قوه اسب

۷۴ - گاوآهن اعلام از یک طرفه و دو طرفه

۷۵ - مواد پرتوزا و یونزا

ماده ۲۲ - بازارچه مرزی محوطه‌ای است محصور، واقع در نقطه صفر مرزی و در جوار گمرکات مجاز به انجام تشریفات ترخیص کالا یا مکانهایی که طبق تفاهم‌نامه‌های منعقد شده بین جمهوری اسلامی ایران و کشورهای همجوار تعیین می‌شود. اهالی دو طرف مرز می‌توانند تولیدات و محصولات کشور را با رعایت مقررات صادرات و واردات برای داد و ستد در این بازارچه‌ها عرضه نمایند.

تبصره ۱ - استقرار گمرک در درب ورود و خروج بازارچه ضروری است و اعمال مقررات صادرات و واردات و نظارت بر رعایت آن در بازارچه، بر عهده گمرک می‌باشد.

تبصره ۲ - تأسیس بازارچه مرزی ضمن رعایت اولویت‌های مقرر در قانون باید مسبوق به تفاهم‌نامه‌های منعقد شده دو جانبه با کشورهای همجوار باشد و پس از تصویب کمیسیون اقتصاد هیأت دولت صورت گیرد.

تبصره ۳ - فهرست کالاهای قابل داد و ستد در بازارچه و میزان ارزشی آنها را وزارت بازرگانی با در نظر گرفتن امکانات و نیازمندیهای استانهای مرزی و تفاهمات به عمل آمده با کشور مقابل و مقررات صادرات و واردات کشور، تهیه و اعلام می‌نماید.

تبصره ۴ - ورود و خروج کالا به بازارچه‌ها منوط به رعایت کلیه قوانین و شرایط مقرر برای ورود و صدور کالا است و کالاهای وارداتی به کشور از طریق بازارچه‌ها مشمول تخفیف یا معافیت حقوق گمرکی و سود بازرگانی نمی‌باشند مگر اینکه تخفیف یا معافیت به اعتبار واردکننده یا نوع کالا تعلق گیرد.

ماده ۲۳ - ایجاد تأسیسات اداری و زیربنایی، همچنین تأسیسات مورد نیاز گمرک برای استقرار مأموران خود و سایر سرمایه‌گذاری‌ها در بخش ایرانی بازارچه مرزی، به عهده استانداری است ولی از نظر احداث بازارچه در نقطه صف مرزی، چگونگی حفظ انتظامات و کنترل تردد افراد باید با مرزبانی هماهنگی لازم به عمل آید.

تبصره - چگونگی فعالیت و تردد افراد به بازارچه را استانداری محل یا صدور مجوز مشخص می‌کند.

ماده ۲۴ - مهلت ورود موقت مواد اولیه و لوازم بسته‌بندی:

مهلت صدور کالاهای ساخته شده از مواد اولیه موضوع ماده ۱۲ قانون یا کالاهای تکمیل، آماده‌سازی یا بسته‌بندی شده یا کالاهای موضوع ماده مذکور یک سال از تاریخ ورود مواد می‌باشد. این مهلت در مورد کالاهایی که نیاز به زمان بیشتری دارند با تشخیص و موافقت وزارتخانه تولیدی ذی‌ربط تا یک سال دیگر قابل تمدید است. در صورتی که واردکننده بخواهد مواد وارد شده را مصروف کالای صادراتی دیگری غیر آنکه قبلاً به گمرک اعلام نموده بود، بنماید باید موضوع رابه اطلاع گمرک برساند و موافقت گمرک را جلب نماید.

چنانچه کالای ساخته شده ظرف مهلت مقرر صادر نشود و برای گمرک محرز گردد که واردکننده مواد وارد شده را به مصرف دیگری رسانیده است علاوه بر تعقیب برای استیفای حقوق دولت بر اساس قوانین مربوط تحت تعقیب قرار خواهد گرفت.

تبصره - برای ورود موقت کالاهای موضوع این ماده گمرک با رعایت قانون امور گمرکی و آیین‌نامه اجرایی آن تعهد یا سفته معتبر اخذ خواهد کرد.

ماده ۲۵ - دستورالعمل استرداد:

در صورتی که مقدار مواد اولیه، اجزا و قطعات، لوازم بسته‌بندی و سایر کالاهای خارجی مصرف شده در تولید، آماده‌سازی و بسته‌بندی کالای صادراتی برای گمرک مشخص باشد باید بر اساس قیمت روز (بر مبنای سیف) مواد اولیه مثل یا مشابه مواد مذکور و درصد حقوق گمرکی، سود بازرگانی و سایر عوارض تعلق به آنها در آن تاریخ، میزان مبلغ قابل استرداد را محاسبه و نسبت به مسترد نمودن آن اقدام نماید. چنانچه مقادیر مواد به کار رفته برای گمرک مشخص نباشد باید از وزارتخانه تولیدی ذی‌ربط استعلام و بر اساس آن مبلغ قابل استرداد را محاسبه نماید. گمرک موظف است ضرایب مورد عمل خود و ضرایبی را که از طریق وزارتخانه تولیدی ذی‌ربط بدست می‌آورد از طریق مجاری مربوط به اطلاع سازمانهای ذی‌ربط و بازرگانان برساند. گمرک همچنین موظف است ضرایب مذکور را در مجموعه‌هایی گردآوری و تکثیر نموده و در اختیار متقاضیان قرار دهد. در مواردی که صادر کننده به نظر گمرک یا وزارتخانه تولیدی معترض است می‌تواند رأساً موضوع را به کمیسیون موضوع تبصره یک ماده ۱۴ قانون که به مسئولیت مرکز توسعه صادرات ایران در آن مرکز تشکیل می‌گردد منعکس نماید.

تبصره ۱ - کالاهایی که ساخت ایران نبوده و فقط تکمیل، آماده‌سازی یا بسته‌بندی آنها در ایران صورت گرفته باشد نیز مشمول این ماده خواهد بود.

تبصره ۲ - ایفای تعهدات موضوع ماده ۱۲ قانون از لحاظ مقدار یا تعداد کالای وارد شده به صورت ورود موقت بر اساس ضرایب موضوع این ماده محاسبه خواهد شد.

ماده ۲۶: محصولات پایین دستی نفت شامل: نفت خام، نفت کوره، نفت سفید، گازوئیل، بنزین از لحاظ پیمان یا تعهد ارزی مشمول مقررات خاص خودمی‌باشد. صادرات سایر فرآورده‌های حاصل از نفت و کلیه کالاهای دیگر از پیمان ارزی معاف خواهد بود.

ماده ۲۷ - فهرست و شرایط کالاهای قابل ورود با ارز صادراتی:

الف - ورود کالاها و مواد مشروحه زیر در مقابل صادرات و با ارائه پروانه گمرکی مجاز است:

مواد اولیه، اجزا و قطعات، ماشین‌آلات و ملزومات خط تولید، روغن نباتی، برنج خوراکی، گوشت قرمز، کودهای شیمیایی، سموم دفع آفات نباتی، دارو، واکسن‌های انسانی و دامی، ذرت، پودر ماهی، کنجاله سویا، کاغذ چاپ و تحریر، قطعات یدکی خودرو، لاستیک وسایل نقلیه، چوب، شکر، کره و سایر کالاهای ضروری که توسط وزارت بازرگانی به صورت عام تعیین و اعلام خواهد شد.

تبصره - مهلت استفاده از پروانه صادراتی با کسب مجوز وزارت بازرگانی یک سال از تاریخ صدور می‌باشد.

ب - کالاهای موضوع این ماده را می‌توان به میزان ارزشی که در پروانه صادراتی مندرج است، وارد نمود.

ج - واگذاری پروانه صادراتی به سایر واردکنندگان مجاز برای واردات کالاهای فوق بلامانع است.

ماده ۲۸ - مابه‌التفاوت و سایر دریافتی‌های قابل ادغام در سود بازرگانی:

وزارت بازرگانی و وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف هستند کار ادغام مابه‌التفاوت سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان و عوارض گمرکی موضوع ماده ۱۵ قانون را با ملاک قراردادان حدود رقم ریالی آنها قبل از تصویب قانون اجازه تعیین میزان حقوق گمرکی و سود بازرگانی کالاهای وارداتی مصوب ۱۳۷۲،۷،۲۷ مجلس شورای اسلامی تا خرداد ماه سال ۱۳۷۳، در سود بازرگانی به اتمام رسانده و برای اجرا در سال آینده به گمرک ابلاغ نمایند.

تا ابلاغ میزان سود بازرگانی قابل دریافت بر اساس ادغام مبالغ فوق‌الذکر، دریافتی‌های مذکور به میزان مبلغ ریالی آنها بر اساس مأخذ قبلی قابل وصول خواهد بود.

تبصره - به وزارت راه و ترابری اجازه داده می‌شود قطعات یدکی هواپیماها و تجهیزات و ابزارهای مخصوص تعمیراتی و تجهیزات ناوبری هوایی را با معافیت از پرداخت سود بازرگانی ترخیص نماید.

ماده ۲۹ - زمان اجرای تغییرات سود بازرگانی:

کالاهایی که در زمان ابلاغ تغییرات سود بازرگانی به گمرک ایران، در گمرک موجود باشد مشمول تغییرات خواهد بود.

ماده ۳۰ - بررسی قیمت جهت ثبت سفارش:

در صورتی که بررسی قیمت کالاهای وارداتی در مراحل سفارش ضرورت پیدا کند متقاضی بررسی قیمت می‌تواند از نظر کارشناسان یا سوابق گمرکی بر اساس قانون امور گمرکی و آیین‌نامه اجرای آن استفاده نماید.

ماده ۳۱ - مسافران ایرانی یا غیر ایرانی که از خارج کشور یا مناطق آزاد تجاری صنعتی به کشور می‌آید علاوه بر اسباب سفر و اشیای شخصی مستعمل که به شرط غیر تجاری بودن از حقوق گمرکی و سود بازرگانی معاف است، می‌توانند یک بار در سال تا سقف ارزشی معادل (۸۰) دلار کالا وارد و با استفاده از معافیت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و در دفعات بعد تا سقف ارزشی معادل (۸۰) دلار کالا وارد و با استفاده از معافیت حقوق گمرکی و سود بازرگانی و در دفعات بعد تا سقف ارزشی معادل (۸۰) دلار بدون معافیت، ترخیص نمایند. مشروط بر اینکه کالاهای وارد شده از نوع کالاهای ممنوع شرعی و قانونی نبوده و جنبه تجاری نیز نداشته باشد.

تبصره ۱ - یک دستگاه کامپیوتر دستی یا کیفی همراه مسافر جز و لوازم شخصی وی تلقی می‌گردد.

تبصره ۲ - یخچال، یخچال فریزر، فریزر، کولر، ماشین لباسشویی، ماشین ظرفشویی، اجاق گاز، تلویزیون، ویدئو، دوربین ویدئو و سرویس ظروف همراه مسافران مذکور، مشمول حقوق گمرکی و دو برابر سود بازرگانی بوده همچنین آن قسمت از کالاهای همراه مسافر که مازاد تشخیص می‌گردد به استثنای کالاهای ممنوع شرعی و قانونی، به شرط غیر تجاری بودن با پرداخت حقوق گمرکی و دو برابر سود بازرگانی قابل ترخیص است.

تبصره ۳ - کالاهایی که بر اساس فهرست کالاهای مسافری وزارت بازرگانی قابل ترخیص نباشند، مشمول تسهیلات این ماده نخواهند بود.

ماده ۳۲ - کالای همراه مسافر خروجی:

مسافران خروجی اعم از اینکه ایرانی باشند یا خارجی می‌توانند علاوه بر وسایل سفر و لوازم شخصی، کالاهای ایرانی به هر میزان و کالاهای غیر ایرانی تا سقف مقرر در آیین‌نامه مسافران ورودی را همراه ببرند مشروط بر آن که هر دو گروه کالا جنبه تجاری پیدا کنند.

تبصره ۱ - خروج اشیای عتیقه و کتب خطی ممنوع است.

تبصره ۲ - هر مسافر می‌تواند یک قطعه قالی یا دو قطعه قالیچه دست‌باف جمعاً تا ۱۲ متر مربع همراه خود از کشور خارج نماید.

تبصره ۳ - خارجیانی که به طور رسمی در ایران به کار یا تحصیلات حوزوی یا دانشگاهی اشتغال دارند در پایان کار یا تحصیل می‌توانند لوازم منزل خود را در حد متعارف بدون ارائه مجوز یا کارت بازرگانی از کشور خارج نمایند.

ماده ۳۳ - قیمت کالاهای صادراتی:

وزارت بازرگانی موظف است قیمت کالاهای صادراتی و تغییرات آن را بر اساس حدود قیمت فروش آنها در بازارهای بین‌المللی تعیین و برای استفاده آماری به گمرک ایران اعلام نماید. این قیمت‌ها فقط برای استفاده آماری گمرک پس از خروج کالا است.

در مواردی که گمرک قیمت صادراتی کالا را در دست ندارد، باید پس از انجام تشریفات صدور و خارج شدن کالا از وزارت بازرگانی نسبت به استعلام قیمت اقدام نماید.

ماده ۳۴ - ارسال نمونه کالا:

ارسال کالا اعم از ساخت داخل یا خارج به عنوان نمونه تجاری، یا برای آزمایش، تجزیه یا تعمیر در صورتی که حجم تجاری نداشته و از انواع ممنوع‌الصدور شرعی یا قانونی نبوده و از نوع عتیقه نیز نباشد، بدون مطالبه کارت بازرگانی، و مجوز صدور بلامانع است و مازاد بر آن با کسب مجوزهای لازم و رعایت مقررات مربوط میسر خواهد بود. در صورتی که خروج کالا از این طریق در رابطه با کالاهایی، در مجموع به صورت یک جریان تجاری درآید وزارت بازرگانی می‌تواند فهرست آن کالاها را برای جلوگیری از خروج به گمرکات اعلام نماید.

ماده ۳۵ - خروج کالا برای شرکت در نمایشگاه‌های خارجی:

کالاهایی که با تأیید مرکز توسعه صادرات ایران به منظور عرضه در نمایشگاه‌های خارجی به خارج از کشور ارسال می‌گردد، بدون مطالبه کارت بازرگانی و مجوز صدور با رعایت سایر مقررات، قابل خروج از کشور می‌باشد.

ماده ۳۶ - صدور کتب، نشریات، فیلم، نوار تابلو نقاشی و سایر آثار فرهنگی و هنری:

صدور کتب و نشریات، فیلم و نوار که نشر و پخش آنها در کشور ممنوع نیست، مجاز است. صدور تابلو نقاشی و سایر آثار فرهنگی با مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مجاز می‌باشد.

ماده ۳۷ - صدور کالا از طریق پست:

ارسال کالا از طریق پست با حفظ جنبه غیر تجاری به استثنای کالاهایی که شرعاً یا قانوناً ممنوع‌الصدور هستند بدون مطالبه کارت بازرگانی و مجوز صدور به هرمیزان از لحاظ قیمت با رعایت سایر مقررات مجاز است. چنانچه خروج برخی کالاها از این طریق به صورت یک جریان تجاری درآید وزارت بازرگانی می‌تواند فهرست کالاهای مذکور را برای جلوگیری از خروج آنها به گمرک اعلام نماید. تبصره - سقف میزان کالای خارجی قابل ارسال از طریق پست حداکثر ۸۰ دلار برای هرنفر خواهد بود.

ماده ۳۸ - واردات قطعی کالا به صورت بدون انتقال ارز:

۱ - قطعات یدکی، ابزار برشی، قالب نو یا مستعمل و نمونه کالا (برای تحقیق و کپی‌برداری) برای واحدهای تولیدی، آموزشی با تحقیقاتی همچنین نمونه دارو (فرآورده‌های دارویی، مواد اولیه و مواد جانبی) و مواد بسته‌بندی آن و تجهیزات و ملزومات پزشکی و آزمایشگاهی و بهداشتی، شیر و غذای کودک و کتب و نشریات و تجهیزات آزمایشگاهی و ملزومات تحقیقاتی علمی برای دانشگاه‌های علوم پزشکی در صورتی که جنبه تجاری نداشته باشد رأساً به نام واحد تولید یا مؤسسه آموزشی یا تحقیقاتی مربوط قابل ورود و ترخیص است.

۲ - در صورت کسر تخلیه، ضایعات کالای وارداتی و مغایرت کالای وارداتی با کالای سفارش شده که فروشنده خارجی ملزم به ارسال کالای مجانی برای جبران خسارت می‌گردد، کالای ارسالی با تشخیص گمرک ایران و موافقت وزارت بازرگانی قابل ورود و ترخیص است.

تبصره - کسر تخلیه سی‌کی‌دی کارخانجات مونتاژ و اقلام مورد نیاز برای ایفای تعهدات گارانتی با تشخیص وزارتخانه تولیدی ذی‌ربط و موافقت وزارت بازرگانی مشمول این بند خواهد بود.

۳ - در مواردی که خریدار موفق به اخذ تخفیف از فروشنده شود با مشخص نمودن ارتباط مورد با واردات قبلی خود، واردات و ترخیص کالای ارسالی بابت تخفیف با تشخیص گمرک ایران و موافقت وزارت بازرگانی بلامانع است.

۴ - کاتالوگ، روشور، تقویم، کتابچه حاوی مشخصات فنی و تجاری کالا، اسناد مربوط به حمل کالا، نقشه‌های فنی و نمونه‌های فاسد بهای ذاتی (نظیر تابلومنسوجات و غیره) بدون پرداخت سود بازرگانی و بدون کسب مجوزهای مقرر در جدول ضمیمه این آیین‌نامه قابل ترخیص می‌باشد.

۵ - کالاهای مورد نیاز پیمانکاران و مشاوران، با تشخیص و موافقت سازمان دولتی ذی‌ربط و موافقت وزارت بازرگانی قابل ورود و ترخیص است.

۶ - ورود و ترخیص موقت یا قطعی کتب و نشریات و سایر محصولات صنعت چاپ، تکثیر و کپی‌برداری در زمینه‌های علمی و فنی با موافقت وزارت فرهنگ و آموزش عالی و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد و در سایر زمینه‌ها با موافقت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بدون ارائه هیچگونه مجوز دیگری قابل انجام است.

ماده ۳۹ - ورود کالا از طریق پست:

ترخیص کالاهایی که از طریق پست وارد می‌شود به استثنای اقلامی که ورود آنها شرعاً یا قانوناً ممنوع است مشروط بر آنکه جنبه تجاری پیدا نکند تا ۵۰,۰۰۰ ریال به نام هر نفر با پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی به میزان مقرر در جدول مقررات صادرات و واردات، بدون مطالبه کارت بازرگانی و مجوزهای مقرر در جدول مقررات صادرات و واردات، بدون مطالبه کارت بازرگانی و مجوزهای مقرر در جدول مقررات صادرات و واردات بلامانع است. در صورتی که ورود کالا از این طریق به صورت یک جریان تجاری درآید یا مشکلات دیگری را برای کشور ایجاد کند وزارت بازرگانی می‌تواند با هماهنگی وزارت پست و تلگراف و تلفن فهرست کالاهای مذکور را برای جلوگیری از ترخیص به گمرک اعلام نماید.

تبصره - ورود کالاهای موضوع ماده ۳۹ (بدون انتقال ارز) از طریق پست نیز امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۴۰ - مدت اعتبار ثبت سفارش وزارت بازرگانی و حداکثر مدت اعتبار برای اعتبارات اسنادی و بروات اسنادی:

مدت اعتبار ثبت سفارش وزارت بازرگانی توسط وزارت بازرگانی تعیین و اعلام می‌شود و مدت اعتبار اعتبارات اسنادی و بروات اسنادی توسط بانک مرکزی تعیین و اعلام خواهد گردید. مهلت‌های مذکور که در ابتدای هر سال توسط وزارت بازرگانی و بانک مرکزی حسب مورد تعیین و اعلام می‌گردد برای کلیه سازمانهای ذی‌ربط لازم‌الرعايه خواهد بود. موارد خاص با توافق طرفین انجام شود.

تبصره ۱ - تمدید اعتبارات اسنادی و ثبت سفارش که واردات کالای موضوع آنها ممنوع می‌گردد یا شرط ورود آنها در جهت محدودیت تغییر می‌کند منوط به موافقت وزارت بازرگانی است.

تبصره ۲ - حداکثر مهلت حمل کالاهای تجاری از محل بروات اسنادی از تاریخ ثبت سفارش در بانک توسط بانک مرکزی تعیین می‌شود.

ماده ۴۱ - گشایش اعتبار در بانک:

به استثنای کالاهای قابل ورود به صورت بدون انتقال ارز و کالاهای قابل ورود در مقابل صادرات، ورود سایر کالاها منوط به گشایش اعتبار در بانک می‌باشد، چنانچه کالاهای مذکور بودن گشایش اعتبار وارد شده باشد برای ترخیص آنها علاوه بر ارائه مجوزهای ورود باید اسناد خرید و حمل کالا پس از تودیه سپرده و پیش‌پرداخت گشایش اعتبار در بانک برای مدت مقرر توسط بانک مذکور ظهرنویس شود.

ماده ۴۲ - چگونگی ورود کالای مستعمل:

۱ - ورود خودروهای مستعمل از جمله راهسازی در چهارچوب قانون مربوط و آیین‌نامه اجرایی آن امکان‌پذیر می‌باشد.

۲ - ورود تجهیزات، دستگاه‌ها و ماشین‌آلات مستعمل برای خط تولید با رعایت مقررات مربوط منوط به تأیید وزارتخانه تولیدی ذیربط می‌باشد.

۳ - در سایر موارد ورود کالاهای مستعمل با رعایت مقررات مربوط منوط به موافقت کمیسیون موضوع ماده یک این آیین‌نامه است.

تبصره - گمرک ایران موظف است کالاهای مستعمل موضوع این ماده را بر مبنای قیمت کالای نو مشابه، قیمت‌گذاری نماید.

ماده ۴۳ - کمیته توسعه صادرات:

به منظور جلب همکاری و هماهنگی کلیه دستگاه‌های دولتی و عمومی و اتخاذ سیاست‌های لازم جهت ایجاد تسهیلات و تشویق و توسعه صادرات غیر نفتی و سرمایه‌گذاری‌های لازم در این جهت و شناسایی مشکلات و مراتع صادرات و کوشش در رفع آنها و حذف تشریفات زائد کمیته‌ای به نام کمیته توسعه صادرات غیر نفتی مرکب از رییس جمهوری و وزیرای بازرگانی، صنایع، صنایع سنگین، کشاورزی، معادن و فلزات، نفت، جهاد سازندگی، تعاون، اقتصاد و دارایی، کار و امور اجتماعی، راه و ترابری، رییس کل گمرک ایران، رییس کل مرکز توسعه صادرات ایران، رییس کل بانک مرکزی و رییس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و رییس اتاق تعاون تشکیل می‌گردد. این کمیته می‌تواند کمیته‌های فرعی و تخصصی تشکیل داده و به آنها تفویض اختیار نماید.

تبصره ۱ - لازم است در کمیته مزبور حسب مورد از کارشناسان و نمایندگان صادرکنندگان بخش خصوصی و تعاونی و عمومی دعوت به عمل آمده و بدون داشتن حق رأی شرکت نمایند.

تبصره ۲ - کمیته مزبور مکلف است کمیته‌ای را در هر استان زیر نظر استاندار و عضویت نمایندگان ثابت و تام‌الاختیار دستگاه‌های مذکور در ماده فوق تشکیل دهد.

تبصره ۳ - دبیرخانه کمیته مرکزی توسعه صادرات در مرکز توسعه صادرات ایران مستقر خواهد بود.

ماده ۴۴ - خط‌مشی و چگونگی مصرف و استفاده از وجوه موضوع مواد ۱۹ و ۲۰ قانون به پیشنهاد وزارت بازرگانی و تصویب هیأت وزیران تعیین خواهد شد.

ماده ۴۵ - جهت کسب آمادگی‌های لازم برای اجرای ماده ۲۲ قانون، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران یا اتاق تعاون حسب مورد موظفند از ابتدای سال ۱۳۷۳ برای آن دسته از صادرکنندگان فرشهای ۳۰ رج به بالا که خواستار شناسنامه فرش هستند با رعایت نکات زیر نسبت به صدور شناسنامه مورد تقاضای آنان اقدام نمایند.

۱ - اطلاعات مربوط به فرش از قبیل: محل و تاریخ بافت، نام نقشه، جنس تار و پود و پرز، نوع گره، طول، عرض، قطر، میزان یک نواختی لبه‌ها، ثبات رنگ، به‌زبانهای فارسی، عربی، انگلیسی، فرانسه و آلمانی در شناسنامه درج گردد.

۲ - یک قطعه عکس واضح از فرش مورد تقاضا به صورت رنگی تهیه و به شناسنامه ضمیمه گردد.

۳ - اطلاعات موضوع بند (۱) با عکس موضوع بند (۲) پس از مهر شدن توسط اتاق به صورت یک مجموعه غیر قابل تفکیک درآمده و در اختیار متقاضی قرار گیرد.

ماده ۴۶ - مصوبات زیر تنفیذ می‌گردد.

شماره‌های ۶۱۰۱۲ مورخ ۱۳۶۲،۹،۱۵ با افزودن عبارت "تشخیص سازمان هواپیمایی کشوری" قبل از عبارت "موافقت وزارت بازرگانی" - ۶۸۷۵۴ مورخ ۶۲،۱۱،۱۶ - ۴۵۰۸ مورخ ۶۳،۷،۱۱ - ۶ - ۲۴ - ۶۰۷ - ۶۳،۶،۷ - ۶۴۶۳۰ - مورخ ۶۴،۹،۱۶ - ۶۰ - ۴،۴ - من مورخ ۶۵،۸،۱۲ - ۱۱۲۲۶۴ مورخ ۶۵،۱۲،۲۶ - ۸۹۱۰ - ۸۱۰ مورخ ۶۸،۹،۱۴ با افزودن عبارت "بانک مرکزی" بعد از عبارت "نماینده‌گی بانکها" - ۸۱۳۲۰ - ۸۰۸ مورخ ۶۸،۹،۱۲ با افزودن عبارت "پس از کسب نظر سازمان هواپیمایی کشوری" در سطر ماقبل آخر - ۴۹۲۴ - ۹۲. مورخ ۶۹،۳،۲۳ - ۴۶۹۰۲ - ۱۰۰ ک مورخ ۶۹،۶،۸ - ۴۵۳۵۴۲۶۳ - ۴۵ مورخ ۶۹،۷،۱۴ - ۳۴۲۷ - ۴۵ ک مورخ ۷۰،۴،۸ - ۷۰۴۸۶۲ - ۷۰۲۸۶۲ - ۱۲۱ ه مورخ ۷۰،۴،۱۲ - ۴۱۹۸۵ - ۲۱۹ ه مورخ ۷۰،۶،۴ - ۷۰۵۰۲ - ۵۳۱ مورخ ۷۰،۱۲،۱۷ - ۴۷۶۷ - ۱۳۹ ه مورخ ۷۱،۴،۷ - ۱۴۸۴۳ - ۱۴۱ ه مورخ ۷۱،۴،۸ - ۷۰۶۳۴ - ۱۴۳ ه مورخ ۷۱،۴،۷ - ۵۱۰۶۱ - ۴۸۷ ه مورخ ۷۱،۱۰،۲۶ - ۲۹۷۳۱ - ۴۵۶ ه مورخ ۷۱،۱۰،۷ - ۷۱،۱۰،۷ - ۵۸۰۵ - ۱۸۲ ه مورخ ۷۲،۶،۳ - ۵۳۷۲۴ - ۲۵۸ ه مورخ ۷۲،۹،۱۰ - ۶۶۷۹۹ - ۷۲،۱۱،۲۴ - ۷۲،۱۱،۲۴ - ۳۷۸ - ۷۲ ه مورخ ۷۲،۱۲،۲۴ - ۷۵۴۹ - ۷۲،۱۲،۲۴ تبصره - سایر تصویب‌نامه‌های مربوط به شرایط ورود و صدور کالا ۷ تخفیف یا معافیت از پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی اعم از ممنوعیت متکی به قانون و غیر آن که در این ماده ذکر نشده است لغو می‌گردد*.

>>*پاورقی: به موجب نامه اصلاحی شماره ۲۹۹۰ مورخ ۷۳،۳،۲ دبیر هیأت دولت به جهت اشتباه در تحریر مواردی به شرح زیر در این آیین‌نامه اصلاح شده است:

۱ - در سطر سوم مقدمه تصویب‌نامه بعد از عبارت "آیین‌نامه اجرایی قانون یاد شده" عبارت "و جدول ضمیمه آن" اضافه شود

۲ - کلمه "شیکر"، "روتیواتور" و "فاروثر" در فهرست موضوع ماده ۲۱ به ترتیب جایگزین کلمه‌های "نیشکر"، "روتیواتور"، "کلتیراتو" و "فاروئو" شود.

۳ - در سطرهای دوم و سوم ماده ۳۱ عبارت "تا مبلغ یکصد و پنجاه هزار ریال" جایگزین عبارت "تا سقف ارزشی معادل (۸۰) دلار" گردد.

۴ - در متن ماده ۳۹ عبارت "بدون پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی" جایگزین عبارت "با پرداخت حقوق گمرکی و سود بازرگانی به میزان مقرر در جدول مقررات صادرات و واردات" شود.

۵ - عبارت "لوازم ورزشی موضوع فصل ۹۷ جدول ضمیمه این آیین نامه از پرداخت سود بازرگانی معاف می باشد و" به ابتدای ماده ۴۶ اضافه شود و در سطر آخر متن ماده یاد شده تاریخ تصویب نامه شماره ۷۵۴۵۷. ت ۵۴۹. از تاریخ ۱۳۷۲،۱۲،۲۴ به ۱۳۷۰،۱۲،۲۸ تغییر یابد.

۶ - عبارت "این آیین نامه از تاریخ درج در روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران لازم الاجرا است" به انتهای تبصره ذیل ماده ۴۶ اضافه شو << .